

ศัพท์อาเซียน

สำหรับการบริหารงานพัฒนาจังหวัด

เอกสารความรู้ สดร.

ลำดับที่ 6 /ปีงบประมาณ 2555

สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย

www.stabundamrong.go.th

คำนำ

ขณะนี้ การจัดตั้งประชาคมอาเซียนกำลังรุดหน้าไปอย่างรวดเร็ว โดยในส่วนของประชาคมเศรษฐกิจฯ (AEC) จะปรากฏเป็นรูปธรรมขึ้นอย่างจริงจัง ตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2558 เป็นต้นไป ซึ่งเมื่อถึงเวลานั้น เจ้าหน้าที่ของกระทรวงมหาดไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่ง ผู้ที่มีหน้าที่ในการบริหารงานพัฒนาจังหวัด ย่อมจะต้องเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของอาเซียน ไม่ว่าจะโดยทางตรง หรือจากผลกระทบโดยทางอ้อมก็ตาม และในการนั้น ย่อมจะประสบปัญหาประการหนึ่งคือความสับสน ไม่เข้าใจ ในคำศัพท์ และคำย่อต่างๆ เกี่ยวกับอาเซียน ซึ่งมีจำนวนมาก และในอนาคตจะมีการนำมาใช้ในการติดต่อสื่อสารกันอย่างกว้างขวางทั่วไป แม้แต่นายกฯ อับดุลเลาะห์ อาหมัด บาดาวี แห่งมาเลเซีย ก็ยังใช้คำเหล่านี้ผิดๆ ถูกๆ จนท่านถึงกับกล่าวว่า “ผมคิดว่าขณะนี้อาเซียนมีคำย่อมากเกินไป .. ขณะนี้ถึงเวลาที่จะต้องมีการมีพจนานุกรมประจำองค์กรแล้ว”

ดังนั้น เพื่อเสริมความพร้อมของเจ้าหน้าที่กระทรวงมหาดไทย ในด้านความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับอาเซียน และเพื่อช่วยลดปัญหาในการปฏิบัติงานดังกล่าว สถาบันดำรงราชานุภาพ สำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย จึงได้จัดทำ เอกสารความรู้ สดร. เรื่อง “ศัพท์อาเซียน สำหรับการบริหารงานพัฒนาจังหวัด” ฉบับนี้ขึ้น

เอกสารความรู้เรื่องนี้ มิได้มุ่งให้ผู้ใช้ประโยชน์ได้ข้อมูลความรู้ อย่างละเอียดลึกซึ้งครบถ้วน เพราะจะทำให้เอกสารความรู้ สดร. เล่มนี้มี

ขนาดใหญ่หนาหนัก ไม่สะดวกแก่การหยิบใช้ และไม่ว่าอย่างไรก็ตาม ความครบถ้วนสมบูรณ์ย่อมไม่อาจเกิดขึ้นได้ในขณะนี้ เนื่องจากประชา - คมอาเซียนยังอยู่ในขั้นก่อร่างสร้างรูป ดังนั้น การปรับเปลี่ยน และต่อเติมเสริมแต่งเรื่องใหม่ๆ จึงย่อมเกิดขึ้นได้ตลอดเวลา นอกจากนั้น หากท่านใดต้องการข้อมูลเรื่องใดเรื่องหนึ่งลงในรายละเอียดซึ่งโดยเฉพาะ ก็สมควรสืบค้นจากระบบอินเทอร์เน็ตได้ มีความสะดวกอยู่พอสมควรแล้ว

ด้วยเหตุนี้ เอกสารความรู้ สดร. ฉบับนี้ จะมุ่งให้ข้อมูลความรู้แบบสั้นและรวบรัด มุ่งหวังเพียงว่า เมื่อท่านพบคำสำคัญหรือคำย่อใดเกี่ยวกับอาเซียน ที่ไม่รู้จัก และต้องการรู้เรื่องนั้นเพียงพื้นฐานเบื้องต้นโดยรวดเร็ว ว่าคำนั้นๆ หมายถึงหรือเกี่ยวข้องกับเรื่องอะไร ก็สามารถเปิดดูในเอกสารความรู้ สดร. ฉบับนี้ได้ (เอกสารความรู้ สดร. ทุกเรื่องได้นำลงเผยแพร่ในเว็บไซต์ www.stabundamrong.go.th ด้วย)

สถาบันดำรงราชานุภาพ

สารบัญ

ความนำ	7
ความเป็นมาในการจัดตั้งอาเซียน	8
อาเซียน ตั้งขึ้นมาเพื่ออะไร.....	9
ข้อมูลสรุป แต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน	9
สัญลักษณ์อาเซียน	11
A	12
B	67
C	68
D	75
E	76
F	84
G	89
H	90
I	91
J	93
M	97
N	98
O	102
P	103
Q	106
R	106
S	111
T	118
V	124
W	124

ศัพท์อาเซียน ¹

สำหรับการบริหารงานพัฒนาจังหวัด

โดย นายสงวน ธีระกุล
ผู้เชี่ยวชาญฯ สป. มท.
dsanguan@yahoo.com

ความนำ

“นายกรัฐมนตรีอับดุลเลาะห์ อาหมัด บาดาวีขึ้นกล่าวปราศรัยบนเวทีของนักธุรกิจอาเซียนที่เข้าร่วมประชุมในกรุงเวียงจันทน์ ประเทศลาว... โดยนายกฯ มาเลเซีย ได้พูดชื่อการรวมกลุ่ม “BIMP-EAGA” ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของประเทศบรูไน อินโดนีเซีย มาเลเซีย และฟิลิปปินส์ ผิดไป แต่นายกฯ มาเลเซีย ก็ได้แก้ไขด้วยการพูดกลางที่ประชุมว่า “ผมคิดว่าขณะนี้อาเซียนมีคำย่อมากเกินไป” ท่ามกลางเสียงหัวเราะของผู้ฟังที่เป็นผู้บริหารของบริษัทต่างๆ ที่มีชื่อเสียงจำนวนมาก

จากทั่วโลก พร้อมกับแสวงอาเซียนเล่นๆ ว่าขณะนี้ถึงเวลาที่จะต้องมีการพจนานุกรมประจำองค์กรแล้ว”- สำนักข่าว AFP ²

ความจริง ถ้าหากใครได้เข้าไปสำรวจดูคำย่อต่างๆ ที่อาเซียนใช้อยู่ ก็จะเข้าใจปัญหาที่นายกฯ มาเลเซียประสบ และต้องยอมรับว่าคำย่อของอาเซียนมีมากมายจริง จนเกินกว่าที่ใครจะเข้าใจได้ครบถ้วน หรือใช้โดยไม่ผิดพลาดได้

ก่อนจะถึงเนื้อหาในส่วนของคำศัพท์ คำย่อหรือคำสำคัญเกี่ยวกับอาเซียน จะให้ข้อมูลเกี่ยวกับความเป็นมา เหตุผลในการจัดตั้ง และข้อมูลสรุปเกี่ยวกับประเทศสมาชิกอาเซียน เป็นเบื้องต้น ดังนี้

ความเป็นมาในการจัดตั้งอาเซียน

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Association of Southeast Asian Nations) เรียกชื่อย่อว่า “อาเซียน” ³ ก่อตั้งขึ้นเมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 ตามเอกสารประกาศก่อตั้งอาเซียน (ปฏิญญาอาเซียน : ASEAN Declaration หรือเรียกอีกชื่อหนึ่งคือปฏิญญากรุงเทพฯ : Bangkok Declaration)

อาเซียนมีสมาชิก 10 ประเทศ ซึ่งโดยทั่วไปเรียกว่า “ประเทศสมาชิก” แต่คำเรียกที่เป็นทางการคือ “รัฐสมาชิก” (Member States) ได้แก่

1. บรูไนดารุสซาลาม

2. สาธารณรัฐแห่งสหภาพพม่า

3. ราชอาณาจักรกัมพูชา	4. สาธารณรัฐฟิลิปปินส์
5. สาธารณรัฐอินโดนีเซีย	6. สาธารณรัฐสิงคโปร์
7. มาเลเซีย	8. ราชอาณาจักรไทย
9. สาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม	10. สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว

อาเซียน ตั้งขึ้นมาเพื่ออะไร ?

อาเซียนก่อตั้งขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เริ่มแรกคือ เพื่อสร้างสันติภาพในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ เพื่อให้เกิดเสถียรภาพทางการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม และเมื่อการค้าระหว่างประเทศมีแนวโน้มมากขึ้นและแข่งขันกันรุนแรงขึ้น ทำให้อาเซียนหันมามุ่งเน้นกระชับและขยายความร่วมมือด้านเศรษฐกิจการค้าระหว่างกันมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันกับประเทศอื่นๆ

โดยสรุป วัตถุประสงค์หลักของการรวมกลุ่มกันเป็นอาเซียน มี 3 ประการ คือ (1) ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในภูมิภาค (2) รักษาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ และความมั่นคงในภูมิภาค (3) เป็นเวทีแก้ไขปัญหาความขัดแย้งภายในภูมิภาค

ข้อมูลสรุป แต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน ดังนี้

ประเทศในอาเซียน	ประมุข	นายกรัฐมนตรี
บรูไน พื้นที่ 5,675 ตร.กม. ประชากร 381,371 คน เมืองหลวง บันดาร์เสรีเบกาวัน	สมเด็จพระราชาธิบดีฮัจญ์ ฮัสซานัล โบลเกียห์ มูอิซซัดดิน วัดเดาเลาะห์	สมเด็จพระราชาธิบดีฮัจญ์ ฮัสซา นัล โบลเกียห์ ฯ
กัมพูชา พื้นที่ 181,035 ตร.กม. ประชากร 14 ล้านคน เมืองหลวง กรุงพนมเปญ	พระบาทสมเด็จพระบรมนาถนโรดม สีหมุนี	ฮุน เซน
อินโดนีเซีย พื้นที่ 5,193,250 ตร.กม. ประชากร 245 ล้านคน เมืองหลวง กรุงจาการ์ตา	พลโทซูซีโล บัมบัง ยูโตโยโน	-
ลาว พื้นที่ 236,800 ตร.กม. ประชากร 6 ล้านคน เมืองหลวง นครหลวงเวียงจันทน์	พลโทจุมมะลี ไซยะสอน	ทองสิง ท่ามะวง
มาเลเซีย พื้นที่ 329,758 ตร.กม. ประชากร 27 ล้านคน เมืองหลวง กรุงกัวลาลัมเปอร์	สมเด็จพระราชาธิบดีสุลต่าน มีซาน โซนัล อาบดิน	นาจิบ ราซัค
พม่า พื้นที่ 657,740 ตร.กม. ประชากร 55 ล้านคน เมืองหลวง นครเนปีดอว์	พลเอกเต็ง เส่ง	-
ฟิลิปปินส์ พื้นที่ 298,170 ตร.กม. ประชากร 91 ล้านคน เมืองหลวง กรุงมะนิลา	เบนิกโน ซิเมออน โกสวงโก อากิโนที่ 3	-

ประเทศในอาเซียน	ประมุข	นายกรัฐมนตรี
สิงคโปร์ พื้นที่ 699.4 ตร.กม. ประชากร 4 ล้านคน เมืองหลวง สิงคโปร์	เซลลาบิน รามานา ทาน	ลี เซียนลุง
ไทย พื้นที่ 513,115 ตร.กม. ประชากร 64 ล้านคน เมืองหลวง กรุงเทพมหานคร	พระบาทสมเด็จพระ ปรเมนทรมหาภูมิพล อดุลยเดช	ยิ่งลักษณ์ ชินวัตร
เวียดนาม พื้นที่ 331,690 ตร.กม. ประชากร 87 ล้าน คน เมืองหลวง กรุงฮานอย	เหวียน มินห์ เจียด	เหวียน เดิน สุง

สัญลักษณ์อาเซียน

“ต้นข้าวสีเหลือง 10 ต้นมัดรวมกันไว้” หมายถึงประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้ง 10 ประเทศรวมกัน เพื่อมิตรภาพและความเป็นน้ำหนึ่งใจเดียวกัน โดยสีที่ปรากฏในสัญลักษณ์ของอาเซียน เป็นสีที่สำคัญของธงชาติของแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน **สีน้ำเงิน** หมายถึงสันติภาพและความมั่นคง **สีแดง** หมายถึงความกล้าหาญและความก้าวหน้า สีขาวหมายถึงความบริสุทธิ์ **สีเหลือง** หมายถึงความเจริญรุ่งเรือง

ศัพท์อาเซียน

AADCP (ASEAN-Australia Development Cooperation Programme)

โครงการความร่วมมือด้านการพัฒนาอาเซียน- ออสเตรเลีย

เป็นกรอบความร่วมมือระยะ 5 ปี ที่ออสเตรเลียให้ความร่วมมือในด้านโครงการพัฒนากับอาเซียน โดยจะเริ่มโครงการครั้งแรกระหว่างช่วงปี 2544 -2549 มีมูลค่ารวม 45 ล้านเหรียญออสเตรเลีย ซึ่งอาเซียนต้องออกเงินสมทบโครงการอีกร้อยละ 20

AADC เป็นโครงการความร่วมมือที่เกิดขึ้นเพื่อทดแทน AAACP (ASEAN - Australia Economic Cooperation Programme หรือโครงการร่วมมือด้านเศรษฐกิจอาเซียน - ออสเตรเลีย) ซึ่งสิ้นสุดลงในปี 2546

AAF (ASEAN - Australia Forum)

การประชุมอาเซียน - ออสเตรเลีย

เป็นการประชุมที่จัดขึ้นทุก 18 - 24 เดือน เพื่อหารือและกำกับดูแลความร่วมมือระหว่างกันในทุกด้าน โดยหัวหน้าคณะผู้แทนของออสเตรเลีย และประเทศผู้ประสานงานของอาเซียน ซึ่งเป็นเจ้าหน้าที่อาวุโส (ปลัดกระทรวงฯ) เป็นประธานร่วมของการประชุม

ACB (ASEAN Committee in Beijing)

คณะกรรมการอาเซียนประจำกรุงปักกิ่ง

ประกอบด้วยเอกอัครราชทูตของประเทศสมาชิกอาเซียนประจำกรุงปักกิ่ง มีหน้าที่ในการประสานผลประโยชน์ และเป็นกลไกกลางของอาเซียนในการมีปฏิสัมพันธ์กับสาธารณรัฐประชาชนจีน

ACB (ASEAN Compliance Body)

คณะผู้ติดตามและตรวจสอบการดำเนินงานของอาเซียน

ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจของอาเซียนที่แต่ละประเทศสมาชิก แต่งตั้งขึ้น ทำหน้าที่ติดตามการดำเนินงานตามพันธกรณีความตกลงของอาเซียน รวมทั้งพิจารณา และให้คำปรึกษาเกี่ยวกับกรณีปัญหาและข้อพิพาทในการดำเนินการตามพันธกรณีอาเซียน โดยข้อเสนอแนะดังกล่าวจะไม่มีผลผูกพันทางกฎหมาย แต่ประเทศสมาชิกสามารถยึดถือเป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาอันเกิดจากกรณีพิพาทนั้นได้ (ประเทศไทยได้แต่งตั้งอธิบดีกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ เป็นผู้แทนใน ACB)

ACBC (ASEAN – Canada Business Council)

การประชุมสภาธุรกิจอาเซียน-แคนาดา

มีการประชุมทุกปี ในระหว่างการประชุมสภาหอการค้าและอุตสาหกรรมอาเซียน เพื่อพิจารณาปัญหาและอุปสรรคในการติดต่อค้าขาย และการร่วมลงทุนระหว่างกัน ตลอดจนเสนอแนะแนวทางความร่วมมือ

ACBF (ASEAN Central Bank Forum)

การประชุมผู้ว่าการธนาคารกลางของอาเซียน

จัดตั้งขึ้นเมื่อ 5 พฤศจิกายน 2540 มีวัตถุประสงค์เพื่อเฝ้าระวังและประเมินความเสี่ยงทางด้านเศรษฐกิจและการเงินของประเทศสมาชิก ตลอดจนพิจารณานโยบาย และผลกระทบจากการดำเนินการตามนโยบาย และผลักดันให้มีการดำเนินมาตรการเพื่อบรรเทาความเสี่ยงทางเศรษฐกิจและการเงิน ที่คาดว่าจะเกิดขึ้น

ACC (ASEAN Coordinating Council)

คณะมนตรีประสานงานอาเซียน

ประกอบด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศสมาชิกฯ ทั้ง 10 ประเทศ ทำหน้าที่ในการเตรียมการประชุมสุดยอดอาเซียน และประสานงานกับคณะมนตรีประชาคมอาเซียนต่างๆ เพื่อให้เกิดความสอดคล้องกัน ตามนโยบายประสิทธิภาพ และความร่วมมือระหว่างกัน

ACCCP (ASEAN Coordinating Committee for Consumer Protection)

คณะกรรมการประสานงานด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของอาเซียน

ตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในด้านการคุ้มครองผู้บริโภคของอาเซียน และส่งเสริมการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในภาพรวม

ACCSM (ASEAN Conference on Civil Service Matters)

การประชุมอาเซียนว่าด้วยกิจการพลเรือน

ACCSQ (ASEAN Consultative Committee on Standards and

Quality) คณะกรรมการที่ปรึกษาด้านมาตรฐานและคุณภาพของอาเซียน

ทำหน้าที่ประสานและปรับมาตรฐานสินค้าของประเทศสมาชิกฯ

ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น มาตรฐาน ISO เป็นต้น โดยมีเป้าหมายที่สินค้าสำคัญ 20 กลุ่ม อาทิ ตู้เย็น เครื่องปรับอากาศ วิทยุ โทรทัศน์ และโทรศัพท์ นอกจากนี้ ยังมีหน้าที่จัดทำความตกลงว่าด้วยการยอมรับร่วม (Mutual Recognition Arrangement) ของอาเซียนด้วย

ACCSQ ได้รับมอบหมายจากเจ้าหน้าที่อาวุโสทางเศรษฐกิจอาเซียน (SEOM) ให้ดูแลกิจกรรมด้านมาตรฐาน คุณภาพ และการรับรองของอาเซียน โดยให้เป็นผู้พิจารณาในรายละเอียดของมาตรการ/กิจกรรมด้านมาตรฐาน และการดำเนินงานรับรองสินค้าและบริการ ทั้ง 11 สาขา ได้แก่ สินค้าเกษตรและประมง สินค้าอาหารสำเร็จรูป ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ ผลิตภัณฑ์สุขภาพ ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์ไม้ สิ่งทอ การบิน และท่องเที่ยว

ACDM (ASEAN Committee on Disaster Management)

คณะกรรมการจัดการพิบัติภัยอาเซียน

ประกอบด้วยหัวหน้าหน่วยงานด้านการจัดการพิบัติภัยในแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียน

ACE (ASEAN Centre for Energy)

ศูนย์พลังงานอาเซียน

จัดตั้งขึ้นที่กรุงจาการ์ตา เมื่อเดือนมกราคม 2542 มีหน้าที่ในการแสวงหาความร่วมมือระหว่างสมาชิกอาเซียนกับประเทศนอกภูมิภาคในการศึกษาวิจัย และดำเนินโครงการร่วมมือกันพัฒนาด้านพลังงาน

ACF (ASEAN Cultural Fund)

กองทุนวัฒนธรรมอาเซียน

จัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นกองทุนสนับสนุนการดำเนินกิจกรรม/โครงการความร่วมมือของอาเซียนทางด้านวัฒนธรรมและสารสนเทศ โดยในปี 2521 รัฐบาลญี่ปุ่นได้บริจาคเงินจำนวน 5,000 ล้านเยน หรือประมาณ 25 ล้านเหรียญสหรัฐ ให้แก่กองทุนฯ เพื่อนำดอกผลไปใช้ในการสนับสนุนโครงการ/กิจกรรมความร่วมมือต่างๆ

ACF (ASEAN Constructors Federation)

สมาพันธ์สมาคมการก่อสร้างแห่งอาเซียน

ก่อตั้งขึ้นจากการประชุม ณ กรุงจาการ์ตา ประเทศอินโดนีเซีย เมื่อวันที่ 30 พฤษภาคม 2528 โดยนาย Kowara (อินโดนีเซีย) ได้รับเลือกให้เป็นประธาน นาย B Pramadio เป็นเลขาธิการ วัตถุประสงค์ในการจัดตั้งคือ (1) เพื่อเป็นเวทีการสนทนาของผู้รับเหมาก่อสร้างในอาเซียน (2) เพื่อเสริมสร้างความร่วมมือที่ใกล้ชิดระหว่างผู้รับเหมาก่อสร้างในภูมิภาคอาเซียน (3) เพื่อส่งเสริมการปรึกษาหารือร่วมกันระหว่างผู้รับเหมาก่อสร้าง (4) เพื่อผนึกกำลังของผู้รับเหมาก่อสร้างใน

ภูมิภาคอาเซียน ในการออกไปรับเหมาก่อสร้างนอกอาเซียน

นายวิฑูรย์ ลิ้มโชคดี ปลัดกระทรวงอุตสาหกรรมในฐานะประธานคณะกรรมการสถาบันการก่อสร้างแห่งประเทศไทย ได้เปิดเผยผลการประชุมคณะกรรมการครั้งที่ 1/2555 ในวันที่ 3 กุมภาพันธ์ 2555 ว่าที่ประชุมได้แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นจำนวน 7 คณะ เพื่อการพัฒนาอุตสาหกรรมก่อสร้างไทยและสร้างความเป็นธรรมให้แก่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยในจำนวนนี้จะมี 2 คณะที่มุ่งเน้นในการกำหนดมาตรฐานช่างฝีมือก่อสร้างไทย เพื่อรองรับการเปิดการค้าเสรี หรือ AEC ในปี 2558 รวมทั้งการจัดทำและส่งเสริมมาตรฐานวัสดุก่อสร้าง ซึ่งจะเป็นการสร้างความมั่นใจและเพิ่มความปลอดภัยให้แก่ผู้บริโภค

ในส่วนของการกำหนดมาตรฐานช่างฝีมือ สถาบันการก่อสร้างแห่งประเทศไทย และกรมพัฒนาฝีมือแรงงาน ได้ร่วมกันกำหนดมาตรฐานช่างฝีมือก่อสร้างไทย ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานช่างฝีมือ ASEAN ที่ได้มีการจัดทำภายใต้ ACF (ASEAN Constructors Federation) จำนวน 9 สาขา ได้แก่ งานเหล็กเสริมคอนกรีต งานประกอบแบบหล่อคอนกรีต งานฉาบปูน งานปูกระเบื้อง งานก่ออิฐ งานก่อบล็อกคอนกรีต งานโครงสร้างเหล็ก งานเชื่อม งานอุปกรณ์และเครื่องมือเครื่องจักรอำนวยความสะดวกในการก่อสร้าง

ปัจจุบัน ในกลุ่มประเทศ ASEAN จะมี 3 ประเทศที่นำเข้าแรงงานก่อสร้าง ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย และไทย ซึ่งมาเลเซียจะนำเข้าแรงงานจากอินโดนีเซียและบังกลาเทศ ส่วนแรงงานก่อสร้างของไทยจะมาจากกัมพูชา พม่า และลาว โดยจะมีสัดส่วนอย่างไม่เป็นทางการอยู่ที่ประมาณร้อยละ 30 ของการจ้างงานในอุตสาหกรรมก่อสร้างทั้งหมด

ในส่วนของการจัดทำและส่งเสริมมาตรฐานด้านวัสดุก่อสร้างสถาบันฯ จะร่วมกับสำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรม (สมอ.) และภาคเอกชนในการทบทวนมาตรฐานวัสดุก่อสร้างที่มีอยู่ในปัจจุบันแยกเป็นมาตรฐานบังคับ 36 รายการ และมาตรฐานทั่วไป 232 รายการ และจะมีการจัดทำมาตรฐานวัสดุก่อสร้างเพิ่ม

ACFTA (ASEAN – China Free Trade Agreement)

ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน

ความตกลงการค้าเสรีแบบทวิภาคีทั้งหมดที่ไทยและประเทศภาคีลงนามไปแล้ว และมีผลบังคับใช้ไปแล้ว มีด้วยกัน 4 ความตกลง ได้แก่

- ความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-จีน (ACFTA : ASEAN-China Free Trade Agreement)
- ความตกลงการค้าเสรีไทย-ออสเตรเลีย (Thailand-Australia Free Trade Agreement)
- ความตกลงการค้าเสรีไทย-นิวซีแลนด์ (TNZCEPA : Thailand - New Zealand Closer Economic Partnership)
- กรอบความตกลงการค้าเสรีไทย-อินเดีย

ความตกลงดังกล่าวมีผลทำให้สินค้านำเข้าที่ผ่านกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้า ได้รับการลดหย่อนภาษีศุลกากรลง

ACIA (ASEAN Comprehensive Investment Agreement)

ความตกลงว่าด้วยการลงทุนอาเซียน

เป็นการผนวกความตกลงด้านการลงทุนที่อาเซียนมีอยู่เดิม 2

ฉบับ คือการเปิดเสรี (AIA) และการให้ความคุ้มครองการลงทุน (ASEAN IGA) ให้เป็นความตกลงด้านการลงทุนฉบับใหม่ เป็นการปรับปรุงความตกลงเดิมให้ทันสมัย ครอบคลุม และทัดเทียมกับ กฎเกณฑ์การลงทุนในระดับสากล โดยรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ร่วม ลงนามความตกลงนี้แล้วเมื่อวันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2552

สาระสำคัญของความตกลง ACIA สรุปได้ดังนี้ (1) ครอบคลุม ขั้นตอนการลงทุนตั้งแต่การส่งเสริมและการอำนวยความสะดวก การ เปิดเสรีเพื่อให้เข้ามาลงทุน และการคุ้มครองการลงทุน ทั้งการลงทุน ทางตรง และการลงทุนในหลักทรัพย์ (2) เปิดเสรี ทั้งภาคการผลิต เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และบริการที่เกี่ยวข้อง (3) คุ้มครอง การลงทุน ทั้งภาคการผลิต เกษตร ประมง ป่าไม้ เหมืองแร่ และบริการ ที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งธุรกิจบริการภายใต้กรอบความตกลงด้านบริการ อาเซียนด้วย โดยมีพันธกรณีสำคัญคือ ปฏิบัติต่อนักลงทุนและการลงทุน อย่างเป็นธรรม ให้การชดเชยในกรณีเกิดเหตุการณ์ไม่สงบ หรือในกรณี ที่มีการเวนคืน กำหนดขั้นตอนการระงับข้อพิพาทระหว่างรัฐ และ ระหว่างรัฐกับนักลงทุน

ACMECS (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation

Strategy) **ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อิระวดี-เจ้าพระยา-แม่โขง**

คือกรอบความร่วมมือระหว่าง 5 ประเทศ คือ กัมพูชา ลาว พม่า ไทย และเวียดนาม (ซึ่งเข้าร่วมเป็นสมาชิกท้ายสุด เมื่อ 10 พฤษภาคม 2547) ชื่อเดิมคือ “ยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ระหว่างกัมพูชา ลาว พม่า ไทย” (ECS : Economic Cooperation Strategy among Cambodia, Lao PDR, Myanmar and Thailand)

ACMECS เป็นแนวคิดที่ พ.ต.ท. ดร.ทักษิณ ชินวัตร อดีตนายก รัฐมนตรีได้หยิบยกขึ้นหารือกับผู้นำกัมพูชา ลาว และพม่า ในช่วงการ ประชุมผู้นำอาเซียนสมัยพิเศษว่าด้วยโรค SARS เมื่อ 29 เมษายน 2546 ที่กรุงเทพฯ และได้รับการสนับสนุนในหลักการจากผู้นำประเทศเพื่อน บ้านทั้งสามดังกล่าว โดยมีพัฒนาการอย่างรวดเร็วต่อเนื่องจนถึงการ ประชุมระดับผู้นำ ACMECS ครั้งที่ 1 ที่เมืองพุกาม สหภาพพม่า เมื่อ 12 พฤศจิกายน 2546 ซึ่งผู้นำทั้ง 4 ประเทศ ร่วมกันออกปฏิญญาพุกาม (Bagan Declaration) รวมทั้งแผนปฏิบัติการ (Plan of Action) ครอบคลุมความร่วมมือ 6 สาขา ได้แก่ การอำนวยความสะดวกด้านการค้าและ การลงทุน ความร่วมมือด้านเกษตรกรรมและอุตสาหกรรม การเชื่อมโยง เส้นทางคมนาคมในภูมิภาค การท่องเที่ยว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ และการสาธารณสุข บนหลักการที่เน้นการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจ อย่างยั่งยืน และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชน รวมทั้งเปิดกว้าง ให้นานาประเทศและองค์การระหว่างประเทศได้มีส่วนร่วมเป็นหุ้นส่วน เพื่อการพัฒนา (development partner) ในโครงการต่างๆ ของ ACMECS ด้วย

เมื่อวันที่ 1 – 2 พฤศจิกายน 2547 ที่จังหวัดกระบี่ ไทยเป็น เจ้าภาพจัดการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโสสมัยพิเศษ การประชุม รัฐมนตรี ACMECS อย่างไม่เป็นทางการ และการประชุมร่วมกับ Development Partners (ผู้แทนจากออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี ญี่ปุ่น และธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย) ประสบผลสำเร็จ อย่างดียิ่ง สมาชิก ACMECS ทั้ง 5 ประเทศ ได้ร่วมกันแสดงความ

เป็นเอกภาพ โดยยืนยันเจตนารมณ์ที่จะดำเนินการตามกรอบความร่วมมือ ACMECS อย่างเป็นทางการหนึ่งอันเดียวกัน ต่อผู้แทนของ Development Partners

ACS (ASEAN Committee in Seoul)

คณะกรรมการอาเซียนประจำกรุงโซล

ประกอบด้วยเอกอัครราชทูตของประเทศสมาชิกอาเซียนประจำกรุงโซล มีหน้าที่ในการประสานผลประโยชน์ และเป็นกลไกกลางของอาเซียนในการมีปฏิสัมพันธ์กับสาธารณรัฐเกาหลี

ACT (ASEAN Committee in Tokyo)

คณะกรรมการอาเซียนประจำกรุงโตเกียว

ประกอบด้วยเอกอัครราชทูตอาเซียน 10 ประเทศ ซึ่งประจำที่กรุงโตเกียว มีการหารือเป็นประจำทุก 1 - 2 เดือน หรือตามความจำเป็น

ACT (ASEAN Consultation to Solve Trade and Investment Issues)

หน่วยงานกำกับดูแลแก้ไขปัญหาการค้าการลงทุนของอาเซียนทางอินเทอร์เน็ต

เป็นหน่วยงานกลางที่แต่ละประเทศจัดตั้งขึ้น เพื่อทำหน้าที่ประสานงาน ให้คำปรึกษา และแก้ไขปัญหาของอาเซียน โดยผ่านทางอินเทอร์เน็ต

สำหรับประเทศไทย ได้มอบหมายให้กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ เป็น National AFTA Unit ในฐานะเป็น ACT Focal Point โดยมี e-mail address ได้แก่ Thailand_act@dtm.go.th

AADMER (ASEAN Agreement on Disaster Management and Emergency Response)

ความตกลงอาเซียนว่าด้วยเรื่องการจัดการพิบัติภัยและการปฏิบัติงานยามฉุกเฉิน

ADF (ASEAN Development Fund)

กองทุนเพื่อการพัฒนาอาเซียน

AEC (ASEAN Economic Community)

ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เป้าหมายคือให้อาเซียนเป็นตลาดและฐานการผลิตเดียว มีการเคลื่อนย้าย สินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และเงินทุนอย่างเสรี ภายในปี 2558

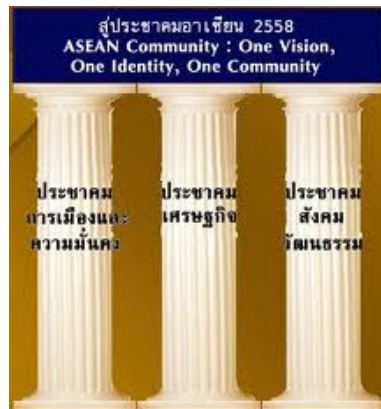
ความเป็นมา

ในการประชุมสุดยอดอาเซียนในปี 2546 ผู้นำอาเซียนได้ออกแถลงการณ์ “Bali Concord” เห็นชอบให้จัดตั้งประชาคมอาเซียน ภายในปี 2563 (ต่อมาในปี 2550 ได้ตกลงกันเร่งรัดให้จัดตั้งประชาคมอาเซียนให้แล้วเสร็จภายในปี 2558) ซึ่งจะประกอบด้วยความร่วมมือ 3 ด้าน คือ ประชาคมการเมืองและความมั่นคงฯ (APSC) ประชาคมเศรษฐกิจ (AEC) และประชาคมสังคมและวัฒนธรรม (ASCC)

ในส่วนของ AEC ให้เร่งรัดการรวมกลุ่มเพื่อเปิดเสรีสินค้าและบริการสำคัญ 11 สาขา (priority sectors) ได้แก่ การท่องเที่ยว การบิน ยานยนต์ ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ยาง สิ่งทอ อิเล็กทรอนิกส์ สินค้าเกษตร ประมง เทคโนโลยีสารสนเทศ และสุขภาพ

เป้าหมายของ AEC

อาเซียนจะรวมตัวเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC) โดยมีแนวคิดที่อาเซียนจะกลายเป็นเขตการผลิตเดี่ยว ตลาดเดี่ยว หรือ Single market and production base นั้นหมายถึงจะต้องมีการเคลื่อนย้ายปัจจัยการผลิตได้อย่างเสรี สามารถดำเนินการกระบวนการผลิตที่ไหนก็ได้ โดยสามารถใช้ทรัพยากรจากแต่ละประเทศ ทั้งวัตถุดิบและแรงงานมาร่วมในการผลิต มีมาตรฐานสินค้าและระเบียบ กฎเกณฑ์ เดียวกัน

แนวทางดำเนินงานเพื่อ

นำไปสู่การเป็น AEC

เท่าที่ผ่านมาการดำเนินงานเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA) ถือว่าประสบความสำเร็จพอสมควร เห็นได้จากปริมาณการค้าภายในอาเซียนที่ขยายตัวมากขึ้น อย่างไรก็ตามในด้านการลงทุนยังไม่บรรลุผล เนื่องจากปริมาณการลงทุนทั้งจากภายในและภายนอกอาเซียน ยังอยู่ในระดับต่ำมาก

นอกจากนี้ ประเทศจีนและอินเดียเริ่มมีบทบาทมากขึ้นในภูมิภาค และเป็นแหล่งดึงดูดด้านเศรษฐกิจสำคัญ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศอาเซียนแต่ละประเทศที่มีเศรษฐกิจเล็กมาก จึงมีความจำเป็นที่อาเซียนจะต้องเร่งดำเนินการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจภายใน เพื่อเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียนในลักษณะเดียวกับ EU โดยจะต้องจัดทำแผนงานและดำเนินการตามแผนอย่างเคร่งครัด และจำเป็นต้องมีกฎเกณฑ์ต่างๆ ร่วมกันระหว่างประเทศ สมาชิก

เหตุที่อาเซียนต้องเร่งรัดการรวมกลุ่ม ทางเศรษฐกิจภายใน ก็เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ให้กับอาเซียนเอง และเพื่อสร้างให้อาเซียนเป็นศูนย์กลางภายในภูมิภาค คานอำนาจของประเทศอื่นๆ ภายในภูมิภาคที่มีบทบาทโดดเด่นอย่างเช่น จีน และอินเดีย

ทั้งนี้ อาเซียนได้ตกลงที่จะเปิดเสรีด้านการค้าสินค้าและการค้า

บริการ ให้เร็วขึ้นกว่ากำหนดการเดิม ในสินค้าและบริการสำคัญ 11 สาขา เพื่อเป็นการนำร่อง และส่งเสริมการ outsourcing หรือ

การผลิตสินค้า โดยใช้วัตถุดิบและชิ้นส่วนที่ผลิตภายในอาเซียน ซึ่งเป็นไปตามแผนการดำเนินการเพื่อบ่มไปสู่การเป็น AEC

อาเซียนได้มอบหมายให้ประเทศสมาชิกฯ ทำหน้าที่รับผิดชอบ เป็นผู้ประสานงานหลัก (Country Coordinators) ในสินค้าและบริการ สาขาต่างๆ ดังนี้ พม่า สาขาผลิตภัณฑ์เกษตร (Agro-based products) และสาขาประมง (Fisheries) มาเลเซีย สาขาผลิตภัณฑ์ยาง (Rubber-based products) และสาขาสีทอ (Textiles and Apparels) อินโดนีเซีย สาขายานยนต์ (Automotives) และสาขาผลิตภัณฑ์ไม้ (Wood-based products) ฟิลิปปินส์ สาขาอิเล็กทรอนิกส์ (Electronics) สิงคโปร์ สาขาเทคโนโลยีสารสนเทศ (e-ASEAN) และสาขาสุขภาพ (Healthcare) ไทย สาขาการท่องเที่ยว (Tourism) และสาขาการบิน (Air Travel)

AEC Blueprint

ที่ประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน ได้เห็นชอบและมอบหมายให้ที่ประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส (SEOM) จัดทำพิมพ์เขียว AEC Blueprint เพื่อเป็นแผนงานภาพรวมที่ระบุกิจกรรมด้านเศรษฐกิจครอบคลุมทั้งสินค้า/บริการ การลงทุน แรงงาน และเงินลงทุนที่จะเปิดเสรีมากขึ้นในอนาคต

เหตุผลที่อาเซียนต้องจัดทำ AEC Blueprint ก็เพื่อกำหนดทิศทางและแผนงานในด้านเศรษฐกิจ ที่จะต้องดำเนินงานตามกรอบระยะ

เวลาต่างๆ อย่างชัดเจน จนกว่าจะบรรลุเป้าหมาย และเพื่อสร้าง "พันธะสัญญา" ระหว่างประเทศสมาชิก ให้ดำเนินการไปสู่เป้าหมายดังกล่าวร่วมกัน เพราะการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจจะระดับภูมิภาคขนาดใหญ่ ได้กลายเป็นอุปสรรคสำคัญในการปรับตัวของอาเซียน เนื่องจากความแตกต่างกัน ที่มีอยู่ในแต่ละประเทศ อาจนำไปสู่ปัญหาความแตกแยก ไม่ลงรอยกัน

AEC Blueprint (ASEAN Economic Community Blueprint)

พิมพ์เขียวการจัดตั้งประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

เป็นแผนงานภาพรวมด้านเศรษฐกิจ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน ภายในปี 2558 โดยในพิมพ์เขียวนี้นี้ ได้กำหนดยุทธศาสตร์สำคัญ 4 ด้านหลักคือ

1. การเป็นตลาดเดียวและฐานการผลิตร่วมกัน (single market and production base) ให้มีการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน แรงงานฝีมือ และเงินทุนอย่างเสรี

2. การสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจ (highly competitive economic region)

โดยส่งเสริมกรอบนโยบายด้านเศรษฐกิจที่สำคัญ เช่น กรอบนโยบายการแข่งขัน สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา นโยบายภาษี และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน (การขนส่งและเทคโนโลยีสารสนเทศ)

ฯลฯ

3. การพัฒนาเศรษฐกิจอย่างเสมอภาค (region of equitable economic development) เพื่อลดช่องว่างการพัฒนาระหว่างประเทศสมาชิก โดยการสนับสนุนการพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และส่งเสริมโครงการต่างๆ ภายใต้กรอบการริเริ่มการรวมกลุ่มของอาเซียน (IAI) เป็นต้น

4. การบูรณาการเข้ากับเศรษฐกิจโลก (fully integrated region into the global economy) เน้นการปรับประสานนโยบายเศรษฐกิจของอาเซียนที่มีต่อประเทศภายนอกภูมิภาค เช่น การจัดทำเขตการค้าเสรี และการสร้างเครือข่ายด้านการผลิตและจำหน่าย เป็นต้น

AEC Scorecard

แผนงานและกลไกติดตามการดำเนินงาน

เพื่อติดตามการดำเนินงานไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน โดยวัดผลการดำเนินงานตาม AEC Blueprint เป็นรายสาขา ทั้งในระดับภูมิภาคและรายประเทศ

AECC (ASEAN Economic Community Council)

คณะมนตรีประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน

AEGC (ASEAN Experts Group on Competition)

คณะผู้เชี่ยวชาญด้านนโยบายการแข่งขันของอาเซียน

ตั้งขึ้นเพื่อส่งเสริมความร่วมมือในด้านนโยบายการแข่งขันทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิก ให้มีความโปร่งใส และเป็นธรรม

AEGDM (ASEAN Experts Group on Disaster Management)

การประชุมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญของอาเซียนด้านการจัดการภัยพิบัติ

AEM (ASEAN Economic Ministers)

การประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน

เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีพาณิชย์ หรือรัฐมนตรีด้านการค้าต่างประเทศ มีการประชุมประจำปี โดยแต่ละประเทศสมาชิกฯ เวียนกันเป็นเจ้าภาพการประชุม ตามลำดับอักษร เพื่อหารือ ทบทวน และพิจารณากำหนดแนวทางในการขยายขอบเขตความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียน

AEM Retreat

การประชุมระดับรัฐมนตรีด้านเศรษฐกิจของอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ

โดยปกติจะจัดขึ้นในช่วงกลางปี เพื่อพิจารณาประเด็นที่ยังไม่สามารถหาข้อตกลงกันได้ การเตรียมการ หรือเสนอแนะประเด็นใหม่ๆ ที่จะเสนอต่อที่ประชุมผู้นำอาเซียน ให้พิจารณา

AEMM (ASEAN-EU Ministerial Meeting)

การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียน - สหภาพยุโรป

เป็นการประชุมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ กับรัฐมนตรีต่างประเทศของสหภาพ ยุโรป 15 ประเทศ จัดขึ้นทุก 18-24 เดือน เพื่อหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ประเด็นทางการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ และส่งเสริมความร่วมมือกัน

AEM-MOFCOM

consultations (ASEAN

Economic Ministers Meeting –

Minister of Commerce consultations)

การประชุมปรึกษาหารือระหว่างรัฐมนตรีเศรษฐกิจ (AEM) และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (MOFCOM) ของอาเซียน

AEY (ASEAN Environment Year)

ปีสิ่งแวดล้อมอาเซียน

กำหนดให้มีขึ้นทุก 3 ปี เพื่อสร้างจิตสำนึกด้านสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชนทุกระดับในสังคม รวมทั้งส่งเสริมความรู้ด้านสิ่งแวดล้อมแก่สาธารณชน ในการนำไปสู่การปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

AF (ASEAN Foundation)

มูลนิธิอาเซียน

จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2540 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการสร้าง

จิตสำนึกความเป็นอาเซียนในหมู่ประชาชน และเพื่อให้การสนับสนุนกิจกรรม/โครงการเพื่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ รวมทั้งการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของสมาชิกอาเซียนอย่างเท่าเทียมกัน มีสำนักงานอยู่ที่กรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย

AFAS (ASEAN Framework Agreement on Services)

กรอบความตกลงของอาเซียนว่าด้วยการบริการ

มีวัตถุประสงค์เพื่อขยายความร่วมมือด้านบริการ และเปิดเสรีการค้าบริการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ให้มากขึ้นกว่าการเปิดเสรีใน WTO

ทั้งนี้ ผู้นำอาเซียนมีมติที่จะเปิดตลาดการค้าบริการทุกสาขาบริการ จนบรรลุเป้าหมาย ในปี 2558 โดยสมาชิกยังมีสิทธิ์ในการกำกับดูแลการค้าบริการ โดยสามารถใช้กฎระเบียบที่ไม่เลือกปฏิบัติหรือกฎระเบียบที่ใช้บังคับกับทั้งคนต่างชาติและคนชาติตน

AFDM (ASEAN Finance and Central Bank Deputies Meeting)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกระทรวงการคลัง และธนาคารกลางอาเซียน

เจ้าหน้าที่อาวุโสกระทรวงการคลังคือปลัดกระทรวงการคลังของประเทศสมาชิก วัตถุประสงค์ในการประชุมคือเพื่อร่วมกันพิจารณามาตรการริเริ่มต่างๆ ภายใต้กรอบความร่วมมือทางการเงินระหว่างประเทศในภูมิภาคอาเซียน และนำเสนอผลการประชุมต่อที่ประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน (AFMM) ต่อไป

AFDM+3 (ASEAN Finance and Central Bank Deputies + China, Japan and Republic of Korea)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสกระทรวงการคลังและธนาคารกลางของประเทศสมาชิกอาเซียน กับ 3 ประเทศนอกอาเซียน คือ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้

AFMM (ASEAN Finance Ministers Meeting)

การประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียน

มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อส่งเสริมความร่วมมือ และพัฒนาเสถียรภาพทางเศรษฐกิจ การเงิน การคลัง ให้เกิดความเข้มแข็ง ตลอดจนส่งเสริมการรวมตัวของตลาดเงินและตลาดทุนในภูมิภาคอาเซียน อย่างมีระบบและมีประสิทธิภาพ

จัดขึ้นปีละ 2 ครั้ง (ครั้งแรกเริ่ม ประชุมเมื่อปี 2540) เคยมีการจัดการประชุมรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียนกับญี่ปุ่น (AFMM + Japan) เพื่อหารือเกี่ยวกับความร่วมมือในการแก้ไขวิกฤตเศรษฐกิจและความช่วยเหลือที่ญี่ปุ่นให้แก่อาเซียน อาทิ แผนมียาชาวา ควบคู่กันไปด้วย

AFMM+3 (ASEAN Finance Minister + China, Japan and the Republic of Korea Meeting)

การประชุมร่วมระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังอาเซียนกับผู้แทนจากจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้

มีการประชุมครั้งแรกเมื่อวันที่ 30 เมษายน 2542 ในช่วงการประชุมประจำปีของธนาคารเพื่อการพัฒนาเอเชีย (ADB) ที่กรุงมะนิลา และได้ตกลงในหลักการที่จะจัดเป็นประจำทุกปี เพื่อหารือสถานการณ์การเงินและเศรษฐกิจในภูมิภาค และร่วมมือกันหามาตรการเพื่อป้องกันและแก้ไขวิกฤตการณ์การเงินในภูมิภาค ผลงานที่สำคัญคือข้อตกลงริเริ่มที่เชียงใหม่ (Chiang Mai Initiative)

AFTA (ASEAN Free Trade Area)

เขตการค้าเสรี

จัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 4 เมื่อวันที่ 27 - 28 มกราคม 2535 ณ สิงคโปร์ มีวัตถุประสงค์เพื่อเปิดเสรีทางการค้าระหว่างรัฐสมาชิก โดยการขจัดอุปสรรคทางการค้า ทั้งที่เป็นมาตรการภาษีและที่มิใช่ภาษี เพื่อมุ่งให้การค้าระหว่างกันขยายตัว

ในส่วนของมาตรการภาษี กำหนดให้มีการลดอัตราภาษีศุลกากรที่เท่ากัน (CEPT : Common Effective Preferential Tariff) ตามระยะเวลาที่กำหนด โดยสมาชิกอาเซียนดั้งเดิม 6 ประเทศ ลดภาษีศุลกากรในสินค้าที่ผูกพันภายใต้เขตการค้าเสรีอาเซียน ให้เหลือร้อยละ 0 - 5 ภายในปี 2546 และลดลง 100% ในปี 2553 โดยให้มีระยะเวลาผ่อนผันสำหรับประเทศสมาชิกใหม่อีก 4 ประเทศ คือ เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา หรือกลุ่ม CLMV มีระยะเวลาผ่อนผันตามช่วงเวลาก่อน/หลังที่เข้าเป็นสมาชิก และให้ลดภาษีลง 100 % ในปี 2558

AFTA Council (ASEAN Free Trade Area Council)

การประชุมคณะมนตรีเขตการค้าเสรีอาเซียน

เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีของอาเซียนที่รับผิดชอบดูแลการดำเนินการภายใต้ความตกลงว่าด้วยการใช้อัตราภาษีพิเศษที่เท่ากันสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน (Agreement on the Common Effective Preferential Tariff Scheme for the ASEAN Free Trade Area) เพื่อหารือพิจารณาแนวทางการดำเนินการ และติดตามผลการดำเนินการต่างๆ ภายใต้กรอบ AFTA โดยจะมีการประชุมปีละ 1 ครั้ง ก่อนการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM)

AFTA – CER (ASEAN Free Trade Area-Australia-New Zealand Closer Economic Relations Trade Agreement)

ความร่วมมือระหว่างเขตการค้าเสรีอาเซียนและกลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์

เป็นความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เพื่อส่งเสริมการค้า การลงทุน ความร่วมมือทางวิชาการ การศุลกากร การขนส่ง การแลกเปลี่ยนข้อมูลด้านมาตรฐานและการรับรอง แนวความคิดในการขยายความร่วมมือระหว่างเขตการค้าเสรีอาเซียนและเขตการค้าเสรีออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ (AFTA-CER) ริเริ่มโดยฝ่ายไทย เมื่อครั้งรองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ (นายศุภชัย พานิชภักดิ์) ไปเยือนออสเตรเลีย ในปี 2536 ต่อมาในการประชุมรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน (AEM) ครั้งที่ 26 เดือนกันยายน 2537 ณ จังหวัดเชียงใหม่ ที่ประชุมมีมติให้อาเซียนหารือกับ

กลุ่มเศรษฐกิจต่างๆ ซึ่งรวมถึงกลุ่ม CER ด้วย

กลุ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการค้าออสเตรเลีย – นิวซีแลนด์ เรียกโดยย่อว่า CER หรือ ANZCERTA

AFTA-MERCOSUR (ASEAN Free Trade Area-Mercado Común del Sur) **ความร่วมมือระหว่างเขตการค้าเสรีอาเซียนกับตลาดร่วมอเมริกา**

ใต้ ตลาดร่วมอเมริกาใต้ประกอบด้วยประเทศอาร์เจนตินา บราซิล อูรุกวัย ปารากวัย โดยความร่วมมือในขั้นนี้ เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการรวมตัวทางเศรษฐกิจของแต่ละฝ่าย

Mercado Común del Sur = Southern Common Market

AFTA-NAFTA (ASEAN Free Trade Area – North America Free Trade Area)

ความร่วมมือระหว่างเขตการค้าเสรีอาเซียนกับเขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือ

เขตการค้าเสรีอเมริกาเหนือประกอบด้วยสหรัฐอเมริกา แคนาดา และเม็กซิโก โดยความร่วมมือในขั้นนี้ เป็นการแลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในเรื่องการจัดตั้งเขตการค้าเสรีของแต่ละฝ่าย

AHA Centre (ASEAN Co-ordinating Centre for Humanitarian Assistance on Disaster Management)

ศูนย์ประสานงานอาเซียนว่าด้วยความช่วยเหลือด้านมนุษยธรรม และการจัดการพิบัติภัย

AHIA (ASEAN Heads of Investment Agencies)

การประชุมหัวหน้าหน่วยงานด้านการลงทุนของอาเซียน

AHRB (ASEAN Human Rights Body)

องค์กรสิทธิมนุษยชนอาเซียน

จัดตั้งขึ้นตามข้อ 14 ของกฎบัตรอาเซียน มีอำนาจหน้าที่ในการพิทักษ์และส่งเสริมสิทธิมนุษยชนในประเทศสมาชิก

AHSOM (ASEAN Heads of Statistical Offices Meeting)

การประชุมหัวหน้าของหน่วยงานด้านสถิติของประเทศสมาชิก ASEAN

ที่ประชุมเน้นย้ำความสำคัญของข้อมูลสถิติที่ทันเวลา มีความเชื่อมโยงและเปรียบเทียบกันได้ ในการสนับสนุนประชาคมอาเซียนทั้ง 3 เสาหลัก

AHSOM พยายามจัดตั้งระบบสถิติของประชาคมอาเซียน (ACCS : ASEAN Community Statistical System) ภายในปี 2558 และได้ให้การรับรองข้อเสนอแนะของผู้นำอาเซียน ว่าด้วยความร่วมมือด้านสถิติ เพื่อให้ผู้นำอาเซียนให้การรับรองในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 17

AIA (ASEAN Investment Area)

เขตการลงทุนอาเซียน

จัดตั้งขึ้นตามกรอบความตกลงว่าด้วยเขตลงทุนอาเซียน ที่ลงนามเมื่อปี 2541 วัตถุประสงค์คือเพื่อดึงดูดการลงทุนจากภายในและ

ภายนอกภูมิภาค โดยส่งเสริมภาวะการลงทุนที่โปร่งใสและเสรีในอาเซียน ให้การลงทุนภายในเขตการลงทุนอาเซียนได้รับการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ โดยให้ประเทศสมาชิกเปิดให้มีการลงทุนดังกล่าว แก่นักลงทุนอาเซียนภายในปี 2553 และแก่นักลงทุนทั่วไปภายในปี 2563 โดยครอบคลุมการลงทุนโดยตรงทั้งหมด ในสาขาอุตสาหกรรมการผลิต เกษตร ประมง ป่าไม้ และเหมืองแร่ รวมทั้งการบริการที่เกี่ยวข้องกับสาขาการผลิตดังกล่าว ยกเว้นการลงทุนในตลาดหลักทรัพย์

หลักการที่สำคัญภายใต้ AIA คือหลักการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (NT) และหลักการว่าด้วยการเปิดตลาด (Opening – up of Industries)

AIA Council (ASEAN Investment Area Council)

คณะมนตรีเขตการลงทุนอาเซียน

เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีที่ดูแลงานด้านการส่งเสริมการลงทุน เพื่อกำหนดนโยบายและกำกับกำกับการดำเนิน งานจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียน ปกติมีการประชุมปีละครั้ง

AICHR (ASEAN Intergovernmental Commission on Human Rights)

คณะกรรมการระหว่างรัฐบาลอาเซียนว่าด้วยสิทธิมนุษยชน

AICO (ASEAN Industrial Cooperation)

ความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน

จัดตั้งขึ้นเมื่อปี 2539 มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพในการผลิตสินค้าอุตสาหกรรมของอาเซียน และสนับสนุนการแบ่งการผลิตภายในอาเซียน รวมถึงการใช้วัตถุดิบภายในภูมิภาค

โดยจะต้องเป็นความร่วมมือตั้งแต่สองประเทศขึ้นไป และมีคนชาติประเทศสมาชิกอาเซียนมีหุ้นส่วนอยู่ในแต่ละบริษัทอย่างน้อยร้อยละ 30 สินค้าที่ได้รับอนุมัติให้อยู่ในโครงการ AICO สามารถขออนุมัติแลกเปลี่ยนสินค้าและชิ้นส่วนระหว่างกันได้ โดยได้สิทธิประโยชน์ไม่ต้องเสียภาษีนำเข้าสินค้าและวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตที่เกี่ยวข้อง และจะได้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรในอัตราร้อยละ 0-5 ในทันที โดยไม่ต้องรอให้เขตการค้าเสรีอาเซียนมีผลบังคับใช้

AIJCC (ASEAN - India Joint Cooperation Committee)

คณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน-อินเดีย

เป็นการประชุมระดับอธิบดี จัดขึ้นทุกๆ 18-24 เดือน โดยอินเดียและประเทศผู้ประสานงานของอาเซียนสลับกันเป็นเจ้าภาพ เพื่อหารือและกำกับดูแลความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับอินเดีย

AIPO (ASEAN Inter-Parliamentary Organization)

องค์การรัฐสภาอาเซียน

เป็นเวทีการประชุมของผู้แทนรัฐสภาของประเทศสมาชิกอาเซียน จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี

AIPA (ASEAN inter-Parliamentary Assembly) **สมัชชารัฐสภาอาเซียน**

AIRM (ASEAN Insurance Regulators Meeting)

การประชุมผู้กำกับดูแลธุรกิจประกันภัยอาเซียน

เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านธุรกิจประกันภัยในภูมิภาคอาเซียน ตลอดจนร่วมกันพิจารณาแนวทางในการพัฒนาธุรกิจประกันภัย ซึ่งยังมีระดับการพัฒนาที่ไม่เท่าเทียมกันภายในภูมิภาค เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดร่วมกันสำหรับประเทศสมาชิก

AISP (ASEAN Integration System of Preferences)

การให้สิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากร

สิทธิพิเศษที่ประเทศสมาชิกอาเซียนเดิม 6 ประเทศให้แก่ประเทศสมาชิกใหม่ ได้แก่ เวียดนาม ลาว พม่า และกัมพูชา เป็นส่วนหนึ่งในโครงการความร่วมมือ เพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน โดยส่วนใหญ่จะเป็นการยกเว้นภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าที่กำหนด เป็นการให้แบบฝ่ายเดียวโดยไม่มีการเจรจาต่อรอง

AJF (ASEAN - Japan Forum)

การประชุมอาเซียน-ญี่ปุ่น

เป็นการประชุมระดับปลัดกระทรวงฯ เดิมจัดขึ้นเป็นประจำทุก ๆ 18-24 เดือน ต่อมาได้ตกลงกันที่จะจัดขึ้นปีละครั้งเพื่อหารือเกี่ยวกับความร่วมมือของทั้งสองฝ่ายในทุกด้าน

AJS (ASEAN - Japan Summit)

การประชุมสุดยอดอาเซียน- ญี่ปุ่น

เป็นการประชุมระหว่างผู้นำอาเซียนและนายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น ซึ่งในหลักการจะจัดขึ้นเป็นประจำทุกปีในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน โดยเริ่มครั้งแรกเมื่อปี 2540

AKBC (ASEAN - Republic of Korea Business Council)

สภาธุรกิจอาเซียน-สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)

AMAF (ASEAN Ministerial Meeting on Agriculture and Forestry)

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้

จัดขึ้นเป็นประจำทุกปีเพื่อกำหนดนโยบายและติดตามความร่วมมือด้านเกษตรและป่าไม้ของอาเซียน

AMBDC (ASEAN-Mekong Basin Development Cooperation)

ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอาเซียน-ลุ่มน้ำโขง

เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ทั้ง 10 ประเทศ กับจีน เพื่อพัฒนาลุ่มน้ำโขง

จัดตั้งขึ้นตามมติที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 5 เมื่อปี 2538 มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง ภายใต้กรอบความร่วมมือหลัก 8 สาขา ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐาน การค้าและการลงทุน การเกษตร ทรัพยากรป่าไม้และแร่ธาตุ อุตสาหกรรมขนาดกลางและขนาดย่อม การท่องเที่ยว ทรัพยากรมนุษย์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี และเน้นการพัฒนาเส้นทางรถไฟเชื่อมโยง สิงคโปร์-คุนหมิง ในขั้นแรกจะเริ่มต้นพัฒนาในพื้นที่ลุ่มแม่น้ำโขง โดย

จะครอบ คลุมประเทศกัมพูชา ลาว พม่า เวียดนาม ไทย และภาคใต้ของจีน (มณฑลยูนนาน)

AMEICC (AEM-MITI

Economic and Industrial

Cooperation Committee)

คณะกรรมการความร่วมมือทาง

เศรษฐกิจและอุตสาหกรรมระหว่าง

อาเซียนกับญี่ปุ่น

เป็นกรอบการหารือระหว่างรัฐมนตรีเศรษฐกิจของอาเซียน กับกระทรวงการค้าต่างประเทศและอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น (MITI : Ministry of International Trade and Industry) จัดประชุมครั้งแรกเมื่อปี 2541

AMEM (ASEAN Ministers on Energy Meeting)

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านพลังงาน

จัดขึ้นปีละครั้ง เพื่อกำหนดแนวนโยบายในการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียนด้านพลังงาน

AMM (ASEAN Ministerial Meeting)

การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน

วัตถุประสงค์สำคัญคือกำหนดแนวทางความร่วมมือด้านการเมือง ความมั่นคง และสังคม ของอาเซียน เป็นการประชุมที่จัดเป็นประจำทุกปี เช่นเดียวกับ AEM โดยประเทศสมาชิกฯ ที่เป็นประธานคณะกรรมการ

ประจำอาเซียน จะเป็นเจ้าภาพ

AMMDP (ASEAN Ministers Meeting on Development Planning)

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการวางแผนการพัฒนา

AMME (ASEAN Ministerial Meeting on the Environment)

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

จัดขึ้นเป็นประจำทุก 3 ปี เพื่อหารือ กำหนดนโยบาย และติดตาม
ผลความคืบหน้าของความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม

AMMH (ASEAN Ministerial Meeting on Haze)

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนเกี่ยวกับปัญหาหมอกควัน

จัดขึ้นตามความจำเป็นและด้วยความเห็นชอบของทุกประเทศ
สมาชิก เพื่อติดตามความคืบหน้าของการดำเนินการตามแผนปฏิบัติการ
อาเซียนด้านปัญหาหมอกควัน

AMMRDPE (ASEAN Ministers' Meeting on Rural Development

and Poverty Eradication)

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านการพัฒนาชนบทและการขจัดความยากจน

AMMST (ASEAN Ministerial Meeting on Science and Technology)

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

จัดขึ้นเป็นประจำทุก 3 ปี เพื่อหารือ กำหนดนโยบาย และติดตาม

ผลความคืบหน้าของการดำเนินงานความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และ
เทคโนโลยี โดยในช่วงกลางระหว่าง 3 ปีดังกล่าวจะมีการประชุม
รัฐมนตรีอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี อย่างไม่เป็นทางการ
ด้วย

AMMTC (ASEAN Ministerial Meeting on Transnational Crime)

การประชุมรัฐมนตรีอาเซียนด้านอาชญากรรมข้ามชาติ

AMRI (ASEAN Ministers Responsible for Information)

การประชุมรัฐมนตรีสารสนเทศอาเซียน

เป็นการประชุมระดับรัฐมนตรีที่รับผิดชอบงานทางด้านสาร
สนเทศของประเทศสมาชิกอาเซียน จัดขึ้นทุก ๆ 2 ปี

ANC (ASEAN - New Delhi Committee)

คณะกรรมการอาเซียนประจำกรุงนิวเดลี

ประกอบด้วยเอกอัครราชทูตของประเทศสมาชิกอาเซียน
ประจำกรุงนิวเดลี มีหน้าที่ในการประสานผลประโยชน์ และเป็นกลไก
กลางของอาเซียนในการมีปฏิสัมพันธ์กับอินเดีย

ANZCEP (ASEAN-New Zealand Economic Cooperation Programme)

โครงการความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับนิวซีแลนด์

ANZJMC (ASEAN-New Zealand Joint Management Committee)

คณะกรรมการบริหารร่วมอาเซียน-นิวซีแลนด์

ประกอบด้วยผู้แทนระดับอธิบดีของอาเซียนและนิวซีแลนด์ ประชุมกันปีละครั้ง เพื่อทบทวนติดตามและนำเสนอโครงการความร่วมมือระหว่างกัน

APC (ASEAN Promotion Centre on Trade, Investment and Tourism - ASEAN Centre)

ศูนย์ส่งเสริมการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยวอาเซียน (ศูนย์อาเซียน)

ก่อตั้งขึ้นในปี 2524 ภายใต้วามตกลงระหว่างญี่ปุ่นกับประเทศสมาชิกอาเซียน มีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงโตเกียว เพื่อส่งเสริมการส่งออกสินค้าอาเซียนไปยังญี่ปุ่น ส่งเสริมการลงทุนของญี่ปุ่นในอาเซียน และส่งเสริมนักท่องเที่ยวญี่ปุ่นให้เดินทางไปท่องเที่ยวในประเทศสมาชิกอาเซียน

APEC (Asia Pacific Economic Cooperation)

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในเอเชีย - แปซิฟิก

เป็นกระบวนการความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ก่อตั้งเมื่อปี 2532 มีเป้าหมายในการเปิดการค้าเสรีและการลงทุนภายในปี 2553 สำหรับสมาชิกที่เป็นประเทศพัฒนาแล้ว และปี 2563 สำหรับสมาชิกที่เป็นประเทศกำลังพัฒนา ขณะนี้มีสมาชิกประกอบด้วย ออสเตรเลีย บรูไนดารุสซาลาม แคนาดา ชิลี จีน ฮังการี อินโดนีเซีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มาเลเซีย เม็กซิโก นิวซีแลนด์ ปาปัวนิวกินี เปรู ฟิลิปปินส์ รัสเซีย สิงคโปร์ จีนไทเป ไทย สหรัฐอเมริกา และเวียดนาม โดยประเทศไทยเป็นสมาชิกก่อตั้ง

APJSCC (ASEAN-Pakistan Joint Sectoral Cooperation Committee)

คณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมือเฉพาะด้าน อาเซียน-ปากีสถาน

เป็นการประชุมระดับอธิบดี จัดขึ้นทุก ๆ 18 - 24 เดือน โดยปากีสถานและประเทศผู้ประสานงานของอาเซียน สลับกันเป็นเจ้าภาพ เพื่อหารือและกำกับดูแลความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับปากีสถาน

APSC (ASEAN Political and Security Community)

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน

มีขึ้นเพื่อการดำเนินงานให้ภูมิภาคอาเซียนอยู่อย่างสันติสุข แก้ไขปัญหาภายในภูมิภาคโดยสันติวิธี และยึดมั่นในหลักความมั่นคงรอบด้าน

ในแผนการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน (APSC Blueprint) มีรายการกิจกรรมต่าง ๆ ที่รัฐสมาชิกอาเซียนจะทำร่วมกัน เพื่อสร้างประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน ภายในปี 2558 โดยในแผนงานฯ ได้กำหนดวิสัยทัศน์ 3 ประการ คือให้อาเซียนเป็น (1) ประชาคมที่มีกฎเกณฑ์และค่านิยมร่วมกัน (2) ประชาคมที่สงบสุขและรับผิดชอบร่วมกันในการรักษาความมั่นคงสำหรับประชาชนที่ครอบคลุมในทุกด้าน (3) ประชาคมที่มีพลวัตและร่วมมือปฏิสัมพันธ์กับโลกภายนอก

ASEAN-ERAT (ASEAN-Emergency Rapid Assessment Team)

ทีมประเมินสถานการณ์เคลื่อนที่เร็วฉุกเฉินอาเซียน

ARCBC (ASEAN Regional Centre for Biodiversity Conservation)

ศูนย์อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพของภูมิภาคอาเซียน

จัดตั้งขึ้นด้วยความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับสหภาพยุโรป มีสำนักงานเลขานุการตั้งอยู่ที่กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม

ARCF (ASEAN-Russia Cooperation Fund)

กองทุนความร่วมมืออาเซียน-รัสเซีย

รัสเซียตกลงที่จะออกเงินสมทบกองทุนครั้งแรกเป็นจำนวนเงิน 5 แสนเหรียญสหรัฐ

ARF (ASEAN Regional Forum)

การประชุมอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย - แปซิฟิก

เป็นการประชุมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศคู่เจรจา (Dialogue Partners) ได้แก่ ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ สหรัฐอเมริกา แคนาดา ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ อินเดีย จีน รัสเซีย และสหภาพยุโรป โดยมีผู้สังเกตการณ์ (Observers) ของอาเซียน ได้แก่ ปาปัวนิวกินี และประเทศอื่นๆ ที่มีบทบาทสำคัญในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก เช่น มองโกเลีย และสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนเกาหลี (เกาหลีเหนือ)

ARF ได้ใช้ "geographical footprint" หรือขอบเขตทางภูมิศาสตร์ เป็นปัจจัยสำคัญเพื่อประกอบการพิจารณารับสมัครใหม่ ปัจจุบัน ARF

มีประเทศสมาชิก 22 ประเทศ กับ 1 กลุ่ม (สหภาพยุโรป)

ARF มีการประชุมเป็นประจำทุกปี ในช่วงต่อเนื่องกับการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน (ASEAN Ministerial Meeting - AMM) โดยเป็นเวทีปรึกษาหารือ เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงระดับพหุภาคีในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก และพัฒนาแนวทางดำเนินการทางการทูตเชิงป้องกัน (Preventive Diplomacy) ที่มุ่งป้องกันการเกิดและขยายตัวของความขัดแย้ง โดยใช้มาตรการสร้างความไว้วางใจ (Confidence Building Measures - CBMs) ระหว่างกัน

ทั้งนี้ ARF มีการประชุมระดับรัฐมนตรีครั้งที่ 1 ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2537 และไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม ARF ระดับรัฐมนตรีอีกครั้ง ซึ่งเป็นครั้งที่ 7 ที่กรุงเทพฯ เมื่อ 27 กรกฎาคม 2543

นอกจากการประชุม ARF ประจำปีแล้ว ยังมีการดำเนินกิจกรรมระหว่างปี (Inter-sessional Activities) ในสองระดับ คือ กิจกรรมที่เป็นทางการ (Track I) และกิจกรรมที่ไม่เป็นทางการ (Track II) ซึ่งเป็นกิจกรรมที่จัดร่วมกันระหว่างรัฐบาลกับสถาบันวิชาการของประเทศผู้เข้าร่วม ARF ได้แก่

(1) การประชุมระหว่างปี กิจกรรมกลุ่มสนับสนุนว่าด้วยมาตรการสร้างความไว้วางใจของ ARF (ARF ISG on CBMs : ARF Inter-sessional Support Group on Confidence Building Measures)

(2) การประชุมระหว่างปี กิจกรรมเรื่องการบรรเทาภัยพิบัติของ ARF (ARF ISM on DR : ARF Inter-sessional Meeting on Disaster

Relief)

(3) การประชุมระหว่างปี กิจกรรมเรื่องการรักษาสันติภาพของ ARF (ARF ISM on PKO : Inter-sessional Meeting on Peace-keeping Operations)

(4) การประชุมระหว่างปี กิจกรรมเรื่องการประชุมและร่วมมือด้านการค้นหาและกู้ภัยของ ARF (ARF ISM on SAR : ARF Inter-sessional Meeting on Search and Rescue Coordination)

ARJCC (ASEAN-Russia Joint Cooperation Committee)

คณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน-รัสเซีย

เป็นการประชุมระดับอธิบดี จัดขึ้นทุกๆ 18-24 เดือน มีคณะทำงาน 2 คณะ คือ (1) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2) ด้านเศรษฐกิจ

ASC (ASEAN Standing Committee)

คณะกรรมการประจำอาเซียน

ประกอบด้วยเลขาธิการอาเซียน และอธิบดีกรมอาเซียนของทุกประเทศสมาชิก ทำหน้าที่ควบคุม ดูแล ติดตามการดำเนินงานของกลไกและกิจกรรมต่างๆ ของอาเซียน ปกติจะประชุมปีละ 6 ครั้ง ประเทศสมาชิกจะหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมในแต่ละปี โดยเรียงลำดับตามตัวอักษร

เป็นการประชุมในนามของรัฐมนตรีต่างประเทศ ในช่วงกลางระหว่างการประชุมประจำปีของรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน

ASC (ASEAN Security Community)

ประชาคมความมั่นคงอาเซียน

ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้เห็นชอบให้จัดตั้ง “ประชาคมอาเซียน” ภายในปี 2558 เพื่อสร้างความเป็นปึกแผ่นของประเทศสมาชิกอาเซียน โดยมีการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงของอาเซียนเป็นหนึ่งในสามเสาความร่วมมือสำคัญของประชาคมอาเซียน

ประชาคมการเมืองและความมั่นคงของอาเซียนมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างสันติสุขในภูมิภาค การแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี และยึดมั่นในหลักความมั่นคงรอบด้าน

โดยเสริมสร้างขีดความสามารถของอาเซียนในการเผชิญกับภัยคุกคามความมั่นคงทั้งในรูปแบบเดิมและรูปแบบใหม่ บนพื้นฐานของหลักการว่าด้วยความมั่นคงของมนุษย์ และให้ประชาคมอาเซียนมีปฏิสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นและสร้างสรรค์กับประชาคมโลก

ผลลัพธ์ประการสำคัญที่จะเกิดขึ้นจากการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียน คือการมีเสถียรภาพทางการเมืองของภูมิภาค การที่ประเทศสมาชิกอาเซียนจะมีกลไกและเครื่องมือที่ครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ ในการแก้ไขปัญหาที่เกี่ยวกับความมั่นคงต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความขัดแย้งด้านการเมืองระหว่างรัฐสมาชิกกับรัฐสมาชิกด้วยตนเอง ซึ่งจะต้องแก้ไขโดยสันติวิธี หรือปัญหาภัยคุกคามรูปแบบใหม่ๆ ซึ่งประเทศใดประเทศหนึ่งไม่สามารถแก้ไขได้โดยลำพัง เช่น การก่อการร้าย การลักลอบค้ายาเสพติด ปัญหาโจรสลัด และอาชญากรรมข้ามชาติ ฯลฯ

ที่ประชุมผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้รับรองพิมพ์เขียว หรือ

แผนงานการจัดตั้งประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนเรียบร้อยแล้ว โดยพิมพ์เขียวนี้ได้กำหนดกรอบและกิจกรรมที่จะทำให้อาเซียนบรรลุเป้าหมายการเป็นประชาคมการเมืองและความมั่นคง ที่เน้นความสำคัญของความปลอดภัยของประชาชน ภายในปี 2558 ปัจจุบัน ประเทศสมาชิกอาเซียนกำลังอยู่ในระหว่างการปฏิบัติตามพิมพ์เขียวดังกล่าว

ASC PoA (ASEAN Security Community Plan of Action)

แผนปฏิบัติการประชาคมความมั่นคงอาเซียน

ASCC (ASEAN Socio-Cultural Community)

ประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ภูมิภาคอาเซียนเป็นสังคมที่เอื้ออาทร ประชาชนมีสภาพความเป็นอยู่ที่ดี ได้รับการพัฒนาในทุกด้าน และมี ความมั่นคงทางสังคม

AScC หรือ ASCC (ASEAN Socio-cultural Community)

ประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ประชาคมสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน มี จุดมุ่งหมายที่จะยก ระดับคุณภาพชีวิตของ ประชาชน ส่งเสริมการใช้

ทรัพยากรธรรมชาติ อย่างยั่งยืน และ

เสริมสร้างอัตลักษณ์ทางวัฒนธรรมของอาเซียน โดยมีแผนปฏิบัติการ ประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน ซึ่งครอบคลุมความร่วมมือใน

หลายสาขา เช่น ความร่วมมือด้านการปราบปรามยาเสพติด การ พัฒนาชนบท การจัดการความยากจน สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรมการศึกษา สตรี สาธารณสุข โรคเอดส์ และเยาวชน เป็นต้น

แผนปฏิบัติการดังกล่าว เป็นกลไกสำคัญเพื่อการบรรลุจุดมุ่ง หมายของประชาคมนี้ และรองรับการเป็นประชาคม ซึ่งเน้นใน 4 ด้าน ได้แก่

1. การสร้างประชาคมแห่งสังคมที่เอื้ออาทร
2. แก้ไขผลกระทบต่องสังคมอันเนื่อง มาจากการรวมตัวทาง เศรษฐกิจ
3. ส่งเสริมความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและการจัดการดูแล สิ่งแวดล้อมอย่างถูกต้อง
4. ส่งเสริมความเข้าใจระหว่างประชาชนในระดับรากหญ้า การเรียนรู้ประวัติศาสตร์ และวัฒนธรรม รวมทั้งการรับรู้ข่าวสารซึ่งเป็น ราก ฐานที่จะนำไปสู่การเป็นประชาคมอาเซียน

AscC PoA (ASEAN Socio-cultural Community Plan of Action)

แผนปฏิบัติการประชาสังคมและวัฒนธรรมอาเซียน

ASCH & N (ASEAN Sub-Committee on Health and Nutrition)

คณะอนุกรรมการอาเซียนด้านสาธารณสุขและโภชนาการ

ASCLA (ASEAN Sub-Committee on Labour Affairs)

คณะอนุกรรมการอาเซียนด้านแรงงาน

ASCOE (ASEAN Sub-Committee on Education)

คณะอนุกรรมการอาเซียนด้านการศึกษา

ASCOPE (ASEAN Council on Petroleum)

คณะมนตรีอาเซียนด้านปิโตรเลียม

เป็นกลไกการหารือระหว่างวิสาหกิจแห่งชาติของประเทศสมาชิกอาเซียน ที่ประกอบกิจการด้านปิโตรเลียม มีการประชุมปีละ 2-3 ครั้ง เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและแสวงหาความร่วมมือระหว่างกัน

ASEAN (Association of Southeast Asian Nations)

สมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เป็นองค์กรซึ่งถือกำเนิดขึ้น เมื่อปี 2510 ตามปฏิญญากรุงเทพฯ ของผู้นำประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ 5 ประเทศ ได้แก่ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย ที่จะให้มีการรวมกลุ่มและร่วมมือกันเสริมสร้างให้ภูมิภาคมีสันติภาพ มีเสถียรภาพทางการเมือง และความเจริญก้าวหน้าทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม

ต่อมา บรูไนดารุสซาลามได้เข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 6 ในปี 2527 เวียดนามเข้าเป็นสมาชิกลำดับที่ 7 ใน พ.ศ.2538 ลาวกับพม่าเป็นสมาชิกพร้อมกันในปี 2540 และกัมพูชาเข้าเป็นสมาชิกสุดท้าย เมื่อปี 2542 ปัจจุบันอาเซียนมีสมาชิกรวม 10 ประเทศ มีประชากรรวมประมาณ 575 ล้านคน

แต่จะถือว่าอาเซียนได้กำเนิดอย่างเป็นทางการ เมื่อวันที่ 7 ตุลาคม 2546 ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 ซึ่งผู้นำอาเซียน

ได้ร่วมลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน (Declaration of ASEAN Concord II หรือ Bali Concord) เห็นชอบให้จัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายในปี 2563

แต่ต่อมาในการประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน ครั้งที่ 12 เมื่อเดือนมกราคม 2550 ที่เซบู ฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนได้ตกลงให้มีการจัดตั้งประชาคมอาเซียน ให้เสร็จเร็วขึ้น เป็นภายในปี 2558 ซึ่งประกอบด้วยความร่วมมือ 3 ด้าน คือประชาคมการเมืองและความมั่นคงฯ ประชาคม เศรษฐกิจฯ และประชาคมสังคมและวัฒนธรรมฯ

ASEAN Secretariat

สำนักเลขาธิการอาเซียน

จัดตั้งขึ้นตามข้อตกลงที่ลงนามโดยรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 1 ในปี 2519 เพื่อทำหน้าที่ประสานงานและดำเนินงานตามโครงการและกิจกรรมต่างๆ ของอาเซียน และเป็นศูนย์กลางในการติดต่อระหว่างอาเซียน

คณะกรรมการ ตลอดจนสถาบันต่างๆ และรัฐบาลของประเทศสมาชิก

สำนักเลขาธิการอาเซียนตั้งอยู่ที่กรุงจาการ์ตา ประเทศ

อินโดนีเซีย มีเลขาธิการอาเซียน เป็นหัวหน้าสำนักงาน

เลขาธิการอาเซียนอยู่ในตำแหน่งคราวละ 5 ปี ไม่มีการต่ออายุ โดยจะต้องเป็นคนสัญชาติของประเทศสมาชิกฯ และได้รับการแต่งตั้งโดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน

การดำรงตำแหน่งเลขาธิการอาเซียน เป็นการหมุนเวียนกันตามตัวอักษรภาษาอังกฤษ ของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ โดยทุก 5 ปี

ประเทศสมาชิกอาเซียนที่ได้รับโอกาส จะเสนอชื่อคนสัญชาติตนเองที่มีคุณสมบัติเหมาะสม เพื่อให้ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนแต่งตั้งให้เป็นเลขาธิการอาเซียน (นายแผน วรรณเมธี เป็นคนไทยคนแรกที่ดำรงตำแหน่งนี้ ระหว่างปี 2527-2529 คนไทยคนที่สองคือ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ เข้ารับตำแหน่งเมื่อวันที่ 1 มกราคม 2551 และจะดำรงตำแหน่งถึงวันที่ 31 ธันวาคม 2555)

นอกจากการบริหารสำนักเลขาธิการอาเซียนแล้ว กฎหมายสูงสุดของอาเซียน หรือที่เรียกว่า ‘กฎบัตรอาเซียน’ ที่มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551 ได้กำหนดให้เลขาธิการอาเซียนเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในการ ‘ติดตามความคืบหน้า’ ว่าแต่ละประเทศสมาชิกอาเซียนสามารถปฏิบัติตามความตกลงต่างๆ ที่เห็นชอบร่วมกันได้หรือไม่อย่างไร ทั้งนี้ เพื่อหาทางช่วยเหลือ รวมถึงแจ้งให้ประเทศสมาชิกอื่นๆ ทราบเพื่อหาทางออกไป

คณะเจ้าหน้าที่ประจำของสำนักเลขาธิการอาเซียน สรรหาโดยวิธีการแข่งขันในระบบเปิด

อาเซียนมีหน่วยงานเฉพาะด้านหลายหน่วย เพื่อสนับสนุนการประสานความร่วมมือระหว่างรัฐในด้านต่างๆ ดังนี้ :- ศูนย์วางแผนพัฒนาการเกษตรของอาเซียน, ศูนย์การพลังงานของอาเซียน, ศูนย์ข้อมูลข่าวสารด้านแผ่นดินไหวของอาเซียน, มุลนิธิอาเซียน, ศูนย์ฝึกรบและวิจัยด้านสัตว์ปีกของอาเซียน, ศูนย์อนุรักษ์ความหลากหลายทางชีวภาพระดับภูมิภาคของอาเซียน, ศูนย์พัฒนาเยาวชนชนบทของอาเซียน, ศูนย์อุดมศึกษาของอาเซียน, ศูนย์เทคโนโลยีการทำไม้ของอาเซียน, ศูนย์ข่าวสารการท่องเที่ยวของอาเซียน, เครือข่ายมหา

วิทยาลัยแห่งอาเซียน

นอกจากนั้น อาเซียนยังสนับสนุนการเจรจาและประชุมปรึกษากับองค์กรวิชาชีพหรือธุรกิจในกิจการด้านต่างๆ เช่น หอการค้าและอุตสาหกรรม, สภาธุรกิจ, สมาคมการท่องเที่ยว, สมาคมการทำเรือ, สภาปิโตรเลียม, สหพันธ์เจ้าของเรือ, สหพันธ์นายจ้าง, สหพันธ์ประมง, สมาคมน้ำมันพืช, สมาคมทรัพย์สินทางปัญญา, สถาบันเพื่อการศึกษา ยุทธศาสตร์และการต่างประเทศ .. รวมทั้ง NGO อีก 58 องค์กร ที่มีความสัมพันธ์อย่างเป็นทางการกับอาเซียน ด้วย

ASEAN - BAC (ASEAN Business Advisory Council)

สภาที่ปรึกษาทางธุรกิจของอาเซียน

ประกอบด้วยผู้แทนภาคเอกชนจากประเทศสมาชิก ประเทศละ 3 คน เพื่อเป็นช่องทางให้ภาคเอกชนอาเซียน สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน ต่อผู้นำอาเซียนได้โดยตรง

ASEAN - CCI (ASEAN Chamber of Commerce and Industry)

สภาหอการค้าและอุตสาหกรรมของอาเซียน

ประกอบด้วยผู้แทนจากภาคเอกชนของประเทศอาเซียน ทำหน้าที่ศึกษาติดตามการดำเนินความร่วมมือทางเศรษฐกิจการค้าของภาครัฐอย่างใกล้ชิด พร้อมทั้งพิจารณาให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายด้านเศรษฐกิจของอาเซียน

ASEAN Charter

กฎบัตรอาเซียน

เกิดขึ้นเพื่อแก้ไขปัญหาสภาพนิตบุคคล โดยวางกรอบกฎหมาย และจัดโครงสร้างองค์กรเพื่อรองรับการเป็นประชาคมอาเซียน ภายในปี 2558 ซึ่งประกอบด้วย 3 ด้าน (โดยมีคณะมนตรีรับผิดชอบการดำเนินงานในแต่ละด้าน) ได้แก่

- ★ ประชาคมความมั่นคงอาเซียน (ASC : ASEAN Security Community)
- ★ ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC : ASEAN Economic Community)
- ★ ประชาคมสังคม-วัฒนธรรมอาเซียน (ASCC : ASEAN Socio-Cultural Community)

นอกจากนี้ กฎบัตรอาเซียนยังมีเป้าหมายเพื่อเปลี่ยนให้อาเซียนเป็นองค์กรที่มีประชาชนเป็นศูนย์กลางของความร่วมมือมากยิ่งขึ้น โดยการจัดตั้งองค์กรใหม่ๆ เพื่อปกป้องและส่งเสริมผลประโยชน์ของประชาชนอาเซียน เช่น องค์กรสิทธิมนุษยชนอาเซียน เป็นต้น

ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้ร่วมลงนามกฎบัตรฯ เมื่อวันที่ 20 พฤศจิกายน 2550 และเริ่มมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2551

กฎบัตรอาเซียนจัดทำขึ้นสำเร็จลุล่วงและลงนามรับรองกัน ณ ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 13 ที่ประเทศสิงคโปร์ โดยผู้นำฝ่ายไทยที่ไปร่วมลงนามคือ พลเอกสุรยุทธ์ จุลานนท์ หลังจากนั้น รัฐสมาชิกทั้งสิบก็ทยอยกันให้สัตยาบันตามกระบวนการทางนิติบัญญัติของแต่ละประเทศ ประเทศสุดท้ายที่ให้สัตยาบันคือประเทศไทย หลังจากนั้น 30

วัน กฎบัตรอาเซียนก็มีผลบังคับใช้อย่างบริบูรณ์ เริ่มตั้งแต่วันที่ 15 ธันวาคม 2551 เป็นต้นไป

“กฎบัตรอาเซียน” ถือเป็นเอกสารพื้นฐานเทียบได้กับรัฐธรรมนูญของรัฐสมาชิกทั้งสิบที่ใช้ “บังคับ” ร่วมกัน เสมือนกฎหมายสูงสุดที่รัฐสมาชิกจะต้องปฏิบัติตาม นับเป็นครั้งแรกในประวัติศาสตร์ของอาเซียนที่มีการประกาศใช้เอกสารเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อให้เป็นเครื่องมือกำกับการปฏิบัติงานร่วมกัน ยังผลให้รัฐสมาชิกทั้งสิบสามารถอ้างอิงทุกสิ่งอย่างที่ตรงทำ หรือไม่ควรทำ ได้อย่างราบรื่น ดังนั้น ทุกถ้อยคำ ทุกข้อความ ทุกหมวด ที่ปรากฏในกฎบัตรอาเซียนจึงเป็นรากฐานอันมั่นคงของการทำงานของอาเซียน

ASEAN Award

รางวัลอาเซียน

แบ่งออกเป็น 2 ประเภท คือ ประเภทบุคคลและประเภทองค์กร เพื่อยกย่องและให้การรับรองผลงานที่มีความโดดเด่นในการส่งเสริมและการพัฒนาความร่วมมือในภูมิภาคอาเซียน

ASEAN Committees in Third Countries

คณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่สาม

เป็นกลไกประสานงานของอาเซียนที่จัดตั้งขึ้นในเมืองหลวงของประเทศที่สาม ซึ่งส่วนใหญ่จะเป็นประเทศคู่เจรจาของอาเซียน คณะกรรมการฯ ประกอบด้วยเอกอัครราชทูตของประเทศสมาชิกอาเซียนประจำประเทศนั้นๆ

ASEAN Community

ประชาคมอาเซียน

ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 เมื่อเดือนตุลาคม 2546 ณ เกาะบาหลี ได้ลงนามในปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียน ฉบับที่ 2 เห็นชอบให้มีการจัดตั้ง “ประชาคมอาเซียน” ในสามด้านหลัก ภายในปี 2563 (ต่อมาได้เร่งให้เร็วขึ้น เป็นภายในปี 2558)

ASEAN Content

สัดส่วนวัตถุดิบภายในอาเซียน

หมายถึงสัดส่วนของวัตถุดิบที่สินค้าใช้ ซึ่งมีแหล่งกำเนิดจาก ประเทศสมาชิกอาเซียน อย่างน้อยร้อยละ 40

ASEAN Dialogue Partners

คู่เจรจาอาเซียน

ประกอบด้วย 9 ประเทศ 1 กลุ่มประเทศ และ 1 องค์การระหว่างประเทศ คือ ออสเตรเลีย แคนาดา จีน อินเดีย ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ รัสเซีย สหรัฐอเมริกา ประชาคมยุโรป และโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ

คู่เจรจาเหล่านี้ (ยกเว้นโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ) จะเข้าร่วมการประชุม PMC (Post Ministerial Conferences) ด้วย

ASEAN Sectoral Dialogue Partners

คู่เจรจาเฉพาะด้านของอาเซียน

ปัจจุบันมีเพียงประเทศเดียว คือปากีสถาน ทั้งนี้ ผู้เจรจาเฉพาะด้านมิได้รับเชิญให้เข้าร่วมการประชุม PMC

ASEAN SOM (ASEAN Senior Officials Meeting)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของอาเซียน

เป็นการประชุมระดับปลัดกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิก เพื่อติดตามและเสนอแนะนโยบายด้านการเมือง ความมั่นคง และเรื่องอื่น ๆ ต่อที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน

ASEAN Special SOM (ASEAN Special Senior Officials Meeting)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของอาเซียนสมัยพิเศษ

เป็นการประชุมในลักษณะเดียวกับการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน แต่มีผู้แทนฝ่ายทหารของประเทศสมาชิกเข้าร่วมประชุมด้วย เริ่มขึ้นในปี 2535

ASEAN Summit (ASEAN Heads of State/Government Meeting)

การประชุมสุดยอดอาเซียน

เป็นการประชุมระดับผู้นำรัฐบาลของอาเซียน มีการประชุมเป็นประจำทุกปี โดยประเทศสมาชิกอาเซียนหมุนเวียนกันเป็นเจ้าภาพ

ใช้ “การประชุมสุดยอดอาเซียน” หากหมายถึงกระบวนการประชุม แต่ถ้าหากจะหมายถึงองค์การของการประชุมที่เป็นเสมือนสถาบัน กฎบัตรอาเซียนใช้คำว่า “ที่ประชุมสุดยอดอาเซียน” ทั้งหมดมาจากภาษาอังกฤษว่า “ASEAN Summit” (ไม่จำเป็นต้องเติมคำว่า “ผู้นำ”

ลงไปหน้าคำว่า “อาเซียน” จะเรียกให้ถูกต้องเป็นทางการต้องเรียกว่า “การประชุมสุดยอดอาเซียน” ไม่ใช่ “การประชุมสุดยอดผู้นำอาเซียน”)

ASEAN Troika

กลุ่มผู้ประสานงานของอาเซียน

เป็นข้อเสนอของไทยในการประชุมสุดยอดอย่างไม่เป็นทางการ ณ กรุงมะนิลา เมื่อ 28 พฤศจิกายน 2542 ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากผู้นำประเทศ/รัฐบาลอาเซียน

เป็นกลไกเฉพาะกิจในระดับรัฐมนตรี มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อาเซียนสามารถแก้ไขและร่วมมือกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทันท่วงที และใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้นในเรื่องที่ส่งผลกระทบต่อสันติภาพ และในเรื่องที่อาเซียนมีความหวังกังวลร่วมกัน ว่ามีแนวโน้มที่จะส่งผลกระทบต่อสันติภาพและเสถียรภาพของภูมิภาค

ทั้งนี้ กลุ่มผู้ประสานงานอาเซียนจะปฏิบัติงานโดยยึดหลักการที่สำคัญของอาเซียน คือหลักฉันทามติ และการไม่แทรกแซงกิจการภายใน

กลุ่มผู้ประสานงานอาเซียนประกอบด้วยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของประเทศที่เป็นประธานคณะกรรมการประจำของอาเซียนในปัจจุบัน อดีต และอนาคต

ASEAN Vision 2020

วิสัยทัศน์อาเซียน พ.ศ. 2563

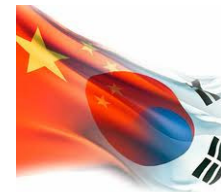
“อาเซียน ในปี 2563 จะเป็นหุ้นส่วนร่วมกันในการพัฒนาอย่างมีพลวัต” (ASEAN 2020 : “Partnership in Dynamic Development”)

เป็นเอกสารที่กำหนดทิศทางและเป้าหมายของการดำเนินงานในด้านต่าง ๆ ครอบคลุมทั้งด้านการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม รวมทั้งการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศภายนอก

ประเทศไทยเป็นผู้ริเริ่มให้ผู้นำอาเซียนให้การรับรองเอกสารดังกล่าว ในการประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการครั้งที่ 2 ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2540 ในโอกาสครบรอบ 30 ปีแห่งการก่อตั้งอาเซียน

ในการประชุมอาเซียนครั้งที่ 6 เมื่อเดือนธันวาคม 2541 อาเซียนได้เห็นชอบแผนปฏิบัติการสำหรับวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ.2020 หรือ HPA (Hanoi Plan of Action to implement the ASEAN Vision 2020)

วิสัยทัศน์อาเซียน 2563 แสดงถึงความมุ่งมั่นและพันธกรณีของอาเซียนที่จะนำประชาชนในภูมิภาคนี้ไปสู่ (1) การเป็นภูมิภาคที่มีสันติภาพและเสถียรภาพ (2) ความเป็นหุ้นส่วนเพื่อการพัฒนาอย่างไม่หยุดยั้งด้วยการรวมตัวทางเศรษฐกิจอย่างใกล้ชิดยิ่งขึ้น (3) การเป็นสังคมที่เปิดกว้าง มีความเป็นปึกแผ่นและเอื้ออาทรต่อกัน (4) การกระชับความสัมพันธ์กับคู่เจรจาและโลกภายนอก บนพื้นฐานของความ เป็นหุ้นส่วนที่เท่าเทียมกันและมีความเคารพซึ่งกันและกัน

ASEAN + 3 (ASEAN + China, Japan and the Republic of Korea Relationship)

ความสัมพันธ์ของอาเซียนกับ 3 ประเทศนอกอาเซียน

3 ประเทศนอกอาเซียนได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ เป็นглоความร่วมมือใหม่ที่เริ่มมีขึ้นเมื่อปี 2540 ซึ่งผู้นำของ อาเซียน จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ ได้พบกันเป็นครั้งแรก ที่กรุงกัวลาลัมเปอร์ และในปี 2542 ได้ออกแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยความร่วมมือในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียง (Joint Statement on East Asia Cooperation) ซึ่งใช้เป็นหลักการพื้นฐานของการเสริมสร้างความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ระหว่างกัน

ASEAN + 6 (ASEAN + China, Japan, Republic of Korea, Australia, New Zealand, India Relationship)

ความสัมพันธ์ของอาเซียน กับ 6 ประเทศนอกอาเซียน

6 ประเทศนอกอาเซียน ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ นิวซีแลนด์ ออสเตรเลีย และอินเดีย

ASEAN - Canada JCC (ASEAN-Canada Joint Cooperation Committee)

คณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน-แคนาดา

เป็นการประชุมระดับอธิบดี จัดขึ้นทุกปี เพื่อทบทวน ติดตามและขยายความร่วมมือระหว่างกันในด้านต่าง ๆ

ASEAN - CCI (ASEAN Chambers of Commerce and Industry)

สภาหอการค้าและอุตสาหกรรมอาเซียน

เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างหอการค้าและอุตสาหกรรมของ

ประเทศสมาชิกอาเซียน มีการประชุมทุกปี ปีละ 1-2 ครั้ง ในช่วงประมาณเดือนเมษายนและตุลาคม โดยหารือเรื่องความร่วมมือทางธุรกิจระหว่างภาคเอกชนในอาเซียน และความร่วมมือกับภาคเอกชนนอกภูมิภาค

ASEAN - China Summit

การประชุมสุดยอดอาเซียน-จีน

ASEAN - EC JCC (ASEAN - European Community Joint Cooperation Committee)

คณะกรรมการร่วมว่าด้วยความร่วมมืออาเซียน-ประชาคมยุโรป

จัดตั้งขึ้นตามความตกลงว่าด้วยความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับประชาคมยุโรป (ASEAN-EC Cooperation Agreement) ที่ลงนามกันเมื่อปี 2523 เพื่อส่งเสริมความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและการพัฒนา ระหว่างสองฝ่าย โดยมีคณะกรรมการ 6 คณะ ได้แก่ ด้านการค้า เศรษฐกิจ อุตสาหกรรม วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สิ่งแวดล้อม และ ยาเสพติด

ASEAN - EU SOM (ASEAN-EU Senior Officials Meeting)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน- สหภาพยุโรป

เป็นการประชุมระดับปลัดกระทรวงการต่างประเทศของประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศสมาชิกสหภาพยุโรป จัดขึ้นทุก 12-18 เดือน เพื่อหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นการเมืองและเศรษฐกิจ ระหว่างประเทศ

ASEAN - PTA (ASEAN Preferential Trading Arrangement)

การให้สิทธิพิเศษทางการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน

เป็นการให้ตามความสมัครใจ โดยการลดภาษีขาเข้าในอัตราต่างๆ กันสำหรับสินค้าแต่ละรายการ เพื่อขยายการค้าระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ปัจจุบัน PTA ถูกแทนด้วย AFTA

ASEAN - UN Summit

การประชุมผู้นำอาเซียน-สหประชาชาติ

เป็นการประชุมระหว่างหัวหน้ารัฐบาลของประเทศสมาชิกอาเซียน กับเลขาธิการสหประชาชาติ มีขึ้นเป็นครั้งแรกเมื่อเดือนกุมภาพันธ์ 2543 ที่กรุงเทพฯ ในช่วงการประชุมองค์การครั้งที่ 10

ASEAN - US Dialogue

การประชุมอาเซียน-สหรัฐอเมริกา

เป็นการประชุมระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส(ปลัดกระทรวงต่างประเทศ) จัดขึ้นทุก 18 เดือน เพื่อหารือแลกเปลี่ยนความคิดเห็นในประเด็นการเมืองและเศรษฐกิจระหว่างประเทศ

ASEAN - X หรือ A - X

หลักดำเนินการตามพันธกรณีโดยประเทศสมาชิกที่มีความพร้อม เริ่มปฏิบัติก่อนได้ทันที โดยไม่จำเป็นต้องดำเนินการพร้อมกันครบทั้ง 10 ประเทศ

เป็นแนวทางในการขับเคลื่อนความร่วมมือของอาเซียนที่มีความ

ยืดหยุ่น โดยเปิดโอกาสให้ประเทศสมาชิกสามารถริเริ่มความร่วมมือทางเศรษฐกิจได้ โดยไม่ต้องรอให้ทุกประเทศสมาชิกอาเซียนเข้าร่วมพร้อมกัน เช่น การเปิดตลาดภาคบริการ เปิดโอกาสให้สมาชิกอาเซียนตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป ที่มีความพร้อมจะเปิดตลาดให้กันมากขึ้น สามารถดำเนินการได้ โดยไม่จำเป็นต้องขยายผลการเปิดตลาดนั้นให้แก่ประเทศอื่น แต่สามารถเปิดโอกาสให้ประเทศอื่นที่สนใจขอเจรจาเข้าร่วมได้ ในภายหลัง

ASEM (Asia Europe Meeting)

การประชุมเอเชีย-ยุโรป

การประชุมครั้งแรกมีขึ้นที่กรุงเทพฯ เมื่อปี 2539 ปัจจุบันการประชุมเอเชีย-ยุโรป ประกอบด้วยประเทศสมาชิกทั้งหมด 43 ประเทศ และ 2 องค์กร ได้แก่

★ สมาชิก ASEAN 10 ประเทศ

★ สมาชิกสหภาพยุโรป (EU : European Union) 27 ประเทศ ได้แก่ ออสเตรีย เบลเยียม เดนมาร์ก ฟินแลนด์ ฝรั่งเศส เยอรมนี กรีซ อิตาลี ไอร์แลนด์ ลักเซมเบิร์ก เนเธอร์แลนด์ สเปน โปรตุเกส สวีเดน ไชปรัส สหราชอาณาจักร สาธารณรัฐเช็ก เอสโตเนีย ฮังการี ลัตเวีย ลิทัวเนีย มอลตา โปแลนด์ สาธารณรัฐสโลวาเกีย สโลวีเนีย โรมาเนีย บัลแกเรีย

★ ประเทศเอเชียตะวันออกเฉียงเหนือ และเอเชียใต้ (NESA : North East and South Asia) 6 ประเทศ แก่ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ มองโกเลีย อินเดีย ปากีสถาน

★ 2 องค์การ ได้แก่ คณะกรรมาธิการยุโรป (EC : European Commission) และสำนักเลขาธิการอาเซียน

ASF (ASEAN Science Fund)
กองทุนวิทยาศาสตร์อาเซียน

ASFRB (ASEAN Food Security Reserve Board)
คณะกรรมการสำรองอาหารเพื่อความมั่นคงแห่งภูมิภาคอาเซียน
เป็นกลไกประสานด้านการสำรองอาหารเพื่อความมั่นคงของภูมิภาค จัดตั้งขึ้นตามหลักการของปฏิญญาความสมานฉันท์แห่งอาเซียน 2514

ASMC (ASEAN Specialised Meteorology Centre)
ศูนย์อุตุนิยมวิทยาอาเซียน
ตั้งอยู่ที่สิงคโปร์ ทำหน้าที่เป็นกลไกในการติดตามสภาพภูมิอากาศ และสภาวะหมอกควันอันเกิดจากไฟไหม้ป่า

ASOD (ASEAN Senior Officials on Drugs Matter)
เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านยาเสพติด
ประกอบด้วยผู้แทนระดับปลัดกระทรวงฯ ที่รับผิดชอบงานด้านยาเสพติด ของประเทศสมาชิกอาเซียน มีการประชุมปีละครั้ง

ASOEN (ASEAN Senior Officials on the Environment)
เจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อม

ประกอบด้วยผู้แทนระดับปลัดกระทรวงที่มีหน้าที่ดูแลความร่วมมือด้านสิ่งแวดล้อม ระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน กับประเทศและองค์กรอื่น ๆ มีการประชุมปีละครั้ง

แยกเป็น 1 คณะผู้เชี่ยวชาญและ 3 คณะทำงาน ซึ่งได้แก่ (1) คณะทำงานเฉพาะกิจทางเทคนิคด้านปัญหาหมอกควัน (2) คณะทำงานอาเซียนด้านสิ่งแวดล้อมชายฝั่งและทางทะเล (3) คณะทำงานอาเซียนเกี่ยวกับความตกลงพหุภาคีด้านสิ่งแวดล้อม (4) คณะทำงานอาเซียนด้านการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและหลากหลายทางชีวภาพ

ASPC (ARF Security Policy Conference)
เวทีการหารือระหว่างเจ้าหน้าที่ระดับสูงฝ่ายทหาร

เป็นเวทีการหารือในกรอบการประชุมอาเซียน ว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

ASW (ASEAN Sub-Committee on Women)
คณะอนุกรรมการอาเซียนด้านสตรี

ASW (ASEAN Single Window)
ความตกลงว่าด้วยการอำนวยความสะดวกด้านศุลกากรด้วยระบบอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว ของอาเซียน

รัฐมนตรีเศรษฐกิจของอาเซียนได้ลงนามความตกลงดังกล่าว

เมื่อปี 2548 ระบุเป้าหมายให้พัฒนาระบบ National Single Window ขึ้น โดยประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ ให้แล้วเสร็จภายในปี 2551 และประเทศ CLMV ภายในปี 2555 เพื่อเชื่อมโยงเป็นระบบ ASW ต่อไป

เมื่อระบบนี้เสร็จสมบูรณ์ จะทำให้เกิดบริการแบบเบ็ดเสร็จ โดยใช้เอกสารและข้อมูลการค้า/ศุลกากรกรเดียวกัน และตัดสิ้นใจในการตรวจปล่อยสินค้าเพียงครั้งเดียว เป็นการลดเวลาและขั้นตอนการทำธุรกรรม

ASY (ASEAN Sub-Committee on Youth)

คณะอนุกรรมการอาเซียนด้านเยาวชน

ATFOA (ASEAN Task Force on AIDS)

คณะทำงานเฉพาะกิจของอาเซียนด้านโรคเอดส์

ATFWP (Work Programme on ASEAN Trade Facilitation)

แผนการดำเนินงานด้านการอำนวยความสะดวกทางการค้าของอาเซียน

ที่ประชุม AEM (ASEAN Economic Ministers) ครั้งที่ 38 เมื่อปี 2549 ได้เห็นชอบข้อเสนอการจัดทำ comprehensive work programme on trade facilitation โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อลดต้นทุนการดำเนินธุรกิจ และเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของอาเซียน

ATM (ASEAN Transport Ministers Meeting)

การประชุมรัฐมนตรีขนส่งอาเซียน

จัดขึ้นปีละครั้ง เพื่อหารือและกำหนดแนวทางความร่วมมือด้านการขนส่งในอาเซียน อาทิ เส้นทาง ประเภท/ขนาดรถยนต์ การประกันภัยรถยนต์ โบราณวัตถุขี้อยนต์ การตรวจทางศุลกากร การขนส่งสินค้าผ่านแดน การขนส่งสินค้าข้ามแดน และการพัฒนาโครงข่ายทางหลวงอาเซียน

ATM (ASEAN Tourism Ministers Meeting)

การประชุมรัฐมนตรีด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน

วัตถุประสงค์เพื่อหารือและกำหนดนโยบายด้านการท่องเที่ยวของอาเซียน มีการประชุมปีละ 1 ครั้ง

ATIGA (ASEAN Trade in Goods Agreement)

ความตกลงการค้าสินค้าของอาเซียน

ความตกลง ATIGA ครอบคลุมมาตรการที่สำคัญต่อการส่งออกและนำเข้าสินค้าอย่างเสรีระหว่างประเทศสมาชิก ซึ่งประกอบด้วยตารางการลดภาษีตามพันธกรณีของ AFTA การกำหนดให้ใช้มาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากรได้เฉพาะเรื่องที่เป็น การส่งเสริมให้มีการอำนวยความสะดวกทางการค้าในภูมิภาคอาเซียน หลักปฏิบัติด้านศุลกากรโดยอิงหลักการสากล หลักเกณฑ์ในการใช้มาตรฐาน กฎ ระเบียบทางเทคนิค กระบวนการตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช และมาตรการเยียวยาทางการค้า

ATRC (ASEAN Telecommunication Regulators Council)

สภานักงานกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคมแห่งอาเซียน

เป็นการประชุมผู้บริหารระดับสูงจากหน่วยงานโทรคมนาคมของประเทศสมาชิก ปีละ 1 ครั้ง ซึ่งจะมีการพิจารณาเรื่องความร่วมมือระหว่างประเทศสมาชิกในด้านนโยบาย กฎระเบียบ และข้อเสนอใหม่ๆ ของประเทศสมาชิกเกี่ยวกับการกำกับดูแลกิจการโทรคมนาคม

AUN (ASEAN University Network)

เครือข่ายมหาวิทยาลัยอาเซียน

เป็นกรอบความร่วมมือระหว่างมหาวิทยาลัยชั้นนำของประเทศสมาชิกอาเซียน จัดตั้งขึ้นในปี 2538 มีสำนักงานเลขานุการตั้งอยู่ที่จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย โดยมี รศ.ดร.ศุภชัย ยาวะประภาส เป็นผู้อำนวยการบริหาร

Bali Concord II (Declaration of ASEAN Concord II)

ปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียนฉบับที่ 2

ผู้นำประเทศสมาชิกอาเซียนได้ลงนามในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 9 ที่เกาะบาหลี เมื่อเดือนตุลาคม 2547 กำหนดที่จะจัดตั้งประชาคมอาเซียน (ASEAN Community) ภายใน 2563 ซึ่งต่อมาในการประชุมครั้งที่ 12 ที่ฟิลิปปินส์ ได้เร่งรัดให้เสร็จเร็วขึ้น เป็นภายในปี 2558

BIMSTEC (Bay of Bengal Initiative for Multi-Sectoral Technical and Economic Cooperation)

ความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาด้าน

วิชาการและด้านเศรษฐกิจ

เป็นกรอบความร่วมมือระหว่าง 7 ประเทศในบริเวณอ่าวเบงกอล ได้แก่ บังกลาเทศ ภูฏาน อินเดีย พม่า เนปาล ศรีลังกา และไทย โดยเป็นกรอบความร่วมมือเดียวที่เชื่อมระหว่างอนุภูมิภาคเอเชียใต้และเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เริ่มก่อตั้งเมื่อปี 2540 ภายใต้ชื่อ BIST-EC (Bangladesh - India - Sri Lanka- Thailand Economic Cooperation) โดยการริเริ่มและผลักดันของไทย และเปลี่ยนชื่อเป็น BIMST-EC เมื่อพม่าเข้าร่วมเป็นสมาชิกในปีเดียวกัน จากนั้นในปลายปี ปี 2546 เนปาลและภูฏานได้เข้าร่วมเป็นสมาชิกด้วย สำหรับชื่อปัจจุบันของ BIMSTEC นั้น ที่ประชุมผู้นำครั้งแรก ที่ไทยเป็นเจ้าภาพเมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2547 ได้มีมติให้เปลี่ยนชื่อเพื่อสะท้อนคุณลักษณะของกรอบความร่วมมือ แทนตัวย่อของชื่อประเทศสมาชิก

Bold Measures

มาตรการเข้มข้น

หมายถึง มาตรการพิเศษที่กำหนดโดยที่ประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 6 เมื่อเดือนธันวาคม 2541 เพื่อส่งเสริมการค้าและการเร่งรัดลงทุนจากต่างประเทศในอาเซียน ในอันที่จะช่วยประเทศในภูมิภาคฟื้นฟูเศรษฐกิจจากวิกฤตการณ์ทางเศรษฐกิจ

CCC (Coordinating Committee on Customs)

คณะกรรมการประสานงานด้านศุลกากรของอาเซียน

ทำหน้าที่กำกับการดำเนินการของหน่วยงานด้านศุลกากร ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับเขตการค้าเสรีอาเซียน มีการประชุมปีละ 2 ครั้ง

CCCA (Coordinating Committee on the Implementation of the CEPT Scheme for AFTA)

คณะกรรมการประสานงานการดำเนินงานตามพันธกรณีภายใต้ความตกลง CEPT ของ AFTA

เป็นกรอบการหารือในระดับผู้เชี่ยวชาญอาวุโสด้านการคลัง เพื่อติดตามและประสานการดำเนินงานยกเลิกมาตรการภาษี และที่มีใช้ภาษีภายในอาเซียน ตามพันธกรณีการลดอัตราภาษีศุลกากรที่เท่ากันของเขตการค้าเสรีอาเซียน ซึ่งปกติคณะกรรมการจะประชุม ปีละ 3-4 ครั้ง

CCI (Coordinating Committee on Investment)

คณะกรรมการประสานงานด้านการลงทุนของอาเซียน

จัดตั้งขึ้นจากความตกลงพื้นฐานว่าด้วยเขตการลงทุนอาเซียน (AIA) โดยเป็นการประชุมระหว่างรอง

หัวหน้าหน่วยงานด้านการส่งเสริมการลงทุน ทำหน้าที่ติดตามดูแลและประสานการดำเนินงาน ตามความตกลงว่าด้วยเขตการลงทุนอาเซียน

CCS (ASEAN Coordinating Committee on Services)

คณะกรรมการประสานงานด้านบริการของอาเซียน

จัดตั้งขึ้นตามมติของ SEOM (Senior Economic Officials Meetings) เพื่อดำเนินการเจรจาเปิดเสรีการค้าบริการระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน ให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ของกรอบความตกลงว่าด้วยบริการของอาเซียน (AFAS)

CEP (Closer Economic Partnership)

พันธมิตรทางเศรษฐกิจ

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจที่ได้พัฒนารูปแบบจากที่เคยมี โดยมีการครอบคลุมที่กว้างขวางกว่า FTA โดยทั่วไป CEP ครอบคลุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ทั้งในด้านการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน

CEP แบ่งกว้างๆ ได้ 2 ประเภท คือ

1. CEP ที่มีเขตการค้าเสรี (FTA) เป็นหัวใจสำคัญ และรวมไปถึงความร่วมมือทางเศรษฐกิจด้านอื่นๆ ด้วย เช่น ด้านทรัพย์สินทางปัญญา การประสานนโยบายการแข่งขันการจัดซื้อโดยรัฐ ฯลฯ เป็นกรอบความร่วมมือในเชิงลึกและกว้างกว่า FTA โดยปกติ

2. CEP ที่ไม่มีการทำ FTA แต่อาจมีการลดภาษีศุลกากร (ไม่ใช่เป็นการลดถึงขั้นต่ำสุด) และมาตรการที่มีใช้ภาษีศุลกากรที่เป็นอุปสรรคต่อการค้าด้วย รวมทั้งมีความร่วมมือในด้านอื่นๆ อย่างกว้างขวาง ดังเช่น CEP ระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลียและนิวซีแลนด์ เป็นต้น

CEPEA (Comprehensive Economic Partnership in East Asia)

กรอบหุ้นส่วนเศรษฐกิจอย่างเต็มรูปแบบในภูมิภาคเอเชียตะวันออก

วัตถุประสงค์หลักคือเพื่อส่งเสริมการรวมตัวทางเศรษฐกิจ ลดช่องว่างในการพัฒนา และส่งเสริมการพัฒนาที่ยั่งยืนในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ประกอบด้วยประเทศสมาชิก 16 ประเทศ ได้แก่ อาเซียน 10 ประเทศ จีน ญี่ปุ่น สาธารณรัฐเกาหลี อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์

CEPT (Common Effective Preferential Tariff)

อัตราภาษีพิเศษร่วมสำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน

เป็นกลไกหลักในการลดอัตราภาษีศุลกากรระหว่างกันภายใต้กรอบการจัดตั้งเขตการค้าเสรีอาเซียน มีเป้าหมายที่จะลดภาษีให้เหลือร้อยละ 0-5 โดยครอบคลุมสินค้าทุกชนิด

ประเทศที่ได้รับสิทธิพิเศษทางภาษีตาม CEPT จากประเทศสมาชิกอื่น จะต้องลดอัตราภาษีสินค้านั้นๆ ของตนเอง ให้เหลือร้อยละ 20 หรือต่ำกว่า

CLMV (Cambodia – Laos – Myanmar - Vietnam)

กลุ่มประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน

กลุ่มประเทศสมาชิกใหม่ของอาเซียน 4 ประเทศ ที่เข้าเป็นสมาชิกอาเซียนล่าสุด ได้แก่ กัมพูชา ลาว พม่า และเวียดนาม

ประเทศสมาชิกเดิม 6 ประเทศ ได้ให้ความช่วยเหลือทางวิชาการแบบให้เปล่าแก่ประเทศสมาชิกใหม่นี้ ตามแผนการดำเนินงาน ใน 4 สาขา คือ

1. ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอิเล็กทรอนิกส์ (ICT : Information

and Communication Technology)

2. ด้านการกระชับการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ (Regional Economic Integration)

3. ด้านการพัฒนาบุคลากร (HRD : Human Resource Development)

4. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน (Infrastructure)

แผนการดำเนินงานดังกล่าวอยู่ภายใต้ความริเริ่มเพื่อสร้างเอกภาพของอาเซียน (IAI : Initiative for ASEAN Integration) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มศักยภาพให้สมาชิกใหม่สามารถปฏิบัติตามพันธกรณีความตกลงอาเซียนในการเปิดเสรีการค้า การลงทุน และการอำนวยความสะดวกทางการขนส่งสินค้า ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และรวดเร็วยิ่งขึ้น

COCI (ASEAN Committee on

Culture and Information)

**คณะกรรมการอาเซียนด้านวัฒนธรรม
และสารสนเทศ**

Common Market

ตลาดร่วม

เป็นการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจรูปแบบหนึ่ง เกิดจากข้อตกลงระหว่างรัฐบาลตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป ที่จะขยายรูปแบบของสหภาพ

ศุลกากร¹ (Custom Union) ออกไป โดยประเทศภาคียังคงให้การเคลื่อนย้ายแรงงานและทุนสามารถดำเนินไปได้โดยเสรี ระหว่างประเทศภาคีด้วยกัน

COSD (Committee on Social Development)

คณะกรรมการอาเซียนด้านการพัฒนาสังคม

COST (ASEAN Committee on Science and Technology)

คณะกรรมการอาเซียนด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

มีหน้าที่ดูแลความร่วมมือด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีระหว่างประเทศสมาชิกอาเซียน และกับประเทศคู่เจรจาและองค์กรอื่นๆ ประชุมปีละ 2 ครั้ง โดยแยกเป็นอนุกรรมการ 9 คณะ คือ (1) ด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอาหาร (2) ด้านอุตุนิยมวิทยาและธรณีฟิสิกส์ (3) ด้านไมโครอิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีสารสนเทศ (4) ด้านวัสดุศาสตร์และเทคโนโลยี (5) ด้านเทคโนโลยีชีวภาพ (6) ด้านการวิจัยพลังงานนอกแบบ (7) ด้านวิทยาศาสตร์ทางทะเล (8) ด้านการพัฒนา

¹ สหภาพศุลกากร (Custom Union) หมายถึง การรวมตัวกันทางเศรษฐกิจในระดับที่ลึกและกว้างกว่าเขตการค้าเสรี (Free Trade Area) เพราะมีลักษณะที่เป็นตลาดร่วม (Single Market) ซึ่งไม่มีกำแพงภาษีระหว่างประเทศสมาชิก (ยกเลิกการเก็บภาษี และมาตรการจำกัดทางการค้าระหว่างกัน) และใช้อัตราภาษีศุลกากรเดียวกัน (Common Level) กับทุกประเทศนอกกลุ่มด้วย สหภาพศุลกากรจึงทำให้ประเทศในกลุ่มมีสภาพเป็นเสมือนประเทศเดียวกันหรือตลาดเดียวกัน สหภาพศุลกากรที่สำคัญคือสหภาพยุโรป (European Union) ซึ่งกำลังจะขยายสมาชิกภาพโดยรับประเทศในยุโรปตะวันออกบางประเทศเข้าร่วมด้วย -(<http://guru.google.co.th/guru/thread?tid=3e6fe489d05af6e0>)

โครงสร้างพื้นฐานและทรัพยากรด้านวิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี (9) ด้านเทคโนโลยีอวกาศและการประยุกต์

Countervailing measures

มาตรการตอบโต้

การปฏิบัติของประเทศนำเข้าสินค้า ซึ่งปกติมักใช้วิธีเพิ่มภาษีเพื่อชดเชยกับเงินอุดหนุนที่ผู้ผลิตหรือผู้ส่งออกได้รับในประเทศของตน (ทำให้ราคาสินค้าที่นำเข้าจากประเทศนั้น มีราคาสูงขึ้น)

CPC (Central Product Classification)

ระบบจำแนกประเภทสินค้า บริการ และสินทรัพย์

องค์การสหประชาชาติได้จัดทำขึ้น เพื่อให้ประเทศต่างๆ ใช้เป็นกรอบในการจัดทำสถิติระหว่างประเทศ เกี่ยวกับสินค้า บริการ และสินทรัพย์ โดยยึดค่าจำกัดความที่ได้ให้ไว้ นำไปใช้ประโยชน์ในทางเปรียบเทียบระหว่างประเทศได้

CPRs (Committee of Permanent Representatives to ASEAN)

คณะกรรมการผู้แทนถาวรประจำอาเซียน

ประกอบด้วยผู้แทนถาวร (ระดับเอกอัครราชทูต) ประจำอาเซียนของประเทศสมาชิกทั้ง 10 ประเทศ ทำหน้าที่ในการติดต่อประสานงานกับสำนักเลขาธิการอาเซียน สนับสนุนการทำงานของคณะกรรมการประชาคมอาเซียน รวมทั้ง องค์การระดับรัฐมนตรีอาเซียนเฉพาะสาขาต่างๆ

Domestic support

การสนับสนุนในประเทศ

ในด้านการเกษตร การอุดหนุนช่วยเหลือ หรือใช้มาตรการอื่นๆ เพื่อรักษาระดับราคาสินค้าในประเทศให้เหนือกว่าคู่แข่งที่เป็นผู้นำในตลาดโลก โดยอาจเป็นการสนับสนุนเงินให้โดยตรงแก่ผู้ผลิต การให้เงินชดเชยส่วนที่ขาดไป หรือการลดต้นทุนในด้านวัตถุดิบหรือการตลาด

Drug - Free ASEAN

อาเซียนที่ปลอดจากยาเสพติด

เป็นคำประกาศของอาเซียนในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน สมัยที่ 31 ที่กรุงมะนิลา เมื่อเดือนกรกฎาคม 2541 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อที่จะร่วมกันแก้ไขปัญหายาเสพติด ด้วยการตั้งเป้าหมายที่จะทำให้ภูมิภาคนี้ปลอดจากยาเสพติดในปี 2563 และต่อมา ที่ประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน สมัยที่ 33 ที่กรุงเทพฯ เมื่อเดือนกรกฎาคม 2543 ได้ประกาศร่นกำหนดเวลาดังกล่าวให้เร็วขึ้น 5 ปี จากเดิมในปี 2563 เป็นปี 2558

DSM (Dispute Settlement Mechanism)

กลไกการระงับข้อพิพาทของอาเซียน

พิธีสารว่าด้วยกลไกการระงับข้อพิพาท (ASEAN Protocol on Enhanced Dispute Settlement Mechanism) ฉบับใหม่ของอาเซียน พ.ศ. 2547 เป็นกรอบการดำเนินงาน ซึ่งมีผลให้ประเทศสมาชิกต้องปฏิบัติ

ตามพันธกรณีความตกลงของอาเซียนอย่างเคร่งครัด เพราะหากมีการละเมิดพันธกรณีดังกล่าว ก็อาจถูกฟ้องร้อง และต้องให้การชดเชยความเสียหาย หรืออาจถูกตอบโต้ได้

Dumping

การทุ่มตลาด

การส่งออกสินค้าจากประเทศหนึ่งไปอีกประเทศหนึ่ง โดยราคาที่ส่งออกนั้นต่ำกว่ามูลค่าปกติของสินค้าชนิดเดียวกันที่จำหน่ายภายในประเทศผู้ส่งออกเอง หรือที่จำหน่ายในประเทศอื่นๆ หรือต่ำกว่าต้นทุนการผลิตของสินค้านั้น

EABC (European - ASEAN Business Centre)

ศูนย์ส่งเสริมธุรกิจยุโรป - อาเซียน

อาเซียนนับเป็นตลาดที่มีศักยภาพ โดยเมื่อรวมกับอาเซียน+3 คือจีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น หรือรวมอาเซียน+6 คือรวมเข้าไปถึงออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ และอินเดียด้วย ขณะที่ไทยนับเป็นประตูสู่ประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ลาว พม่า และกัมพูชา ส่งผลให้หอการค้า 16 ชาติในยุโรปรวมกลุ่มธุรกิจยุโรปในไทย เพื่อเปิดศูนย์ส่งเสริมธุรกิจยุโรป-อาเซียน(EABC) ขึ้น โดยมีวัตถุประสงค์หลักคือช่วยส่งเสริมบริษัทจากยุโรปเข้ามาขยายธุรกิจในประเทศไทย โดยเฉพาะบริษัทขนาดกลางและขนาดเล็กที่ส่วนใหญ่เป็นกิจการของครอบครัว ซึ่งไม่มีช่องทางเข้าถึงแหล่งข้อมูลและทรัพยากรต่างๆ มากเท่ากับบริษัทขนาดใหญ่ นอกจากนี้ ยังจะช่วยส่งเสริมภาคธุรกิจของไทยอีกด้วย

EABC (e-ASEAN Business Council)

เป็นเวทีที่ภาคเอกชนอาเซียนมาประชุมหารือ แลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อส่งเสริมและอำนวยความสะดวกในการพัฒนาและเชื่อมต่อด้าน ICT ของอาเซียน

EAFTA (East Asia Free Trade Area)**ความตกลงเขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออก**

เป็นกรอบความคิดของการจัดตั้งเขตการค้าเสรีเอเชียตะวันออก ซึ่งประกอบด้วยประเทศสมาชิก 13 ประเทศ ได้แก่ อาเซียน 10 ประเทศ และประเทศ +3 ได้แก่ จีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้

ผู้นำอาเซียน +3 ได้ให้ความเห็นชอบการจัดตั้งกลุ่มวิสัยทัศน์เอเชียตะวันออก East Asia Vision Group (EAVG) ขึ้นเมื่อเดือนตุลาคม 2542 ประกอบด้วยผู้ทรงคุณวุฒิ นักวิชาการ ผู้เชี่ยวชาญ และภาคเอกชน (ไม่รวมภาครัฐ) เพื่อระดมความคิดและแสวงหาแนวทางการขยายความร่วมมือระหว่างกัน

ในการประชุม Informal ASEAN Summit ครั้งที่ 3 เมื่อเดือนพฤศจิกายน 2542 ณ กรุงมะนิลา ประเทศฟิลิปปินส์ ผู้นำอาเซียนและประเทศ +3 ได้มีแถลงการณ์ร่วมว่าด้วยความร่วมมือเอเชียตะวันออก (1st Joint Statement on East Asia Cooperation) เพื่อประกาศเจตนารมณ์อย่างเป็นทางการเป็นครั้งแรก ที่จะเสริมสร้างความร่วมมือระหว่างกัน ด้านการเมือง เศรษฐกิจ การเงิน สังคม วิทยาศาสตร์ วัฒนธรรม และการพัฒนา ซึ่งนับเป็นก้าวแรกและก้าวสำคัญของการพัฒนาความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับประเทศจีน เกาหลีใต้ และญี่ปุ่น

ต่อมา ในการประชุมผู้นำอาเซียน +3 เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2001 ณ กรุงบันดาร์เสรีเบกาวัน ประเทศบรูไนฯ ที่ประชุมได้พิจารณาจัดตั้งกลุ่มศึกษาเอเชียตะวันออก (EASG : East Asia Study Group) ขึ้น ประกอบด้วยเจ้าหน้าที่อาวุโสภาครัฐเท่านั้น เพื่อประเมินนัยสำคัญของข้อเสนอแนะต่างๆ ของ EAVG

EASG ได้พิจารณาข้อเสนอแนะต่างๆ ของ EAVG และได้คัดเลือกมาตรการที่เห็นว่าสามารถดำเนินการให้เห็นผลเป็นรูปธรรมได้ (Implementable concrete measures) โดยจัดกลุ่มเป็นมาตรการระยะสั้น 17 มาตรการ และมาตรการระยะปานกลางถึงระยะยาว 9 มาตรการ

EAS (East Asia Summit)**การประชุมสุดยอดเอเชียตะวันออก**

เป็นเวทีหารือทางยุทธศาสตร์ระหว่างผู้นำประเทศสมาชิก ที่เปิดกว้าง โปร่งใส และครอบคลุม จัดขึ้นทุกปี การประชุมครั้งแรกมีขึ้นเมื่อวันที่ 14 ธันวาคม 2548 ณ กรุงกัวลาลัมเปอร์ เดิมมีประเทศที่เข้าร่วม 16 ประเทศ ได้แก่ ประเทศสมาชิกอาเซียน 10 ประเทศ จีน ญี่ปุ่น เกาหลีใต้ อินเดีย ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ และเมื่อประชุมครั้งที่ 6 ในปี 2554 สหรัฐอเมริกา และรัสเซีย ได้เข้าร่วมประชุมด้วย ทำให้ประเทศสมาชิกเพิ่มขึ้นเป็น 18 ประเทศ

e - ASEAN (ASEAN Electronic Commerce Cooperation)**ความร่วมมือด้านการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในอาเซียน**

e - ASEAN Initiative (ASEAN Initiative on Electronic Commerce Cooperation)

การดำเนินงานด้านพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของกลุ่มสมาชิกอาเซียน

เป็นแผนงานหลักในการพัฒนาและส่งเสริมความร่วมมือด้านการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ในอาเซียน ประกอบด้วย (1) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านโทรคมนาคม (2) การกำหนดนโยบายและกฎหมายที่อำนวยความสะดวกต่อการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (3) การเปิดเสรีด้านการค้าสินค้า บริการ และการลงทุนด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ โดยการจัดทำกรอบความตกลงว่าด้วยพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ (4) การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ในด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ (5) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศในภาครัฐ

East - West Economic Corridor

การพัฒนาแนวพื้นที่เศรษฐกิจเฉพาะ ฝั่งตะวันออก-ตะวันตก

แนวพื้นที่เศรษฐกิจที่จะมีการพัฒนาโดยเชื่อมโยงพม่า ไทย ลาว และเวียดนาม

EATF (e-ASEAN Task Force)

คณะกรรมการเฉพาะกิจระดับสูงด้านอิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน

ประกอบด้วยผู้แทนระดับสูงจากภาครัฐ 1 คน และจากภาคเอกชน 1 คน ทำหน้าที่ให้คำปรึกษาและเสนอแนะด้านนโยบายอิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้นำอาเซียนพิจารณา

EAWG (e-ASEAN Working Group)

คณะกรรมการด้านการเทคโนโลยีสารสนเทศและอิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน

ทำหน้าที่ดำเนินความร่วมมือด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และสนับสนุนการดำเนินงานให้เป็นไปตามกรอบความตกลงด้านอิเล็กทรอนิกส์ของอาเซียน ที่มุ่งให้อาเซียนเป็นเขตเดียวกันทางการสื่อสารทางอิเล็กทรอนิกส์ ข้อมูลทั้งหมดสามารถเชื่อมโยงถึงกันได้

Economic Integration

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจ

การที่รัฐบาลตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป ตกลงนำระบบเศรษฐกิจของตนมาเชื่อมกันเพื่อเสริมสร้างและรักษาประโยชน์ทางเศรษฐกิจ โดยการยกเลิกภาษีศุลกากร และมาตรการอื่นๆ ที่เป็นอุปสรรคทางการค้า ให้แก่กันและกัน รวมทั้งอาจใช้นโยบายต่างๆ ร่วมกัน

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจอาจจำแนกได้หลายรูปแบบ เช่น เขตการค้าเสรี สหภาพศุลกากร ตลาดร่วม และสหภาพเศรษฐกิจ เป็นต้น

Economic Union

สหภาพเศรษฐกิจ

การรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจอันเกิดจากข้อตกลงระหว่างรัฐบาล ตั้งแต่ 2 ประเทศขึ้นไป เป็นการขยายรูปแบบของตลาดรวมออกไป โดยประเทศภาคีตกลงประสานนโยบายเศรษฐกิจต่างๆ เป็นนโยบายเดียวกัน เช่น นโยบายด้านการเงิน การคลัง การผลิตสินค้า และบริการต่างๆ

EEPs (Experts and Eminent Persons)

ผู้เชี่ยวชาญและผู้ทรงคุณวุฒิของคณะกรรมการอาเซียนว่าด้วยความร่วมมือด้านการเมืองและความมั่นคงในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก

EHS (Early Harvest Scheme)

รายการสินค้าเร่งลดภาษี

เมื่อมีการจัดทำเขตการค้าเสรี (FTA) จะมีการเปิดตลาดสินค้าระหว่างกัน โดยรายการสินค้าบางส่วนจะลดภาษีทันทีเมื่อความตกลงมีผลบังคับใช้ เช่น ภายใต้ความตกลงเขตการค้าเสรีไทย - อินเดีย มีสินค้า 82 รายการ ที่อยู่ในรายการสินค้าเร่งลดภาษี

Enhanced Interaction

การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์

การส่งเสริมปฏิสัมพันธ์เป็นคำที่เสนอโดย นายอาลี อาลาตุส รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศอินโดนีเซีย ในที่ประชุม AMM ครั้งที่ 31 ณ กรุงมะนิลา ซึ่งในด้านสาระัตถะมีความหมายเช่นเดียวกับนโยบาย *Flexible Engagement* แต่เป็นคำที่อาเซียนส่วนใหญ่เห็นว่ามีความเหมาะสมที่จะใช้สื่อเจตนารมณ์ของอาเซียน ในการยกระดับ

ความร่วมมือที่เพิ่มพูนและเปิดกว้างระหว่างกัน

ERIA (Economic Research Institute for ASEAN and East Asia)

สถาบันวิจัยด้านเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียนและเอเชียตะวันออก

วัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการจัดตั้งประชาคมอาเซียน และการพัฒนากรอบหุ้นส่วนเศรษฐกิจอย่างเต็มรูปแบบในภูมิภาคเอเชียตะวันออก (CEPEA : Comprehensive Economic Partnership in East Asia) โดยจะสนับสนุนงานด้านการศึกษาค้นคว้าวิจัยเชิงนโยบายต่างๆ เพื่อส่งเสริมการรวมกลุ่มในระดับภูมิภาค ลดช่องว่างของระดับการพัฒนา และสร้างความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในภูมิภาค ปัจจุบันตั้งสำนักงานชั่วคราวอยู่ที่สำนักเลขาธิการอาเซียน กรุงจาการ์ตา อินโดนีเซีย

External Relations

ความสัมพันธ์กับประเทศภายนอก

ตามวิสัยทัศน์ 2563 อาเซียนจะส่งเสริมการมีปฏิสัมพันธ์กับภายนอก โดยเฉพาะการส่งเสริมความสัมพันธ์และความร่วมมือกับประเทศคู่เจรจา (Dialogue Partners) ทั้ง 10 ประเทศ คือ ออสเตรเลีย นิวซีแลนด์ สหรัฐอเมริกา แคนาดา สหภาพยุโรป ญี่ปุ่น จีน รัสเซีย เกาหลีใต้ และอินเดีย เพื่อทำให้เกิดสภาพแวดล้อมระหว่างประเทศในภูมิภาคที่เอื้ออำนวยต่อกระบวนการสร้างประชาคมอาเซียน

อาเซียนพยายามชักชวนให้ประเทศคู่เจรจาเข้าเป็นภาคีในสนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งกำหนดแนวทางการดำเนินความสัมพันธ์ของรัฐต่างๆ ในภูมิภาค โดยคำนึงถึง

สันติภาพ ความมั่นคง และความเจริญทางเศรษฐกิจร่วมกัน (ขณะนี้เหลือเพียงสหรัฐฯ แคนาดา และสหภาพยุโรป ที่ยังไม่ได้เข้าร่วมในสนธิสัญญานี้) นอกจากนี้ หลายประเทศคู่เจรจา (ยกเว้นนิวซีแลนด์และแคนาดา) ยังได้ลงนามในเอกสารความเป็นหุ้นส่วนกับอาเซียน และมีแผนปฏิบัติการร่วมในการดำเนินความร่วมมือในด้านต่างๆ กับอาเซียน เช่น การต่อต้านการก่อการร้าย และความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ซึ่งจะช่วยให้การรวมตัวของอาเซียนเป็นไปอย่างรวดเร็วยิ่งขึ้น

อาเซียนจะแบ่งกันทำหน้าที่เป็นผู้ประสานงาน ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจาดังกล่าว โดยจะมีการผลัดเปลี่ยนกันทุก ๆ 3 ปี เช่น ในช่วงเดือน กรกฎาคม 2543 – กรกฎาคม 2546 การแบ่งหน้าที่จะเป็นดังนี้

- บรูไน ประสานงานระหว่างอาเซียนกับออสเตรเลีย
- กัมพูชา ประสานงานระหว่างอาเซียนกับแคนาดา
- อินโดนีเซีย ประสานงานระหว่างอาเซียนกับจีน
- ลาว ประสานงานระหว่างอาเซียนกับสหภาพยุโรป
- มาเลเซีย ประสานงานระหว่างอาเซียนกับอินเดีย
- พม่า ประสานงานระหว่างอาเซียนกับญี่ปุ่น
- ฟิลิปปินส์ ประสานงานระหว่างอาเซียนกับสาธารณรัฐเกาหลี
- สิงคโปร์ ประสานงานระหว่างอาเซียนกับนิวซีแลนด์
- ไทย ประสานงานระหว่างอาเซียนกับรัสเซีย
- เวียดนาม ประสานงานระหว่างอาเซียนกับสหรัฐฯ

อาเซียนได้มีการปรึกษาหารืออย่างสม่ำเสมอกับประเทศคู่เจรจาดังกล่าว ในลักษณะการประชุมระดับเจ้าหน้าที่ และการพบปะกันในระดับรัฐมนตรีในการประชุมที่เรียกว่า PMC (Post Ministerial Conferences) ซึ่งจะมีขึ้นภายหลังการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนในทุกปี

นอกจากนี้ เพื่อเป็นการสนับสนุนการดำเนินงานความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา และกึ่งองค์การระหว่างประเทศ อาเซียนได้จัดตั้งคณะกรรมการในนครหลวงของประเทศคู่เจรจา ที่เรียกว่า คณะกรรมการอาเซียนในประเทศที่สาม (ASEAN Committee in Third Country) ขึ้น คณะกรรมการเหล่านี้ประกอบด้วยหัวหน้าคณะผู้แทนทางการทูตของประเทศสมาชิกอาเซียนในประเทศเจ้าภาพ มีหน้าที่ในการปรึกษาหารือและประสานงานกับรัฐบาลประเทศคู่เจรจาเกี่ยวกับความช่วยเหลือและความร่วมมือที่ให้แก่ประเทศอาเซียน

Fast Track

กลุ่มสินค้าที่จะต้องเร่งลดภาษี (ในกรอบเขตการค้าเสรีอาเซียน)

มีอยู่ 15 รายการ ได้แก่ ปูนซีเมนต์ ปุ๋ย เยื่อกระดาษ เฟอร์นิเจอร์ไม้และหวาย ผลิตภัณฑ์หนัง สิ่งทอ อัญมณีและเครื่องประดับ เครื่องอิเล็กทรอนิกส์ น้ำมันพืช เคมีภัณฑ์ เกล็ดพลาสติก ผลิตภัณฑ์ยาง ผลิตภัณฑ์เซรามิกและแก้ว และแคโทดที่ทำจากทองแดง

FEALAC (Forum for East Asia - Latin America Cooperation)

เวทีความร่วมมือระหว่างเอเชียตะวันออกและลาตินอเมริกา

วัตถุประสงค์เพื่อเป็นเวทีปรึกษาหารือและร่วมมือกันอย่างไม่เป็นทางการระหว่างประเทศเอเชียและลาตินอเมริกา โดยมีเป้าหมายไปที่การดำเนินโครงการความร่วมมือในทุกสาขาที่ประเทศสมาชิกมีความสนใจร่วมกัน

จัดตั้งเมื่อปี 2542 มีสมาชิก 32 ประเทศ จากภูมิภาคเอเชีย และลาตินอเมริกา โดยมีสมาชิกจากฝ่ายเอเชีย 15 ประเทศ คือ กลุ่ม ASEAN (10 ประเทศ) จีน เกาหลีใต้ ญี่ปุ่น ออสเตรเลีย และนิวซีแลนด์ และจากฝ่ายลาตินอเมริกา 17 ประเทศ ได้แก่ เม็กซิโก กัวเตมาลา เอลซัลวาดอร์ คอสตาริกา นิการากัว คิวบา ปานามา เปรู โคลอมเบีย เวเนซุเอลา บราซิล โบลิเวีย เอกวาดอร์ ปารากวัย อุรุกวัย อาร์เจนตินา และชิลี เวทีนี้มีการประชุมระดับรัฐมนตรีต่างประเทศทุก 2 ปี ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส ปีละ 2 ครั้ง คณะทำงาน 3 คณะ (คณะทำงานด้านการเมือง วัฒนธรรมและการศึกษา, ด้านเศรษฐกิจและสังคม, และด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี) ปีละ 2 ครั้ง

Flexible Engagement

ความเกี่ยวข้องอย่างยืดหยุ่น

ความเกี่ยวข้องอย่างยืดหยุ่นเป็นข้อเสนอของ ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ อดีตรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศของไทย ที่เสนอในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน (AMM : ASEAN Ministerial Meeting) ครั้งที่ 31 เมื่อเดือนกรกฎาคม 2541 ณ กรุงมะนิลา ฟิลิปปินส์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมให้ประเทศสมาชิกอาเซียนมีการหารือและแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันอย่างสร้างสรรค์ เปิดกว้าง และเป็น

กันเอง ในเรื่องหรือประเด็นต่าง ๆ ที่เห็นว่าเป็นผลประโยชน์ร่วมกันหรือที่จะมีผลกระทบต่อความสัมพันธ์และความมั่นคงทางสังคมและเศรษฐกิจของนานาประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ อันสืบเนื่องจากการที่อาเซียนมีสมาชิกครบ 10 ประเทศ และอยู่ในภาวะที่เผชิญปัญหาท้าทายต่าง ๆ ซึ่งมีความเชื่อมโยงและเกี่ยวพันกัน (ดูเพิ่มเติม Enhanced Interaction)

FTA (Free Trade Area หรือ Free Trade Agreement)

เขตการค้าเสรี หรือข้อตกลงการค้าเสรี

Free Trade Area (เขตการค้าเสรี) คือการรวมกลุ่มเศรษฐกิจ โดยมีเป้าหมายเพื่อลดภาษีศุลกากรระหว่างกันภายในกลุ่มลง ให้เหลือน้อยที่สุด หรือเป็น 0% และใช้อัตราภาษีปกติที่สูงกว่ากับประเทศนอกกลุ่ม

Free Trade Agreement (ข้อตกลงการค้าเสรี) คือข้อตกลงในสัญญาระหว่างสองฝ่ายหรือมากกว่า ที่ให้สิทธิพิเศษในการเข้าถึงตลาดในประเทศคู่สัญญา โดยมีผลถึงสินค้าทุกชนิด และต้องไม่มีการสร้างกำแพงใด ๆ ขึ้นมากีดกันการค้าระหว่างกันอีก

เขตการค้าเสรีสมัยใหม่จะครอบคลุมถึงการค้าและการบริการ และกิจกรรมอื่น ๆ ที่ไม่เกี่ยวกับภาษี เช่น การยอมรับ

มาตรฐาน ความร่วมมือทางศุลกากร การคุ้มครองสิทธิทรัพย์สินทางปัญญา และการควบคุมการลงทุนจากต่างประเทศ ด้วย

Functional Cooperation

ความร่วมมือเฉพาะด้าน

หมายถึงความร่วมมือด้านอื่นๆ ของอาเซียนที่นอกเหนือจากความร่วมมือด้านการเมืองและเศรษฐกิจ

Fundamental Principles

หลักการพื้นฐานของอาเซียน

ในการดำเนินการเพื่อให้บรรลุความมุ่งประสงค์ตามปฏิญญาอาเซียน รัฐสมาชิกอาเซียนยืนยันและยึดมั่นในหลักการพื้นฐาน ที่ปรากฏในปฏิญญา ความตกลง อนุสัญญา ข้อตกลง สนธิสัญญา และตราสารอื่นๆ ของอาเซียน (TAC : Treaty of Amity and Cooperation in Southeast Asia) ดังนี้

1. การเคารพเอกราช อธิปไตย ความเสมอภาค บูรณภาพแห่งดินแดน และอัตลักษณ์แห่งชาติของรัฐสมาชิก
2. การเคารพสิทธิของรัฐสมาชิกทุกรัฐ ในการดำรงประชาชาติของตน โดยปราศจากการแทรกแซง การบ่อนทำลาย และการบังคับจากภายนอก
3. การไม่แทรกแซงกิจการภายในของรัฐสมาชิก
4. การระงับข้อพิพาทโดยสันติ

5. การไม่รุกรานและการข่มขู่ว่าจะใช้ หรือการใช้กำลัง หรือการกระทำอื่นใดในลักษณะที่ขัดต่อกฎหมายระหว่างประเทศ
6. ความผูกพันและความรับผิดชอบร่วมกันในการเพิ่มพูนสันติภาพ ความมั่นคง และความมั่งคั่งของภูมิภาค
7. การปรึกษาหารือที่เพิ่มพูนขึ้นในเรื่องที่มีผลกระทบอย่างร้ายแรงต่อผลประโยชน์ร่วมกันของอาเซียน
8. การยึดมั่นต่อหลักนิติธรรม ธรรมาภิบาล หลักการประชาธิปไตย และรัฐธรรมนูญ
9. การเคารพเสรีภาพพื้นฐาน การส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน และการส่งเสริมความยุติธรรมทางสังคม
10. การยึดถือกฎบัตรสหประชาชาติและกฎหมายระหว่างประเทศ รวมถึงกฎหมายมนุษยธรรมระหว่างประเทศ ที่รัฐสมาชิกอาเซียนยอมรับ
11. การละเว้นจากการมีส่วนร่วมในนโยบายหรือกิจกรรมใดๆ รวมถึงการใช้ดินแดนของตน ซึ่งดำเนินการโดยรัฐสมาชิกอาเซียน หรือรัฐที่ใช้สมาชิกอาเซียน หรือผู้กระทำที่ไม่ใช่รัฐใดๆ ซึ่งคุกคามอธิปไตย บูรณภาพแห่งดินแดน หรือเสถียรภาพทางการเมืองและเศรษฐกิจ ของรัฐสมาชิก
12. การเคารพในวัฒนธรรม ภาษา และศาสนา ที่แตกต่างของประชาชนอาเซียน โดยเน้นคุณค่าร่วมกันของประชาชนอาเซียน ด้วยจิตวิญญาณของเอกภาพในความหลากหลาย
13. ความเป็นศูนย์รวมของอาเซียนในความสัมพันธ์ภายนอก ทาง การเมือง เศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม โดยคงไว้ซึ่งความมี

ส่วนร่วมอย่างแข็งขัน การมองไปภายนอก การไม่ปิดกั้น และ การไม่เลือกปฏิบัติ

14. การยึดมั่นในกฎการค้าพหุภาคีและระบอบของอาเซียน ซึ่งมีกฎ เป็นพื้นฐาน สำหรับการปฏิบัติตามข้อผูกพันทางเศรษฐกิจอย่างมี ประสิทธิภาพ และการลดอย่างค่อยเป็นค่อยไป เพื่อไปสู่การจัด อุปสรรคทั้งปวงต่อการรวมตัวทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค ใน ระบบเศรษฐกิจซึ่งขับเคลื่อนโดยตลาด

Ganga - Suwanabhumi - Mekong Cooperation

ความร่วมมือลุ่มน้ำคงคา - สุวรรณภูมิ- ลุ่มน้ำโขง

ประกอบด้วย ไทย ลาว พม่า เวียดนาม กัมพูชา และอินเดีย เป็นกรอบความร่วมมือที่เสนอในระหว่างการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ อาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศของประเทศคู่เจรจา ครั้งที่ 33 เมื่อ 28 กรกฎาคม 2543 และมีการประชุมความร่วมมือนี้ ในระดับรัฐมนตรีครั้งแรกในเดือนพฤศจิกายน 2543

GE (General Exception)

รายการยกเว้นทั่วไป

สำหรับสินค้าบางรายการที่ไม่ต้องนำมาอยู่ในรายการลดอัตรา ภาษีศุลกากรของเขตการค้าเสรีอาเซียนตลอดไป ได้แก่ สินค้าที่มีผลต่อ ความมั่นคง ศิลธรรม ชีวิตและสุขภาพของมนุษย์ สัตว์และพืช ศิลปะ และโบราณวัตถุ

GMS (Greater Mekong Subregion Economic Cooperation)

กรอบความร่วมมืออนุภูมิภาคลุ่มน้ำโขง หรือกรอบความร่วมมือหกเหลี่ยมเศรษฐกิจ ประกอบด้วย ไทย พม่า ลาว กัมพูชา เวียดนาม และจีน(มณฑล ยูนนาน) มีธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) เป็นกลไกประสาน ความร่วมมือ โดยริเริ่มขึ้นเมื่อปี 2535 ครอบคลุมความร่วมมือ 8 สาขา ได้แก่ คมนาคมขนส่ง พลังงาน สื่อสารโทรคมนาคม พัฒนาศักยภาพ มนุษย์ ท่องเที่ยว สิ่งแวดล้อม และการจัดการทรัพยากรธรรมชาติ การค้า และการลงทุน

Goods in Transit

สินค้าที่ส่งผ่านแดน

หมายถึง สินค้าที่มีการส่งจากรัฐหนึ่งผ่านรัฐหนึ่งรัฐใด หรือ หลายรัฐไปยังอีกรัฐหนึ่ง โดยมีการขนถ่ายสินค้าที่ต้นทางและปลายทาง เท่านั้น

คำจำกัดความนี้เป็นส่วนหนึ่งของความร่วมมือด้านการขนส่งของ อาเซียน

HAPUA (Heads of ASEAN Power Utilities/Authorities)

การประชุมหัวหน้าองค์กร/หน่วยงานสาธารณูปโภคด้านพลังงานอาเซียน

HLTF (High Level Task Force on ASEAN Economic)

คณะทำงานระดับสูงว่าด้วยการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจของอาเซียน

ประกอบด้วยผู้แทนระดับปลัดกระทรวงเศรษฐกิจการค้าของประเทศสมาชิก ทำหน้าที่ศึกษา เสนอแนะรูปแบบและแนวทางการดำเนินงาน เพื่อไปสู่การเป็นประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (AEC)

HPA (Hanoi Plan of Action)

แผนปฏิบัติการฮานอย

เป็นแผนงานระยะ 6 ปี ระหว่างปี 2542-2547 ซึ่งที่ประชุมสุดยอดอาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 2 ที่กรุงฮานอย เมื่อเดือนธันวาคม 2541 ได้ให้ความเห็นชอบ เพื่อใช้เป็นแผนงานฉบับแรกของอาเซียนสำหรับการเสริมความร่วมมือของอาเซียนในด้านต่างๆ เพื่อนำเป้าหมายภายใต้ “วิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ.2020” ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ การพัฒนาสังคม วัฒนธรรม ข้อมูลสารสนเทศ สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์เทคโนโลยี และปัญหาเสพติด ไปปฏิบัติให้เกิดผลเป็นรูปธรรม ภายในกำหนดเวลาที่ชัดเจน โดยมีการประเมินผลทุก 3 ปี

HSL (Highly Sensitive List)

รายการอ่อนไหวสูง

หมายถึง รายการสินค้าที่มีความอ่อนไหวสูงของแต่ละประเทศที่จะได้รับผลกระทบอย่างมาก จากแผนงานความร่วมมือด้านการค้าเสรีหรือการลงทุนเสรี อาทิ สินค้าข้าวของประเทศที่เสียเปรียบทางการผลิต

IAI (Initiatives for ASEAN Integration)

การริเริ่มการกระชับการรวมกลุ่มของอาเซียน

เพื่อลดช่องว่างของระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และลดความยากจนในประเทศสมาชิก

เริ่มดำเนินการตั้งแต่ปี 2541 โดยให้ความสำคัญในการขยายความร่วมมือ 4 ด้านหลัก คือ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน, การพัฒนาบุคลากร, เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร และการรวมกลุ่มทางเศรษฐกิจในระดับภูมิภาค

IL (Inclusion List)

บัญชีลดภาษีภายใต้กรอบเขตการค้าเสรีอาเซียน (AFTA)

บัญชีภาษีที่จะต้องลดลงเหลือร้อยละ 0-5 ภายในวันที่ 1 มกราคม 2546 สำหรับประเทศสมาชิกเดิม ภายในวันที่ 1 มกราคม 2551 สำหรับลาวและกัมพูชา และภายในวันที่ 1 มกราคม 2553 สำหรับพม่า

และจะลดภาษีเหลือร้อยละ 0 ภายในวันที่ 1 มกราคม 2553 สำหรับประเทศสมาชิกเดิม และภายในวันที่ 1 มกราคม 2558 สำหรับสมาชิกใหม่ (CLMV)

IMT - GT (Indonesia – Malaysia – Thailand Growth Triangle)

โครงการพัฒนาความร่วมมือทางเศรษฐกิจสามฝ่ายฯ

พื้นที่โครงการประกอบด้วยแคว้นอาเจระห์ (จังหวัดสุมาตราเหนือ สุมาตราตะวันตก สุมาตราใต้ บังกอล เรียว และจัมปี) ของอินโดนีเซีย - รัฐเคดาห์ เปรัก ปีนัง ปะลิส สลังงอ กลันตัน ของมาเลเซีย - จังหวัดสงขลา ยะลา ปัตตานี นราธิวาส สตูล นครศรีธรรมราช ตรัง พัทลุง ของไทย

เป้าหมายเพื่อเกื้อกูลกันทางเศรษฐกิจและสังคม ในระหว่าง 3 ประเทศ โดยส่งเสริมการใช้ทรัพยากรทางเศรษฐกิจร่วมกัน เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดในการผลิต การลงทุน การถ่ายทอดเทคโนโลยี การเชื่อมโยงด้านโครงสร้างพื้นฐานเพื่อลดต้นทุนการขนส่ง ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก

IPRs (Intellectual Property Rights)

สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

JAGEF (JAPAN-ASEAN General Exchange Fund)

กองทุนการแลกเปลี่ยนญี่ปุ่น- อาเซียน

เป็นกองทุนสำหรับการพัฒนาบุคลากรของประเทศสมาชิกใหม่ และการพัฒนาสำนักเลขาธิการอาเซียน โดยญี่ปุ่นบริจาคเงินจำนวน 2,542,000 เหรียญสหรัฐ และในปีงบประมาณ 2543 ได้จัดตั้งกองทุน JAGEF ขึ้นมาใหม่ แทนกองทุนความร่วมมือเดิม (JACPP)

JC (Joint Commission)

คณะกรรมการความร่วมมือ

เป็นกลไกความร่วมมือในระดับทวิภาคีระหว่างประเทศไทยกับประเทศต่างๆ ทั่วโลก JC มีบทบาทในการดูแลและส่งเสริมความสัมพันธ์ในด้านต่างๆ เช่น ด้านการเมือง เศรษฐกิจ การค้า การลงทุน วัฒนธรรม และสังคม โดยแต่ละฝ่ายจะสลับกันเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุม ซึ่งอาจมีขึ้นปีละครั้งหรือ 2-3 ปีต่อครั้ง ขึ้นอยู่กับความเหมาะสมและความสะดวกของทั้งสองฝ่าย

JC อาจมีกลไกย่อย หรือคณะกรรมการภายใต้ JC เพื่อกำกับดูแลเฉพาะเรื่อง หรือมีคณะกรรมการในระดับส่วนภูมิภาค เช่น ไทยกับมาเลเซียมีคณะกรรมการชายแดนทั่วไป (GBC : General Border Committee) มีบทบาทในการดูแลความร่วมมือด้านการทหารและความมั่นคงบริเวณชายแดน, มีคณะกรรมการจัดทำหลักเขตแดนทางบก (LBC : Land Boundary Committee) เพื่อดูแลการจัดทำหลักเขตแดนระหว่างประเทศทั้งสอง นอกจากนี้ ยังมีคณะกรรมการร่วมทางการค้า (JTC : Joint Trade Committee) ระหว่างไทยกับบางประเทศ เป็นกลไกเพื่อส่งเสริมการค้าและขจัดอุปสรรคทางการค้าระหว่างกัน

JCM (Joint Consultative Meeting)

การประชุมร่วมระหว่างเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน เจ้าหน้าที่อาวุโสเศรษฐกิจอาเซียน (SEOM) และคณะกรรมการประจำอาเซียน (SOM) เพื่อเตรียมการประชุมสุดยอดอาเซียน

JDA (Joint Development Area)

พื้นที่พัฒนาร่วม

หมายถึงพื้นที่พัฒนาร่วมระหว่างไทยกับมาเลเซีย อันเป็นผลสืบเนื่องมาจากการแก้ไขปัญหาเขตแดนทางทะเลระหว่างทั้งสองประเทศ ทั้งนี้ ทั้งสองฝ่ายได้ตกลงที่จะแปรปัญหาเขตทับซ้อนในไหล่ทวีป ซึ่งมีพื้นที่ 7,250 ตารางกิโลเมตร ให้เป็นพื้นที่พัฒนาร่วม โดยการแสวงหาและนำเอาทรัพยากรปิโตรเลียมในพื้นที่ดังกล่าวมาใช้และแบ่งปันผลประโยชน์ บนพื้นฐานของความเท่าเทียมกันในลักษณะ 50 : 50 ซึ่ง

นับว่าเป็นตัวอย่างที่ดีในการแก้ไขกรณีพิพาทเกี่ยวกับเขตทับซ้อนทางทะเล สำหรับประเทศอื่น ๆ

JDS (Thailand-Malaysia Committee on Joint Development Strategy for border areas)

คณะกรรมการว่าด้วยยุทธศาสตร์การพัฒนาร่วมสำหรับพื้นที่ ชายแดน ไทย-มาเลเซีย

JMM (Joint Ministerial Meeting)

การประชุมร่วมระดับรัฐมนตรีอาเซียน

เป็นการประชุมร่วมระหว่างรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน และ รัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียน เพื่อเตรียมการประชุมสุดยอดอาเซียน

Joint Declaration for a Socially Cohesive and Caring

ASEAN

ปฏิญญาร่วมว่าด้วยสังคมที่เป็นปึกแผ่นและเอื้ออาทรในอาเซียน

เป็นคำประกาศของอาเซียนซึ่งมีการลงนามที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 25 กรกฎาคม 2543 ซึ่งมีวัตถุประสงค์ที่จะให้มีการดำเนินโครงการด้าน โครงข่ายรองรับทางสังคมในภูมิภาคนี้ ร่วมกันอย่างจริงจัง เพื่อนำ อาเซียนไปสู่การเป็นสังคมที่มีความเป็นปึกแผ่นและเอื้ออาทร ตาม วิสัยทัศน์อาเซียนปี 2563

JSEP (Joint Strategy for Economic Partnership)

ยุทธศาสตร์ร่วมเพื่อความเป็นหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจไทย- เวียดนาม

เป็นแผนแม่บทเพื่อกำกับการดำเนินความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจ ไทย-เวียดนาม ในทุกมิติ ครอบคลุมด้านการค้า การเงิน การลงทุน การผลิต การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน พลังงาน การพัฒนาทรัพยากร มนุษย์

JTC (Joint Trade Committee/Commission)

คณะกรรมการการค้าร่วม

เป็นกลไกหนึ่งที่มีอยู่ภายในข้อตกลงการค้าเสรี ประกอบด้วย เจ้าหน้าที่อาวุโส ทำหน้าที่ดูแลการปฏิบัติ และการบังคับใช้ข้อตกลง FTA อย่างต่อเนื่อง

JTEPA (Japan – Thailand Economic Partnership Agreement)

ความตกลงหุ้นส่วนเศรษฐกิจไทย- ญี่ปุ่น

มีจุดมุ่งหมาย 2 ประการ คือ

1. การเปิดเสรีสินค้า บริการ และการลงทุน ให้แก่กันและกัน ในระดับที่ต่างฝ่ายต่างรับได้ โดยมีกลไกแก้ปัญหาหากการเปิดเสรีส่งผลกระทบต่อรุนแรง และสำหรับสินค้า บริการ การลงทุนที่ฝ่ายใดยังไม่พร้อม เปิดในขณะนี้ ก็สามารถเปิดเจรจาบทวนเพิ่มเติมใหม่ได้ในอนาคต

2. ความร่วมมือรวม 9 สาขา คือ เกษตร ป่าไม้ และประมง, การศึกษาและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์, การสร้างเสริมสภาพแวดล้อม ทางธุรกิจ, บริการการเงิน, เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร (ICT), วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี พลังงาน และสิ่งแวดล้อม, วิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อม (SME), การท่องเที่ยว, การส่งเสริมการค้าและการลงทุน

ในส่วนของไทย เรื่องสำคัญๆ ที่เกี่ยวข้องคือ เรื่องครัวไทยสู่โลก อุตสาหกรรมเหล็ก ยานยนต์ สิ่งทอ และการประหยัดพลังงานเป็นหลัก ความตกลงนี้มีกลไกทบทวนปรับปรุงในอนาคต หากฝ่ายใด ต้องการบอกเลิกก็สามารถทำได้ โดยเพียงแค่แจ้งอีกฝ่ายล่วงหน้า 1 ปี

JTEPA แตกต่างจาก FTA อื่นๆ เนื่องจากไม่ปรากฏประเด็น ละเอียดอ่อนที่มักมีการคัดค้านใน FTA อื่นๆ กล่าวคือ ไม่มีการเปิดเสรี เกินกว่าที่ไทยให้ไว้ใน WTO ในภาคบริการโทรคมนาคม บริการการเงิน จัดซื้อจัดจ้างของรัฐ ทรัพย์สินทางปัญญาโดยเฉพาะสิทธิบัตรยา ไทยไม่ ต้องออกหรือแก้ พ.ร.บ. ใดๆ เพื่อให้ปฏิบัติตามได้

ในอดีตนั้น เมื่อมี FTA ก็มักจะส่งผลกระทบต่อภาคการเกษตร เพราะจะทำให้สินค้าทางการเกษตรของต่างชาติหลั่งไหลเข้ามาเนื่องจาก ราคาของสินค้าต่างชาติถูกกว่า แต่ใน JTEPA นี้กลับตรงกันข้าม เกษตรกรไทยจะเป็นผู้ได้ประโยชน์เมื่อ JTEPA มีผลบังคับใช้ เพราะจะมี โอกาสขายสินค้าเกษตร เช่น พริกหวาน กล้วยหอม มะม่วง สับปะรด มังคุด ดอกไม้ ไข่ กุ้ง อาหารทะเล ได้มากยิ่งขึ้น มาตรฐานสินค้าจะดีขึ้น สหกรณ์เกษตรกรไทยจะได้ติดต่อสัมพันธ์กับสหกรณ์เกษตรกรญี่ปุ่น สามารถ ขายตรง สินค้าไม่ถูกปฏิเสธ ตัดกำไรคนกลาง มีความเข้มแข็งมากขึ้น ที่ เกรงว่าสินค้าเกษตรญี่ปุ่นจะทะลักมาตีตลาดสินค้าเกษตรไทยก็คงไม่เกิด เพราะผักผลไม้จากญี่ปุ่นมีราคาแพง

MGC (Mekong - Ganga Cooperation)

ความร่วมมือแม่น้ำโขง - คงคา

ริเริ่มขึ้นเมื่อกรกฎาคม 2543 ที่กรุงเทพฯ มีสมาชิก 6 ประเทศ คือกัมพูชา เวียดนาม ลาว ไทย พม่า และอินเดีย มีวัตถุประสงค์เพื่อ ส่งเสริมความร่วมมือทางเศรษฐกิจและสร้างความเชื่อมโยงระหว่างประเทศ ในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขงกับประเทศในลุ่มแม่น้ำคงคา ในด้านการศึกษา การท่องเที่ยว วัฒนธรรม และคมนาคมขนส่ง โดยอาศัยปัจจัยทาง เศรษฐกิจที่เกื้อกูลกัน และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างกัน เป็นยุทธศาสตร์ ที่จะเชื่อมโยง GMS (จีน) ไปสู่อินเดีย

MI (Mekong Institute)

สถาบันความร่วมมือเพื่อพัฒนาเศรษฐกิจลุ่มน้ำโขง

MRAs (Mutual Recognition Agreements/Arrangements)

ข้อตกลงยอมรับร่วมกัน

เป็นข้อตกลงที่ประเทศภาคีให้การยอมรับมาตรฐานหรือคุณสมบัติ ซึ่งกันและกัน อาจเป็นการยอมรับในด้านสินค้า บริการ เช่น การ ยอมรับมาตรฐาน สินค้าที่อาเซียนได้ลง นามเมื่อปี 2541 เพื่อ เริ่มพัฒนาการยอมรับ มาตรฐานระหว่าง ประเทศสมาชิก ทั้งใน ระดับทวิภาคีและระดับภูมิภาค

ขณะนี้อาเซียนกำลังพิจารณานำ MRAs มาใช้กับสินค้าบางประเภท เช่น เครื่องสำอาง เวชภัณฑ์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และอุปกรณ์การสื่อสาร

เป็นต้น ส่วน MRA ด้านบริการ อาจให้การยอมรับในคุณสมบัติทางวิชาชีพบางประการ

MRC (Mekong River Commission)

คณะกรรมการแม่น้ำโขง

NHAP (National Haze Action Plan)

แผนปฏิบัติการแห่งชาติด้านปัญหาหมอกควัน ในกรอบความร่วมมืออาเซียน

NT (National Treatment)

หลักการปฏิบัติเยี่ยงชนชาติ

ประเทศสมาชิกจะต้องให้การปฏิบัติต่อนักลงทุนอาเซียน เท่าเทียมกับที่ปฏิบัติต่อนักลงทุนที่เป็นชาติตน

นักลงทุนอาเซียนหมายถึงบุคคลธรรมดาที่เป็นคนชาติ (national) ของประเทศสมาชิกอาเซียน หรือนิติบุคคลของประเทศสมาชิกฯ ที่ลงทุนในประเทศสมาชิกอื่น โดยมีสัดส่วนการถือหุ้นของคนชาติอาเซียนรวมกันแล้ว อย่างน้อยที่สุดเท่ากับสัดส่วนขั้นต่ำที่กำหนดให้เป็นหุ้นคนชาติ และสัดส่วนการถือหุ้นประเภทอื่นตามที่กำหนดไว้ในกฎหมายและนโยบายในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการลงทุนนั้น ๆ ที่ชาติซึ่งรับการลงทุนได้พิมพ์เผยแพร่

NTMs /NTBs (Non – Tariff Measures and Non-Tariff Barriers)

มาตรการและอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี

หมายถึงมาตรการต่าง ๆ ที่อาจเป็นกฎระเบียบข้อบังคับของภาครัฐ ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศ เช่น การออกใบอนุญาต

นำเข้า การกำหนดข้อห้าม การจงใจหน่วงเหนี่ยว และการใช้อัตราภาษีที่เปลี่ยนแปลงได้ หรืออุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้า (TBT) เช่น มาตรฐาน การสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช (SPS) และมาตรฐานความปลอดภัย ที่มีผลกระทบต่อกระแสการค้า (ผลกระทบต่อเหล่านี้ไม่จำเป็นต้องเป็นเชิงลบเสมอไป)

UNCTAD ได้แบ่งประเภทมาตรการและอุปสรรคทางการค้าที่ไม่ใช่ภาษี ตามแนวเสนองานของ Ingo Walter เป็น 3 ประเภท โดยแยกตามวัตถุประสงค์ของการนำไปใช้ ดังนี้

ประเภทที่ 1 มาตรการทางการค้า (Trade Measures) มีจุดประสงค์หลักในการคุ้มครองผู้ผลิตสินค้าภายในของตน (อาจเป็นสินค้าที่ผลิตเพื่อทดแทนการนำเข้า) โดยให้ปราศจากการแข่งขันจากต่างประเทศ เช่น การห้ามนำเข้า (Import Prohibition) การกำหนดโควตา (Quota) การออกใบอนุญาตนำเข้า (Import Licensing) การจำกัดการส่งออกโดยสมัครใจ (Voluntary Export Restraints) การค้าโดยรัฐ (State Trading) การให้ประโยชน์ด้านภาษี (Tax Benefit) การให้เงินอุดหนุน (Subsidisation)

ประเภทที่ 2 มาตรการที่กำหนดขึ้นตามปัญหาที่อาจจะไม่เกี่ยวข้องกับด้านนโยบายการค้าโดยตรง แต่ถูกกำหนดขึ้นเป็นครั้งคราวเพื่อจำกัดการนำเข้าหรือเพื่อกระตุ้นการส่งออก โดยแบ่งออกเป็นมาตรการที่ใช้ในการควบคุมด้านปริมาณการค้า และมาตรการด้านต้นทุนและราคา ตัวอย่างมาตรการประเภทนี้ เช่น การจำกัดปริมาณการขายในตลาด (Quantitative Marketing Restraints) การบรรจุหีบห่อและติดฉลาก (Packaging and Labelling) มาตรการ SPS (Sanitary and Phytosanitary

Measures) มาตรการ TBT (Technical Barriers to Trade) วิธีการประเมินราคาศุลกากร (Custom Valuation) การแยกประเภททางศุลกากร (Custom Classification) กฎแหล่งกำเนิดสินค้า (Rule of Origin) มาตรฐานคุณภาพของสินค้า (Quality Standard) ซึ่งผู้นำเข้าได้กำหนดไว้ในสินค้าบางประเภทโดยเฉพาะเท่านั้น

ประเภทที่ 3 มาตรการที่ดำเนินต่อเนื่องกันโดยไม่ได้มีจุดมุ่งหมายหรือมีจุดมุ่งหมายที่จะคุ้มครองอุตสาหกรรมภายในประเทศเพียงเล็กน้อย แต่มีผลกระทบอย่างมาก (spillover effect) ต่อการค้า เช่น การผูกขาด (Monopoly) มาตรฐานแรงงาน (Labor Standard) ความมั่นคงของรัฐ (National Security) มาตรฐานสิ่งแวดล้อม (Environmental Standard) การควบคุมการแลกเปลี่ยนเงินตรา (Exchange Control) ระบบมาตรวัดที่แตกต่างกัน (Weights and Measures) ตัวอย่างมาตรการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมอาหาร ซึ่งเป็นมาตรการที่มีใช้ (non-tariff barriers : NTBs) ที่ส่งผลกระทบต่อสินค้าสำคัญของไทย ดังนี้

ตัวอย่างมาตรการที่มีใช้ภายในประเทศอาเซียนนำมาใช้มากขึ้นหลังลดอัตราภาษีนำเข้าเสรีสินค้าในปี 2010 : อุตสาหกรรมอาหาร

ประเทศ	มาตรการ	รายละเอียด	วันบังคับใช้
สิงคโปร์	Food (Amendment) Regulation 2011 (SPS)	<ul style="list-style-type: none"> กำหนดอุณหภูมิในการเก็บรักษาเนื้อสัตว์แช่แข็งต้องไม่เกิน -18 องศาเซลเซียสจากเดิมกำหนด -15 องศาเซลเซียส ปรับปรุงข้อกำหนดสำหรับฉลากอาหาร กำหนดให้แสดงรายชื่อสารก่อภูมิแพ้ 	15 เม.ย. 11
มาเลเซีย	Halal Certification (TBT)	การติดฉลากสินค้าอาหารฮาลาล + สินค้าประเภทเนื้อสัตว์ปีก ไช้และผลิตภัณฑ์ต้องได้รับใบรับรองฮาลาลจาก Department of Islamic Development Malaysia หรือ JAKIM	n/a
อินโดนีเซีย	กำหนดปริมาณการปนเปื้อนสูงสุด (SPS)	กำหนดปริมาณเป็นเบี่ยงเบนสูงสุดสำหรับจุลินทรีย์ สารเคมีในอาหาร โลหะหนัก สารพิษจากเชื้อรา	28 เม.ย. 11
ฟิลิปปินส์	Food Import Control (TBT)	<ul style="list-style-type: none"> สินค้านำเข้าที่ต้องตรวจสอบคุณภาพอย่างเข้มงวด ได้แก่ น้ำตาล น้ำผึ้ง มันสำปะหลัง เป็นต้น การขออนุญาตนำเข้าจะต้องมีใบรับรองคุณภาพสินค้าบางประเภทจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของฟิลิปปินส์ก่อนจำหน่าย เช่น สินค้าประเภทเนื้อสัตว์ ต้องขออนุญาตนำเข้าจาก National Meat Inspection Commission เนื้อสัตว์ปีก เนื้อสุกรและผลิตภัณฑ์ต้องได้รับการตรวจรับรองโรงงานจาก Bureau of Animal และ National Meat Inspection Commission ก่อนได้รับอนุญาตให้นำเข้ามาเพื่อจำหน่าย 	n/a
	Food labelling (SPS)	ข้อกำหนดเกี่ยวกับการติดฉลากสินค้านำเข้าเป็นภาษา Tagalog หรือภาษาอังกฤษที่ชัดเจน อ่านง่าย และคงทน รวมทั้งต้องระบุแหล่งกำเนิดสินค้า มีฉลากต้องเสียภาษีป้ายฉลากร้อยละ 5 ของราคาสินค้า	
เวียดนาม	ภาวะบรรจอาหารบรรจุภัณฑ์ (SPS)	<ul style="list-style-type: none"> กฎระเบียบสุขลักษณะและความปลอดภัยของ อุปกรณ์พลาสติกที่ใช้เป็นวัสดุสัมผัสอาหารรวมวิธีทดสอบ ภาชนะที่ทำจากโลหะซึ่งนำมาเป็นวัสดุสัมผัสอาหารโดยตรง 	20 ก.พ. 11

NTO's Meeting (National Tourism Organizations' Meeting)

การประชุมหน่วยงานส่งเสริมการท่องเที่ยว (ของอาเซียน)

เพื่อดำเนินการตามนโยบายของ ATM (ASEAN Tourism Ministers Meeting) ครอบคลุมการดำเนินงานด้านการตลาด การพัฒนากำลังคน การลงทุน และมาตรฐานการท่องเที่ยว

Open and Caring Societies

สังคมเปิดและเอื้ออาทร

เป็นส่วนหนึ่งของวิสัยทัศน์อาเซียนฯ ที่มุ่งประสงค์ให้ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้โดยรวม ในปี 2563 เป็นสังคมเปิดที่ประชาชนยึดมั่นในเอกลักษณ์แห่งชาติของตน และเข้าถึงโอกาสในการพัฒนาความเป็นมนุษย์อย่างสมบูรณ์ได้อย่างเท่าเทียมกัน และจะเป็นสังคมเอื้ออาทรซึ่งความทวิไทย ทุโภชนาการ การสูญเสีย และความยากจน จะไม่ใช่ปัญหาพื้นฐาน เป็นสังคมที่มีสถาบันครอบครัวเข้มแข็ง

Opening – Up of Industries

หลักการว่าด้วยการเปิดตลาด

หมายถึงประเทศสมาชิก จะต้องเปิดเสรีทุกอุตสาหกรรมแก่นักลงทุนสัญชาติอาเซียน แต่มีข้อยกเว้นได้ โดยประเทศสมาชิกจะต้องแจ้งรายการประเภทกิจการที่ขอยกเว้นชั่วคราว (TEL : Temporary Exclusion List) และรายการประเภทกิจการที่มีความอ่อนไหว (SL : Sensitive List) อย่างไรก็ตาม

ต้องมี การ ทบทวนเพื่ อยกเลิก รายการ ดังกล่าว ใน ระยะเวลาต่อ ๆ ไป

Operational Certification Procedures

ขั้นตอนการรับรองการดำเนินงานสำหรับกฎแหล่งกำเนิดสินค้าของอาเซียน

Package of Commitments

ชุดของข้อผูกพันภายใต้กรอบความตกลง (ว่าด้วย...)

เช่น ข้อผูกพันชุดที่สองภายใต้กรอบความตกลงว่าด้วยการบริการของอาเซียน (the Second Package of Commitments on Liberalisation of Trade in Services) ซึ่งประกอบด้วยข้อผูกพันในการค้าบริการที่เสรีมากขึ้น สำหรับประเทศสมาชิก ใน 7 สาขา คือ การบิน การบริการทางธุรกิจ การก่อสร้าง การบริการ การคลัง พาณิชยกรรม โทรคมนาคม และการท่องเที่ยว ฯลฯ

PBG (Pan - Beibu Gulf)

เขตเศรษฐกิจอ่าวเป๋อหู่กว้างซี

เป็น “จุดเชื่อมต่อ” ของ 3 กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ ได้แก่ กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจของเขตสาม เหลี่ยมลุ่มแม่น้ำจูเจียง (PPRD : Pan Pearl River Delta Forum and Fair) กรอบการพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันตกของจีน (China's West Development Strategy) และเขตการค้าเสรีจีน-อาเซียน (China-ASEAN Free Trade Area)

เขตเศรษฐกิจอ่าวเป๋ยู่กวางซี เป็นเขตการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพียงเขตเดียวของภาคตะวันตกเฉียงใต้ที่มีพื้นที่ติดชายฝั่งทะเลและชายแดนทางบก และเป็นเขตเศรษฐกิจเขตเดียวของจีนที่สามารถเชื่อมโยงกับประเทศกลุ่มอาเซียนทั้งทางบกและทางทะเล จึงถือได้ว่าเขตฯ กวางซีอยู่ในฐานะ “เมืองหน้าด่าน” และ “ประตูสู่อาเซียน”

PIS (Priority Integration Sectors)

การรวมกลุ่มสินค้าและบริการสำคัญ

การรวมกลุ่มสินค้าและบริการสำคัญ (priority sectors) ที่จะเร่งรัดดำเนินการ เพื่อนำร่องสู่การเป็น AEC โดยมีการจัดทำแผนงาน (roadmap) แต่ละสาขา และมอบหมายประเทศสมาชิกต่างๆ ให้เป็นผู้ประสานงานหลัก

กลุ่มสินค้าและบริการที่จะเร่งรัดดำเนินการ มี 12 สาขา ได้แก่ สินค้าเกษตร ประมง สิ่งทอ ผลิตภัณฑ์ไม้ ผลิตภัณฑ์ยาง ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ เทคโนโลยี การเกษตร สุขภาพ การบินการท่องเที่ยว และโลจิสติกส์

ผู้นำอาเซียนได้ลงนามในกรอบความตกลงว่าด้วยการรวมกลุ่มสาขาสำคัญของอาเซียน

(ASEAN Frame-work Agreement for the Integration of Priority Sectors) และรัฐมนตรีเศรษฐกิจอาเซียนได้ลงนามในพิธีสารที่

เกี่ยวข้อง 11 ฉบับ ซึ่งแนบท้ายกรอบความตกลงฯ เป็นการแสดงเจตนารมณ์ทางการเมือง ที่จะมุ่งดำเนินการไปสู่ AEC ในการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 10 เมื่อปี 2547 ณ กรุงเวียงจันทน์

PMC (Post Ministerial Conferences)

การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศของอาเซียน กับของประเทศคู่เจรจา

เป็นการประชุมที่มีขึ้นหลังการประชุมประจำปีของรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน ปัจจุบันประกอบด้วยรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียน 10 ประเทศ และรัฐมนตรีต่างประเทศของคู่เจรจา 10 ประเทศ/กลุ่มประเทศ

PMC 10+1 (ASEAN Post Ministerial Conferences 10+1 Session with a Dialogue Partner)

การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศของอาเซียนกับของประเทศคู่เจรจาเป็นรายประเทศ

เป็นส่วนหนึ่งของการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศของคู่เจรจา (PMC) ในลักษณะของการแยกหารือในประเด็นความสัมพันธ์ระหว่าง 10 ประเทศสมาชิกอาเซียน กับแต่ละคู่เจรจา

PMC 10+10 (ASEAN Post Ministerial Conferences 10+10 Session)

การประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศของอาเซียนกับของประเทศคู่เจรจาทั้งหมด

เป็นส่วนหนึ่งของการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศอาเซียนกับรัฐมนตรีต่างประเทศของคู่เจรจา (PMC) ในลักษณะของการหารือร่วมกันทั้งหมดระหว่าง 10 ประเทศสมาชิกอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา ใน

ประเด็นที่มีความกังวลร่วมกันหรือปรารถนาที่จะมีความร่วมมือระหว่างกัน

QRs (Quantitative Restrictions)

การจำกัดปริมาณ

การจำกัดปริมาณสินค้านำเข้าหรือส่งออกของประเทศ เช่น โควตา จำกัดปริมาณสินค้านำเข้า เพื่อมิให้มีการนำเข้าสินค้านั้นมากเกินไป จนเกิดผลเสียหายต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ หรือสูญเสียเงินตราต่างประเทศ

Quadrangle Economic Cooperation

กรอบความร่วมมือสี่เหลี่ยมเศรษฐกิจ

ประกอบด้วย ไทย พม่า ลาว และจีน (มณฑลยูนนาน)

RHAP (ASEAN Regional Haze Action Plan)

แผนปฏิบัติการอาเซียนระดับภูมิภาค ด้านปัญหาหมอกควัน

RIA (Roadmap for Integration of ASEAN)

แผนการรวมตัวของอาเซียน

ที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 7 ที่บรูไน เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน 2545 ได้เห็นชอบให้รัฐมนตรีและเจ้าหน้าที่อาวุโสที่เกี่ยวข้องจัดทำแผนการรวมตัวของอาเซียน (RIA) เพื่อเสนอต่อที่ประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งต่อไป ซึ่งจัดขึ้นที่ประเทศกัมพูชา

ความคืบหน้าของ RIA มีดังนี้

★ ในการประชุม SEOM 1/33 ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 31

มกราคม – 1 กุมภาพันธ์ 2545 สิงคโปร์และบรูไนได้เสนอแนวทางในการจัดทำ RIA โดยได้แบ่งออกเป็น 3 pillar คือ

(1) Bridging the development gap

(2) Deepening economic cooperation เกี่ยวกับความร่วมมือในด้าน

ต่างๆ อาทิ พลังงาน ท่องเที่ยว ขนส่ง และ

โทรคมนาคม AMBDC (ASEAN-

Mekong Basin Development Cooperation :

ความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอาเซียน-ลุ่ม

น้ำโขง) และ sub-regional growth areas

โดยได้มีการเสนอโครงการต่างๆ แล้ว เช่น

SKRL, ASEAN Highway Network,

ASEAN Open Skies เป็นต้น

(3) Improving economic integration เกี่ยวกับการเร่ง

ดำเนินการตามกรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจของอาเซียน อาทิ AFTA,

AIA, AFAS, AICO, e-ASEAN

และเสนอให้ ASC ดูแล pillar 1 ซึ่งมี IAI เป็นกรอบ สำหรับเรื่องนี้อยู่แล้ว ส่วน pillar 2 และ 3 ให้อยู่ในความรับผิดชอบของ

SEOM ที่ประชุมฯ ได้มีมติให้คณะกรรมการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องพิจารณา

ทบทวนสถานะของความร่วมมือในกรอบที่ตนดูแล รวมทั้งปัญหาและ

อุปสรรค และเสนอแนะเป้าหมายและ milestones เพื่อเร่งการดำเนินการ

ให้บรรลุ ผลของโครงการความร่วมมือต่างๆ

★ ที่ประชุม SEOM 2/33 ที่ยกยอการต้า อินโดนีเซีย มีมติว่า สำหรับ pillar 2 ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของโครงการที่มีอยู่แล้ว เพื่อให้มุ่งดำเนินโครงการที่มีความเร่งด่วนให้มีผลสำเร็จ โดยได้เสนอแนะให้คณะกรรมการต่างๆ ให้ความสำคัญอันดับแรกกับโครงการ flagship ที่ตกลงกันไว้แล้ว เช่น SKRL ซึ่งจะส่งผลเกื้อกูลต่อการรวมตัวทางเศรษฐกิจในภูมิภาค และสำหรับ pillar 3 ที่ประชุมเห็นชอบให้กรรมการทุกคนกำหนด key area ใน 2-3 ด้านที่มีผลกระทบสำคัญต่อการเปิดเสรีการค้าสินค้า บริการ และการลงทุน และเสนอให้ SEOM พิจารณา

★ ที่ประชุม SEOM 3/33 ที่เวียงจันทน์ ที่ประชุมรับทราบว่า คณะทำงานต่างๆ และคณะกรรมการประสานงานภายใต้ SEOM อาทิ CCCA (AFTA), EAWG (e-ASEAN), CCI (AIA), AFAS (services) ได้จัดทำ Roadmap ในส่วนที่เกี่ยวข้องแล้ว โดยที่ประชุมมีความเห็นว่า RIA ควรกำหนดแผนงานที่สามารถนำมาปฏิบัติได้ กำหนดเป้าหมายและกรอบเวลาที่ชัดเจน และมองประโยชน์ในระยะยาว และที่สำคัญคือ ควรดึงภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินการตาม RIA โดยเฉพาะอย่างยิ่งในโครงการที่ได้รับความเห็นชอบแล้ว เช่น SKRL, โครงการเชื่อมโยงท่อก๊าซในอาเซียน

★ สำนักเลขาธิการอาเซียนเสนอให้รวมเรื่อง IAI ไว้ใน RIA ด้วย

ROC (Regional Operation Center)

ศูนย์ปฏิบัติการร่วม กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ROC เป็นโครงการนำร่องซึ่งกระทรวงการต่างประเทศ กระทรวง มหาดไทย สำนักงาน ก.พ.ร. และมหาวิทยาลัยขอนแก่น ได้ร่วมกันจัดตั้งขึ้น เปิดดำเนินการอย่างเป็นทางการเมื่อปี 2549 เพื่อพัฒนาการทำงานร่วมกันระหว่างเอกอัครราชทูตในประเทศเพื่อนบ้าน กับผู้ว่าราชการจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยทำหน้าที่ประสานเชื่อมโยงการทำงานระหว่างเอกอัครราชทูตกับผู้ว่าราชการจังหวัด เพื่อบูรณาการยุทธศาสตร์การพัฒนาจังหวัด/กลุ่มจังหวัด ให้สอดคล้องกับนโยบายต่างประเทศ รวมทั้งให้บริการข้อมูลและความรู้เกี่ยวกับประเทศเพื่อนบ้านและจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ การพัฒนาสมรรถนะบุคลากร และงานวิจัยในท้องถิ่น เพื่อสนับสนุนนโยบายต่างประเทศ

ROO (Rule of Origin)

เกณฑ์ที่ใช้พิจารณาสินค้าว่ามีแหล่งกำเนิดจากประเทศใด

เนื่องจากปัจจุบัน การผลิตสินค้าอาจไม่ได้ทำในประเทศใดประเทศหนึ่งเท่านั้น แต่มีการนำเข้าวัตถุดิบหรือชิ้นส่วนจากหลายประเทศเพื่อให้ต้นทุนการผลิตต่ำและได้ผลกำไรมากที่สุด จึงเป็นการยากที่จะระบุได้ว่าสินค้านั้นๆ มีถิ่นกำเนิดในประเทศใด

กฎเกณฑ์เรื่องแหล่งกำเนิดสินค้า สามารถนำมาใช้ประกอบการดำเนินนโยบายการค้าต่างๆ เช่น การกำหนดอัตราภาษีศุลกากรสำหรับสินค้าเข้า การกำหนดปริมาณโควตา การให้สิทธิประโยชน์ทางการค้า ทั้งในรูปสิทธิพิเศษทางภาษีศุลกากรแก่ประเทศกำลังพัฒนา (GSP : Generalized System of Preference) และการให้สิทธิพิเศษแก่สมาชิกในเขตการค้าเสรีเดียวกัน การเก็บภาษีตอบโต้การทุ่มตลาด หรือภาษี

ต่อต้านการอุดหนุน การใช้มาตรการปกป้อง และการจัดซื้อโดยรัฐ นอกจากนี้ ยังใช้ในการเก็บข้อมูลสถิติทางการค้า และการติดฉลากสินค้าว่าผลิตจากประเทศใด เป็นต้น

ROO - TF (ASEAN Task Force on Rule of Origin)

คณะทำงานกว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าของอาเซียน

ทำหน้าที่ปรับปรุงแก้ไขกฎว่าด้วยแหล่งกำเนิดสินค้าของอาเซียน ให้มีความชัดเจน เป็นสากล และเอื้ออำนวยประโยชน์ต่อการค้าระหว่างกลุ่มสมาชิกอาเซียน โดยคณะทำงานชุดนี้จะรายงานผลการดำเนินงานต่อคณะกรรมการประสานการดำเนินงาน ภายใต้ความตกลง CEPT สำหรับเขตการค้าเสรีอาเซียน หรือ CCCA

ROO-TF จะมีการประชุมปีละ 4 ครั้ง ส่วนมากประชุมก่อนการประชุม CCCA

RTAs (Regional Trade Arrangements)

ข้อตกลงทางการค้าระหว่างประเทศในรูปแบบต่าง ๆ

เป็นกลุ่มเศรษฐกิจที่มีความสำคัญต่อการพัฒนา ซึ่งจะนำไปสู่การค้าเสรีของโลก อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นขัดแย้งว่า RTAs จะนำไปสู่การค้าเสรีได้เร็วขึ้น หรือเป็นตัวขัดขวางการค้าเสรีของโลก

การรวมกลุ่มเศรษฐกิจดังกล่าวมีหลายรูปแบบ โดยจะมีความเข้มข้นของความสัมพันธ์ทางเศรษฐกิจที่แตกต่างกันไป เช่น ข้อตกลงการให้สิทธิพิเศษทางศุลกากร (Partial - Union) เขตการค้าเสรี (Free

Trade Area) สหภาพศุลกากร (Customs Union) ตลาดร่วม (Common Market) ฯลฯ

RTL (Regional Trade Liberalization)

การเปิดการค้าเสรีในภูมิภาค

ภายใต้ความร่วมมือทางเศรษฐกิจเอเชีย-แปซิฟิก (APEC) ได้มีการจัดตั้งกลุ่มไม่เป็นทางการว่าด้วยการค้าเสรีในภูมิภาคเอเปค (APEC Informal Group on Regional Trade Liberalization) ขึ้น เพื่อพิจารณาเสนอแนะสู่ทางการขยายความร่วมมือทางการค้า ทั้งในระยะสั้นและระยะยาว

S and D (Special and Differential Treatment)

การที่ประเทศพัฒนาแล้ว ให้การปฏิบัติที่เป็นพิเศษและแตกต่าง แก่ประเทศกำลังพัฒนา

SCF (Special Cooperation Fund ของ ASEAN - Republic of Korea)

กองทุนความร่วมมือพิเศษอาเซียน- สาธารณรัฐเกาหลี (เกาหลีใต้)

SEANWFZ Treaty (Southeast Asia Nuclear Weapon-Free Zone Treaty)

สนธิสัญญาเขตปลอดอาวุธนิวเคลียร์ในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เป็นสนธิสัญญาของประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ทั้ง 10 ประเทศ ลงนามในระหว่างการประชุมสุดยอดอาเซียนครั้งที่ 5 ที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2538 มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสันติภาพและเสถียรภาพของภูมิภาค และส่งเสริมความพยายามระหว่างประเทศในระดับภูมิภาค ในการป้องกันการแพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ ซึ่งนอกจากเป็นส่วนประกอบสำคัญของแผนงานว่าด้วยเขตแห่งสันติภาพ เสรีภาพ และความเป็นกลางในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (ZOPFAN : Zone of Peace, Freedom and Neutrality) แล้ว ยังเป็นการสนับสนุนกระบวนการไม่แพร่ขยายอาวุธนิวเคลียร์ในเวทีระดับโลกอีกด้วย

SEANWFZ ออกเสียงว่า “เซอันฟูเวซ”

SEOM (Senior Economic Officials Meeting)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านเศรษฐกิจของอาเซียน

เป็นการประชุมเพื่อหารือทบทวนและพิจารณากำหนดแนวทางการร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน ของเจ้าหน้าที่ระดับปลัดกระทรวงด้านเศรษฐกิจ การค้า หรืออธิบดีที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบการขยายความร่วมมือทางเศรษฐกิจของอาเซียน เช่น การดำเนินการ AFTA, การเร่งรัดการรวมกลุ่มสาขาสำคัญ 12 สาขา เพื่อไปสู่การเป็น AEC

SEOM อาจแต่งตั้งคณะกรรมการ/คณะทำงานขึ้นมาดำเนินการเรื่องต่างๆ ได้ เช่น

1. คณะกรรมการประสานงานการดำเนินการภายใต้ความตกลง CEPT (CCCA) ประชุมปีละ 4 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการลดภาษีและยกเลิกข้อกีดกันทางการค้า ให้เป็นไปตามกฎเกณฑ์ภายใต้ AFTA และความตกลงอื่นที่เกี่ยวข้อง

2. คณะทำงานความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (WGIC : Working Group on Industrial Cooperation) ประชุมปีละ 3 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (AICO)

3. คณะกรรมการประสานงานด้านการลงทุน (CCI : Coordinating Committee on Investment) ประชุมปีละ 4 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อดำเนินการจัดตั้งเขตการลงทุนอาเซียน และความร่วมมือด้านการลงทุนต่างๆ

4. คณะทำงานระดับสูงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและอิเล็กทรอนิกส์อาเซียน (EATF : e-ASEAN Task Force) และคณะทำงานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและอิเล็กทรอนิกส์อาเซียน (EAWG : e-ASEAN Working Group) ประชุมปีละ 3 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการดำเนินงานภายใต้กรอบความตกลง e-ASEAN

5. คณะกรรมการประสานงานด้านบริการ (CCS : Coordinating Committee on Services) ประชุมปีละ 4 ครั้ง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดแนวทางการจัดทำข้อมูลผูกพันการเปิดเสรีการค้าบริการในอาเซียน และความร่วมมือด้านบริการอื่น

SG (Safeguard Measure)

มาตรการฉุกเฉินเพื่อคุ้มครอง (อุตสาหกรรมภายในประเทศ)

มาตรการที่อาจมีการพิจารณาใช้ ในกรณีที่มีการนำเข้าสินค้าใด
สินค้าหนึ่งเพิ่มมากขึ้น จนก่อหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้าย
แรงต่ออุตสาหกรรมภายในประเทศ

SL (Sensitive List)

รายการอ่อนไหว

หมายถึงรายการสินค้าหรือสาขาการลงทุนของแต่ละประเทศ
ที่มีความอ่อนไหวที่จะได้รับผลกระทบจากแผนงานความร่วมมือด้านการ
ค้าเสรี หรือการลงทุนเสรี ซึ่งประเทศสมาชิกจะนำมาประกาศลดภาษี
ช้าที่สุด (แต่ก็ต้องลดภาษีเหลือร้อยละ 0-5 ภายในเวลา 10 ปี)
รวมทั้งอาจใช้มาตรการพิเศษอื่นๆ ได้ด้วย

SME - WG (Small and Medium Enterprises Working Group)

คณะทำงานด้านวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของเอเปค

มีขึ้นเพื่อช่วยเหลือวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในภูมิภาค
พัฒนาความสามารถในการแข่งขัน และสร้างบรรยากาศการค้าและการ
ลงทุนที่เปิดกว้าง เพื่อกระตุ้นพัฒนาการ

SOM (Senior Officials Meeting)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสระดับปลัดกระทรวงการต่างประเทศ

เพื่อหารือเรื่องการเมืองและความมั่นคงเป็นหลัก จัดขึ้นปีละ 3-
4 ครั้ง

SOM-AMAF (Senior Officials Meeting of the ASEAN Ministers
on Agriculture and Forestry)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสของรัฐมนตรีอาเซียนด้านการเกษตรและป่าไม้

SOM-DP (Senior Officials Meeting on Development Planning)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการวางแผนการพัฒนาอาเซียน

SOME (Senior Officials Meeting on Energy)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านพลังงาน

SOM-I (Senior Officials Meeting on Investment)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการลงทุน

SOMRDPE (Senior Officials Meeting on Rural Development and
Poverty Eradication)

**การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียนด้านการพัฒนาชนบทและการขจัด
ความยากจน**

SOMTC (Senior Officials Meeting on Transnational Crime)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสอาเซียน ด้านอาชญากรรมข้ามชาติ

SPAЕ (Strategic Plan of Action on Environment)

แผนปฏิบัติการกลยุทธ์ด้านสิ่งแวดล้อมของอาเซียน

SPS (Sanitary and Phytosanitary Measures)

มาตรการด้านสุขอนามัยและสุขอนามัยพืช

กำหนดขึ้นเพื่อใช้ควบคุมสินค้าเกษตรและอาหาร ไม่ให้เกิดโทษต่อชีวิต และ/หรือผลเสียต่อสุขภาพของชีวิตมนุษย์ พืช และสัตว์ โดยไม่ก่อให้เกิดอุปสรรคทางการค้า ซึ่งอยู่ภายใต้ความตกลง SPS ขององค์การการค้าโลก WTO เพื่อเหตุผลด้านความปลอดภัย

ประเทศนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหารจะใช้มาตรการนี้ต่อสินค้านำเข้า แต่มีบางกรณีที่ประเทศนำเข้าอาจใช้มาตรการนี้เพื่อซ่อนเร้น และใช้เป็นเครื่องมือในการกีดกันการนำเข้าสินค้าเกษตรและอาหาร

การกำหนดมาตรการ SPS จะต้องมีข้อพิสูจน์ทางวิทยาศาสตร์ และต้องใช้มาตรฐานระหว่างประเทศที่กำหนดโดย 3 องค์การ คือ Codex, IPPC, และ OI

SSG (Special Safeguard)

มาตรการปกป้องผู้ผลิตภายในแบบพิเศษ

มาตรการปกป้องผู้ผลิตภายในแบบพิเศษ โดยการขึ้นภาษีให้สูงกว่าระดับที่ผูกพันไว้ โดยมาตรการนี้ให้ใช้กับเฉพาะสินค้าเกษตรที่มีการใช้มาตรการโควตาภาษีบางรายการ

มีประเทศสมาชิก WTO จำนวน 39 ประเทศที่ใช้ SSG ทั้งนี้ การใช้ SSG จะต้องเป็นไปตามเงื่อนไข คือปริมาณการนำเข้าสูงกว่าที่กำหนดไว้ หรือราคาสินค้านำเข้าต่ำกว่าราคาที่กำหนดไว้ รวมทั้งไม่ใช้ SSG กับสินค้านำเข้าในโควตา

STOM (Senior Transport Officials Meeting)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านการขนส่งของอาเซียน

Substantial Transformation

กฎการแปลงสภาพอย่างเพียงพอ

อาเซียนได้เริ่มนำกฎการแปลงสภาพอย่างเพียงพอมาใช้ คือ สินค้าที่แปรรูปไปจากวัตถุดิบอย่างมาก และมีประเทศที่เกี่ยวข้องกับการผลิตมากกว่าหนึ่งประเทศ จะถือว่าสินค้านั้นมีแหล่งกำเนิดจากประเทศสุดท้ายที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากเกิดขึ้น โดยพิจารณาจากการเปลี่ยนแปลงพิภพอุตสาหกรรม ซึ่งนำมาใช้กับสินค้าบางประเภทแล้ว ได้แก่ สิ่งทอและเครื่องนุ่งห่ม แป้งข้าวสาลี เหล็ก และผลิตภัณฑ์อะลูมิเนียม

Summit

การประชุมระหว่างผู้นำอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ เป็นกลไกการดำเนินงานสูงสุดของอาเซียน มีการประชุมปีละ 1 ครั้ง เพื่อให้แนว

นโยบายและกำหนดทิศทางการดำเนินกิจกรรมความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งด้านเศรษฐกิจ ความมั่นคง สังคม และวัฒนธรรม และริเริ่มกิจกรรมใหม่ๆ ของอาเซียน รวมทั้งขยายความร่วมมือระหว่างอาเซียนกับประเทศคู่เจรจา

TAC (Treaty of Amity and Cooperation)

สนธิสัญญาไมตรีและความร่วมมือในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

เป็นสนธิสัญญาที่จัดทำขึ้นโดยประเทศสมาชิกอาเซียน 5 ประเทศ (อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย) เมื่อปี 2519 เพื่อกำหนดหลักการดำเนินความสัมพันธ์ในภูมิภาค ได้แก่ (1) การเคารพในอำนาจอธิปไตย ความเท่าเทียมกัน บูรณภาพแห่งดินแดน (2) การไม่แทรกแซงกิจการภายใน (3) การแก้ไขปัญหาโดยสันติวิธี (4) การไม่ใช้หรือขู่ว่าจะใช้กำลัง (5) การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกัน รวมทั้งมีมาตราเกี่ยวกับแนวทางการยุติข้อพิพาทโดยสันติวิธี โดยอาศัยกลไกคณะอัครมนตรี (High Council) เพื่อเป็นการเสริมสร้างความมั่นใจในภูมิภาค

ปัจจุบัน ประเทศสมาชิกอาเซียนทั้ง 10 ประเทศ ได้เป็นภาคีในสนธิสัญญาดังกล่าว และได้เชิญชวนให้ประเทศนอกภูมิภาค โดยเฉพาะประเทศคู่เจรจาของอาเซียน และประเทศที่เข้าร่วมการประชุมอาเซียนว่าด้วยการเมืองและความมั่นคงในเอเชีย-แปซิฟิก (ASEAN Regional Forum) ภาคยานุวัติ TAC ทั้งนี้ การภาคยานุวัติ TAC ของประเทศนอกอาเซียน จะช่วยเสริมสร้างความไว้วางใจ และส่งเสริมมาตรการการดำเนินความสัมพันธ์ระหว่างอาเซียนกับประเทศนั้นๆ ได้

ปัจจุบัน สนธิสัญญาฯ มีภาคีทั้งสิ้น 28 ประเทศ อาทิ รัสเซีย สหรัฐอเมริกา จีน และเกาหลีใต้ เป็นต้น ทั้งนี้ มี 19 ประเทศที่ได้ให้สัตยาบันพิธีสารดังกล่าวเป็นที่เรียบร้อยแล้ว

TBT (Technical Barriers to Trade)

อุปสรรคทางเทคนิคต่อการค้าระหว่างประเทศ

โดยทั่วไปได้แก่การกำหนดกฎระเบียบและข้อบังคับด้านเทคนิค มาตรฐาน และระบบใบรับรอง สำหรับสินค้าส่งออกและนำเข้า ซึ่งอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการค้าระหว่างประเทศได้

TCJDS (Thailand Cambodia Joint Development Study for Economic Cooperation Plan)

โครงการจัดทำแผนความร่วมมือทางเศรษฐกิจและแผนปฏิบัติการระหว่างไทย - กัมพูชา

มีวัตถุประสงค์เพื่อกำหนดพื้นที่ที่มีศักยภาพในการพัฒนาตลอดจนสาขาทางเศรษฐกิจที่ควรมีความร่วมมือต่อกัน เพื่อกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างไทย-กัมพูชาในระยะสั้น ระยะปานกลาง และระยะยาว รวม 5 สาขา ได้แก่ โครงสร้างทางกายภาพ (ถนนและไฟฟ้า) อุตสาหกรรมการเกษตรและประมง อุตสาหกรรมเบา การพัฒนาการท่องเที่ยว และการเชื่อมโยงทางการค้า โดยจะส่งเสริมให้ภาคเอกชนเข้ามามีบทบาทและลงทุนในกิจกรรมทางเศรษฐกิจดังกล่าว ทั้งนี้ โครงการและกิจกรรมต่างๆ จะใช้ระยะเวลาดำเนินการ 15 ปี เริ่มตั้งแต่ปี 2545 เป็นต้นไป

TEL (Temporary Exclusion List)

รายการขอยกเว้นเป็นการชั่วคราว

หมายถึงรายการที่ขอยกเว้นจากแผนความตกลงเป็นการชั่วคราว เพื่อให้มีระยะเวลาในการปรับตัว เช่น รายการขอยกเว้นการลดภาษีสินค้าเกษตรไม่แปรรูปเป็นการชั่วคราว แต่ต้องทยอยนำสินค้าในบัญชีนี้เข้ามาในบัญชีลดภาษี (IL) และให้ลดภาษีแล้วเสร็จภายในวันที่ 1 มกราคม 2546 สำหรับสมาชิกเดิม และภายในวันที่ 1 มกราคม 2549 สำหรับสมาชิกใหม่

หรือรายการขอยกเว้นจากการเปิดเสรีอุตสาหกรรม และการปฏิบัติเยี่ยงคนชาติ (National Treatment) ของเขตการลงทุนอาเซียน

TELMIN (Telecommunications and IT Ministers Meeting)

การประชุมระดับรัฐมนตรีด้านโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศของอาเซียน

ประชุมปีละ 1 ครั้ง เพื่อหารือแนวทางการพัฒนาโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศในกลุ่มอาเซียน

TELSOM (Telecommunications and IT Senior Officials Meeting)

การประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสด้านโทรคมนาคมของอาเซียน

ประชุมปีละ 2 ครั้ง ก่อนการประชุมระดับรัฐมนตรี เพื่อทบทวนติดตามความคืบหน้า อนุมัติโครงการและการใช้เงิน รวมถึงให้ข้อเสนอแนะต่อการประชุมระดับรัฐมนตรีด้านโทรคมนาคมและเทคโนโลยีสารสนเทศของอาเซียน (TELMIN)

The ASEAN Declaration หรือ Bangkok Declaration

ปฏิญญาสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้(ปฏิญญากรุงเทพฯ)

หมายถึงเอกสารก่อตั้งสมาคมแห่งประชาชาติเอเชียตะวันออกเฉียงใต้หรืออาเซียน (Association of South-East Asian Nations) ซึ่งได้มีการลงนามที่กรุงเทพฯ เมื่อวันที่ 8 สิงหาคม 2510 โดยผู้แทนระดับรัฐมนตรีของ 5 ประเทศ คือ อินโดนีเซีย มาเลเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และไทย

The ASEAN Way

เพลงประจำอาเซียน

เป็นผลงานจากประเทศไทย ที่ชนะเลิศจากการแข่งขันระดับภูมิภาคอาเซียน ประพันธ์โดยนายกิตติคุณ สดประเสริฐ (ท่านองและเรียบเรียง) ได้เริ่มใช้บรรเลงอย่างเป็นทางการครั้งแรกในพิธีเปิดการประชุมสุดยอดอาเซียน ครั้งที่ 14 ในวันที่ 28 กุมภาพันธ์ 2552 ที่อำเภอหัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ (สามารถฟังเพลงนี้ได้ที่ <http://www.youtube.com/watch?v=TcpoRAA-kCg&feature=related>)

เนื้อร้อง

“ Raise our flag high, sky high. Embrace the pride in our heart.
ASEAN we are bonded as one Look-in out-ward to the world. For
peace, our goal from the very start And prosperity to last. WE dare to
dream we care to share. Together for ASEAN We dare to dream, We
care to share for it's the way of ASEAN.”

เนื้อร้อง ภาษาไทย

“พลีวลู่ม โบกสะบัด ไต้หม่องปลิวไสว สัญญาแห่งสัญญาทางใจ
วันที่เรามาพบกัน อาเซียนเป็นหนึ่งในสิ่งที่เราปรารถนา เราพร้อมเดินทาง
ไปตรงนั้น หล่อหลอมจิตใจ ให้เป็นหนึ่งเดียว อาเซียนยึดเหนี่ยว
สัมพันธ์ ให้สังคมนี้มีแต่แบ่งปัน เศรษฐกิจ มั่นคง ก้าวไกล”

The Great Wonders of Suwannabhumi

โครงการสิ่งมหัศจรรย์แห่งสุวรรณภูมิ

หมายถึงโครงการพัฒนาการท่องเที่ยวระหว่างกลุ่ม
ประเทศอนุภูมิภาคที่นับถือศาสนาพุทธ อันประกอบด้วย ไทย ลาว
กัมพูชา และพม่า โดย
ร่วมกันจัดรายการนำเที่ยว
ในโบราณสถานที่สำคัญ
ต่างๆ ซึ่งถือว่าเป็นสิ่ง
มหัศจรรย์ของ 4 ประเทศ
ได้แก่ วัดพระศรีรัตน
ศาสดารามในกรุงเทพฯ
นครวัดในกัมพูชา

โบราณสถานในพุกาม/มณฑลพะโล่ในพม่า และแขวงหลวงพระบางในลาว
เพื่อที่จะดึงดูดชาวต่างชาติให้มาสนใจในดินแดนแห่งนี้ และนำมาซึ่งการ
พัฒนาสถานที่ดังกล่าว รวมทั้งยังจะเป็นการเชื่อมโยงการเดินทางระหว่าง
4 ประเทศอย่างสมบูรณ์ โครงการนี้เสนอโดย ดร.สุรินทร์ พิศสุวรรณ
ขณะที่เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ และได้รับความ

เห็นชอบจากรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศลาว กัมพูชา และ
พม่า เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2542 ในระหว่างการประชุมสุดยอด
อาเซียนอย่างไม่เป็นทางการ ครั้งที่ 3 ที่กรุงมะนิลา

TIG Agreement (Trade in Goods Agreement)

ความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้า

ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางเศรษฐกิจระหว่างอาเซียนกับ
ประเทศอื่นๆ มีในหลายด้าน เช่น ความตกลงว่าด้วยการค้าสินค้า (TIG :
Agreement on Trade in Goods), ความตกลงว่าด้วยการค้าบริการ (TIS :
Agreement on Trade in Services), ความตกลงว่าด้วยการลงทุน
(Agreement on Investment)

TRQ (Tariff Rate Quota)

มาตรการจำกัดปริมาณนำเข้าในรูปของการกำหนดโควตาภาษี

คือจะเก็บภาษี 2 อัตรา ปริมาณนำเข้าภายใต้โควตาจะเสียภาษี
อัตราต่ำ ส่วนที่เกินโควตาจะเสียภาษีอัตราสูงกว่า

TWG (Tourism Working Group)

คณะกรรมการการท่องเที่ยวของเอเปค

จัดตั้งเมื่อปี 2534 เพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและข้อคิดเห็น รวมทั้ง
พัฒนาให้เกิดความร่วมมือด้านการค้าและนโยบายการท่องเที่ยว

VAP (Vientiane Action Programme)

แผนปฏิบัติการเวียงจันทน์

เป็นแผนปฏิบัติการอาเซียนฉบับที่ 2 ต่อจากแผนปฏิบัติการฮานอย ซึ่งกำหนดกรอบความร่วมมือระยะ 6 ปี (พ.ศ. 2547- 2553) เพื่อการอนุรักษ์ให้เป็นไปตามวิสัยทัศน์อาเซียน ค.ศ.2020 และปฏิญญาว่าด้วยความร่วมมือในอาเซียนฉบับที่ 2

Waiver

การขอผ่อนผันไม่ปฏิบัติตามหลักการบางประการของความตกลงต่างๆ

WGIC (Working Group on Industrial Cooperation)

คณะกรรมการด้านความร่วมมือทางอุตสาหกรรมของอาเซียน

ประชุมปีละ 3 ครั้ง เพื่อดำเนินการความร่วมมือด้านอุตสาหกรรมของอาเซียน (AICO)

WGIPC (Working Group on Intellectual Property Cooperation)

คณะกรรมการความร่วมมือด้านทรัพย์สินทางปัญญาของอาเซียน

ที่มาข้อมูล

¹ ข้อมูลและภาพประกอบ ได้จากเว็บไซต์ต่างๆ ดังนี้

- (1) www.manager.co.th/IndoChina/ViewNews.aspx?NewsID...
- (2) www.kroobannok.com/blog/34464
- (3) [http://translate.google.co.th/translate?hl=th&langpair=en%7Cth&u=http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Glossary\(Association_of_South_East_Asian_Nations_\(ASEAN\)\)](http://translate.google.co.th/translate?hl=th&langpair=en%7Cth&u=http://epp.eurostat.ec.europa.eu/statistics_explained/index.php/Glossary(Association_of_South_East_Asian_Nations_(ASEAN)))
- (4) <http://www.moe.go.th/moe/th/news/detail.php?NewsID=6171&Key=hotnews> (สมเกียรติ อ่อนวิมล 27 มกราคม 255)
- (5) http://www.nfe.go.th/en/index.php?option=com_content&view=article&id=133&Itemid=67 (เกิ้ลัดข้อมูลอาเซียน โดย กศน)
- (6) <http://www.aseanvision.com/about.jsp>
- (7) กรมการค้าต่างประเทศ <http://www.thaieporthelp.com/ศัพท์ที่ควรรู้/tabid/63/smtd/428/ArticleID/30/Default.aspx>
- (8) สถาบันการต่างประเทศ กระทรวงการต่างประเทศ (หนังสือคำศัพท์-คำย่อทางการทูต สถาบันการต่างประเทศ กต. (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 2))
- (9) <http://translate.google.co.th/translate?hl=th&sl=en&tl=th&u=http://www.asean.fta.govt.nz/2Fglossary&anno=2>
- (10) http://www.thaimaster.info/pornpilai/wannisa/asean/asean_info_home.html
- (11) หนังสือ “ประเทศไทยกับอาเซียน” กรมประชาสัมพันธ์
- (12) <http://www.thaiglossary.org/node/36406>

-
- (13) <http://asean.jsforeign.com/>
 - (14) http://cit.or.th/news_detail01.html
 - (15) <http://www.ftadigest.com/fta/backgroundTariffReduction.html>
 - (16) http://en.wikipedia.org/wiki/East_Asia_Summit
 - (17) กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ <http://www.thaifta.com/thaifta/Home/บทความต่าง/tabid/62/ctl/Details/mid/433/ItemID/4476/Default.aspx>
 - (18) <http://aseancorner.blogspot.com/2012/04/asean-security-community.html>
 - (19) <http://th2asean.exteen.com/20081225/external-relations>
 - (20) “คำศัพท์เศรษฐกิจอาเซียน” โดย กรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ, กันยายน 2552 (21) <http://www.acfs.go.th/km/sps.php>
 - (22) <http://www.thaifta.com/thaifta/Home/บทความต่าง/tabid/62/ctl/Details/mid/433/ItemID/3003/Default.aspx>
 - (23) http://www.thaiindy.org/region/region_title_details.php?title_id=title_id& line_id=1
 - (24) หนังสือ “ประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน” โดยกรมเจรจาการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์, พ.ศ. 2552
 - (25) <http://www.ryt9.com/s/mfa/1283067>
 - (26) <http://newsser.fda.moph.go.th/IAHCP/001/files/SPS.pdf>
 - (27) <http://www.learners.in.th/blogs/posts/72509>

² จาก www.manager.co.th/IndoChina/ViewNews.aspx?NewsID...

³ การเรียกสั้นๆ ว่า “สมาคมอาเซียน” ไม่ถูกต้อง เพราะในคำว่า “อาเซียน (ASEAN) มีคำว่า “Association/สมาคม” อยู่แล้ว ที่ถูกต้อง ควรเรียกชื่อสั้นๆ ว่า “อาเซียน”